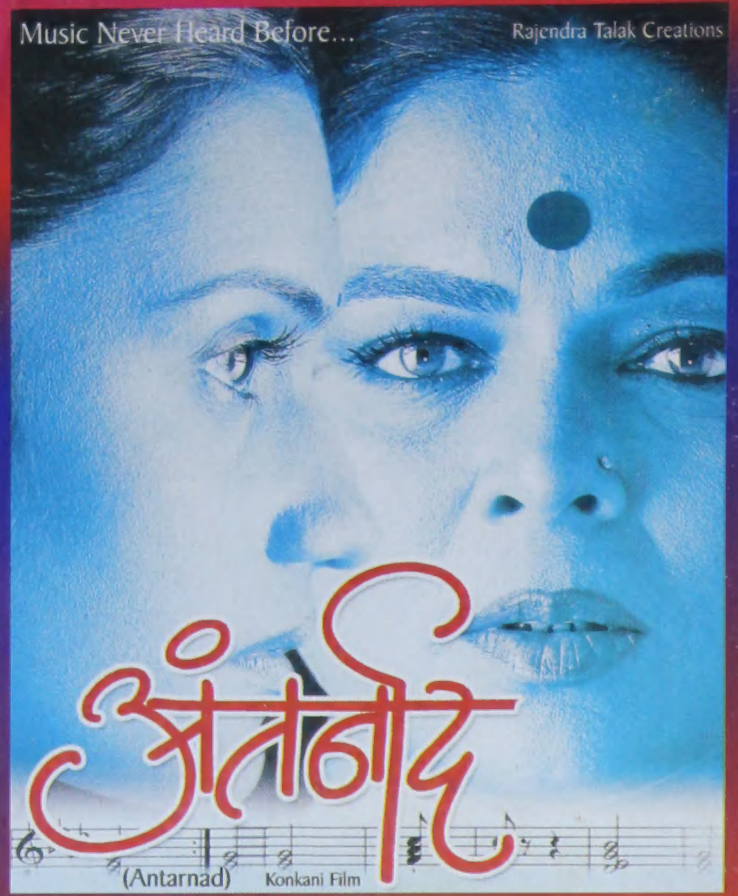

डिसेंबर २००६

Music Never Heard Before...

Rajendra Talak Creations

गोंयकारांची लज राखली तालकाच्या अंतर्नादान

इप्फीचो शिगमो : मोड चड जोड थोडी

COME HOME TO FRAGRANCE

गोंयच्या तरणाट्यांक सुखाचे दीस येवंचे म्हूण...

Commonwealth Developers present an ode to Lady Flora. CD Flower Valley, a nature lover's delight sits cosily in the tranquil locale of Borda. Architect Bryan Soares has conceived a beautiful cluster of 7 row villas and 54 spacious apartments with every building named after the flowers of the world. Row Houses as Tulips. Apartment Blocks as Primrose, Marigold, Daffodil, Violet, Orchid, Lily, Lavender and Daisy. We've also got renowned landscape designers *Plant Liners* to work on your garden. Come home to fragrance. Come home to CD Flower Valley.

For details and bookings, contact

COMMONWEALTH DEVELOPERS PVT. LTD.

Laxmi Building, Below Cine Lata, Margao. Tel.: (0832)2734090, 2736955 Fax: (0832)2732980 e-mail: kdnaik@cdhomes.com | www.cdhomes.com

ONGOING PROJECTS

CD COUNTRYSIDE

DESIGNER TOWNSHIP, FATORDA

वर्ष : ९ अंक ११/१२

नोव्हें./डिसें.२००६

मोल १० रुपया

मुखेल संपादक

दिलीप बोरकार

मुद्रक आनी प्रकाशक

दिलीप बोरकार

मुद्रण थळ

इम्प्रेसन, गोंधळी गल्ली, बेळगांव.

मार्केटींग व्यवस्थापन

कामिनी किणी

अक्षर जुळवणी आनी मांडावळ

श्वेता नाईक

भुरग्यांआंगण संपादन

नयना आडारकार

वर्गणीचे दर

वर्सुकी २०० रु. / तीन वर्सा ५५० रु.

खंयच्याय म्हयन्या सावन

वर्गणीदार जांव येता. वर्गणीचो चेक

'बिम्ब' ह्या नांवान धाडचो

संपादकीय पत्रवेव्हाराचो पत्तो

जी.एस.बी.-३, हाऊसिंग बोर्ड कॉलनी,

पोस्ट आल्ट-पर्वरी,

आल्ट बेती - ४०३ ५२१

दूरध्वनी : (०८३२) २४११५९४

E-mail : bimbkonkani@yahoo.com.in

ह्या अंकांत उक्तायल्ले विचार त्या त्या बरोवप्याचे आसात. संपादक मंडळ ताचेकडेन सहमत आसतच अशें ना.

६

इफ्फीचो शिंगमो : जोडी परस मोड चड
- दिलीप बोरकार

संपादकीय /३

प्रतिबिम्ब /४

ललीत - दिपाली पावसकार / १२

नवलिका - नं. ध. बोरकार / १३

तेफळां - रामकृष्ण जुवारकार / १७

पडवेर - वामन वि. कामत / १९

गजाली - सुधीर कोडकोणी / २१

भोंवडी - हर्षा शेटये / २३

भुरग्यांचें आंगण - सदानंद प्रभू तेंडुलकार, दिशा महाले, भिकाजी घाणेकार, सरस्वती दा. नायक, सुनील पालकार, / २७

दिका - विन्सी कार्दोझ / ३२

परिसर - निरजा वैद्य यादव / ३४

मनसंवेदना - शिल्पा केपकार, मंगला नागराजन, कविकांत आनंद तुयेकार, काशिनाय शांबा लोलयेकार, सौ. इंदू अशोक गेरसप्पे, सत्यप्रसाद चं. धायमोडकार, शरतचंद्र शणै, सुनील पालकार / ३५

अस्तुरी - जयमाला दणायत / ३९

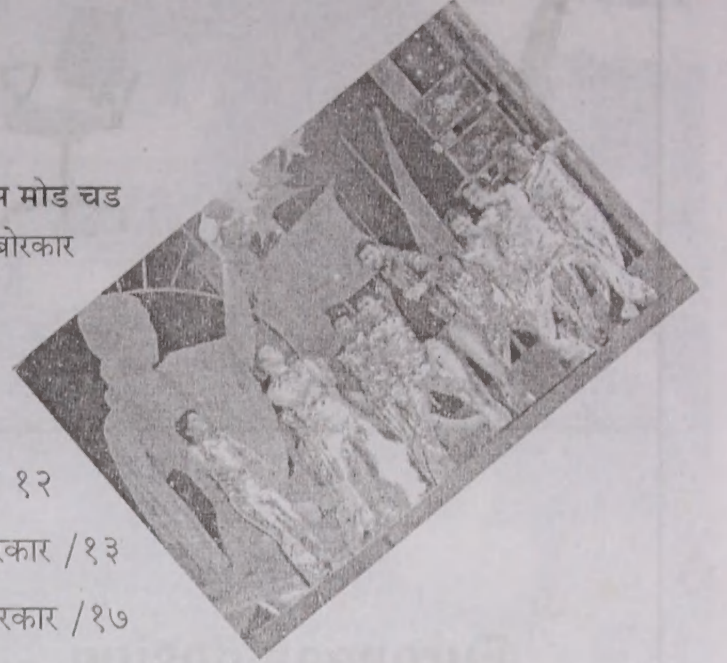
कथा - सुरेश कामत सातोस्कार / ४२

चिवडो - सम्राट बोरकार / ४४

उतरकुवाडें - / ४८

काळचक्र - / ५३

हरयाळी - महेश दिवेकार / ५४

Italian Seating

hospitality cafeteria institution office

Under licence from **OMP** Srl, Italy

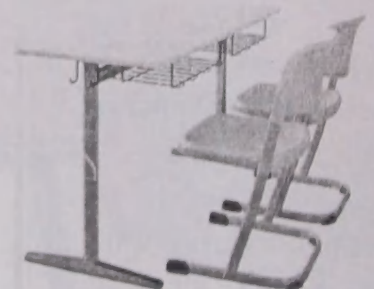
European design
+ quality
engineering

Modular Office
panels workstations desking storage conference

German School Furniture

pre-school classroom hostel university auditorium library

Under licence from **VS** Furniture, Germany

INFINITI

Infiniti Modules P. Ltd. 51A, Pilerne Estate, Bardez, Goa 403 511.
Tel: (0832) 2407066/7. Email: info@impl.biz

Franchisee **interio**

Pissurlekar Towers, St. Inez, Panjim, Goa 403001.
Tel: 5641659. Email: interiogo@impl.biz

उदरगतीच्या नांवान गोंयांत सद्या अच्छेव चल्ला. जांकां उदरगत म्हळ्यार कितें आनी विध्वंस म्हळ्यार कितें हाची मातूय कल्पना ना असल्या संहारक मनोवृत्तीच्या लोकांच्या हातांत गोंयचे जनतेन सत्ता सोंपयल्या. दुडू आनी सत्ता हातांत आयिल्ल्यान आपलें तेंच खरें असो समज करून घेवन फुडाराचें मातूय चिंती नासतना जें कितें करपाचें सत्र ह्या लोकांनी चलयलां तें पळयल्यार गोंयचो इबाड करपाकडेन हांचीं पावलां पडटात म्हणपाचें दिसून येता.

गोंयचे विधानसभा मतदारसंघ हे मतदारांचे संख्येन खूप ल्हान. जांकां तीन-चार हजार मतां विकतीं घेवपाची तांक आसा ते दोळे धांपून विधानसभेंत पावंक शकतात. पांच हजार मतदारांक प्रत्येकी १ हजार रुपयाच दीत जाल्यार ५० लाख रुपयांभितर आमदारकी प्राप्त जाता. ह्या लोकांक सद्या ५० लाख म्हळ्यार कांयच न्हय. तांची सद्या दर दिसाचीच जोड खंय पांच लाख रुपया आसा. म्हणटकच चार पांच मतदार संघांत आपले उमेदवार दवरून, पयशे मोडून जर तांकां निवडून हाडले जाल्यार मुख्यमंत्री जावपाची शंबर टक्के खात्री आसा. सद्याचे दोन मंत्री हेच दिकेन सद्या कार्यरत आसात आनी ताचे पासत पयशे उबारूंक, आपल्या मंत्रीपदाचो वापर करून गोंयची उदरगत करपांत दंग आसात.

हांची उदरगत म्हळ्यार गोंयच्या मुळाव्या आराखड्यांत बदल करून दोंगर बोडके करप. शेतां पुरोवन सपाट करप, पिकाळ जमनीच्या मदल्यान, जंय रस्त्यांची खरेपणीच गरज ना थंय रस्ते करून मागीर झाडां मारून काँक्रीटचें जंगल उबारप. हो उदरगतीचो वेग पळयत जाल्यार हे लोक गोंयचें घट्टण करून उडयतले हातूंत दुबाव ना!

बरें, हांकां विचारपी तरी कोण आसा? सत्तेर आशिल्ले आनी विरोधांत आशिल्ले लेगीत एकमेकांचो हात हातांत घेवन 'अवघे धरू सुपंथ' करीत सुटल्यात. तांच्या संपत्तीबळाक आनी स्नायू बळाक दचकून लोकूय एक उतर काडूंक तयार नांत. जे कोण धाडस करून आवाज काडटात तांची पर्वा तांकां ना. कित्याक दुडवांच्या बळार आपूण निवडून येतलोंच हाची ह्या लोकांक खात्री आसा.

हातुंतल्यान एकल्यान हालींच सांत इनेजचीं चार तरणीं रुखां कचाकच कापून उडयलीं. कांय लोकांनी विरोध केलो पूण ह्या विरोधाक कोणें जुमानलेंना. विरोधी पक्षान लेगीत तोंड उगडलेंना. आतां खंय झाडां मारिल्ले सुवातेर ट्रॉफिक आयलँड उबारून ताका मनोहरराय सरदेसाय हांचें नांव दिवपाचे आसात. जाणीं झाडांची कत्तल केली

तांकां मनोहरबाब म्हळ्यार कोण तेंच खबर ना. गोंयच्या म्हज्या गोंयकारानो जायात जागे म्हणून उलो घालपी मनोहरबाब, गोंयचें निसंटन करूंक उठिल्ल्या ह्या दैत्यांक कसो कळत?

मनोहरबाब ह्या संवसारांत सद्या ना. पूण गोंयच्या सैमाच्या मोगान ज्या मनशान काव्य रचलें तांचो आत्मो ह्या गोंयांत वावरत आसा. सांत इनेजच्या दरेक रुखार कुराडीचो घाव पडटना दरेक घावा कणकणी मनोहरबाबान हाय म्हणत दुकां गळयल्यां आसतलीं. तांचो आत्मो त्या खातीर तळमळत 'शेतांतल्या खणप्यानो, गोंयच्या म्हज्या गोंयकारानो जायात जागे' म्हणटा आसतलो.

मनोहरबाबांचो आवाज गोंयच्या म्हज्या गोंयकारांच्या कानार पडटा काय?

पडटा जाल्यार जागे जावपाचो वेळ पावला. दरेकान जागो जावन ह्या दैत्यांक दाळाक लावपाखातीर आतां मुखार सरपाची गरज आसा.

Shamir

‘बिम्ब’ दिवाळी २००६

‘बिम्ब’ दिवाळी अंकाक अंदूं सगल्या कोंकणी दिवाळी अंकाभितर पयलो उजवाडाक येवपाचो मान मेळ्ळा. दोनशें पन्नासावयर पानां आशिल्लो हो दिवाळी अंक म्हणल्यार कोंकणी साहित्यांतले विंगड-विंगड साहित्य प्रकार कादंबरी, पत्रां, निबंद, एकांकी, प्रवासवर्णन, पुस्तक परिक्षण, व्यक्तिचित्रण, भुरग्यांचें आंगण अश्यो साहित्याच्यो सगल्यो पती ह्या दिवाळी अंकांत आसात.

ह्या दिवाळी अंकाचें मुखेल आकर्शण म्हणल्यार सुजाता सिंगबाळ हांची ‘नातें मनामनाचें’ आनी नंदा बोरकार हांची ‘गोंदू’ ही धारावाहीक कादंबरी. ह्यो दोनय कादंबऱ्यो इतल्यो वाचनीय जाल्यात की त्यो पुस्तक रूपान आयल्यार कोंकणी कादंबरीचें मळ समृद्ध जातलें.

ललीत साहित्यांत कोंकणींतले फामाद विनोदी लेखक अना म्हांबरे हांणी रामकृष्ण जुवारकार हांची आपले सदांचेच विनोदी शैलीन करून दिल्ली वळख वाचप्यांक पोट धरून हांसयता. रवीन्द्रबाबालो ‘गांधी आसात’ हो लेख आयच्या ‘लगे रहो मुन्नाभाई’ ह्या काळांत खूब गरजेचो. हो लेख वाचून वाचपी अंतर्मुख जातात.

दामोदर मावज्यान गुलजार हांची अप्रतीम रितीन वाचप्यांक वळख करून दिल्या.

ह्या अंकांतलें कथा-दालन तर खुबूच समृद्ध जालां. बारा लेखकांच्यो वट्ट बारा कथा हातूंत आसात. माया खरंगटे हांची ‘उगरमेळी कळी’ ही कथा तर सामकीच ‘बोल्ड’ जाल्या. कोंकणी कथा आतां खऱ्या अर्थान ‘वयांत’ आयल्या अशें म्हणचें पडटलें.

बिम्ब मासिकाचें दालन वट्ट तेवीस कवींनी

सजयलां. काशिनाथ शांबा लोलयेंकार हांच्यो कविता अप्रतीम!

भरत नायक, रजनी भेंब्रे, एन. सुहास हांच्यो एकांकी खूब बऱ्यो जाल्यात.

हर्षा शेटये हांचे सिंगापूरचें प्रवास दर्शन वाचप्यांक सिंगापूराक व्हरून हाडटा.

ह्या दिवाळी अंकाचें दुसरें एक आकर्शण म्हणल्यार ‘भुरग्यांलें आंगण’, हातूंत भुरग्यांनी बरयल्लें साहित्य आनी भुरग्यांखातीर जाण्ट्यांनी बरयल्ल्या साहित्याचो आसपाव जाला. हें साहित्य वाचून भुरगीं तर सामकीं खोशी जातलीं.

महेश दिवेकर हांचीं व्यंगचित्रां, गिरीश बोरकार हांची सजावट, डॉ. सुबोध केरकार हांचें मुखपृष्ठ उत्कृष्ट जाल्यांत.

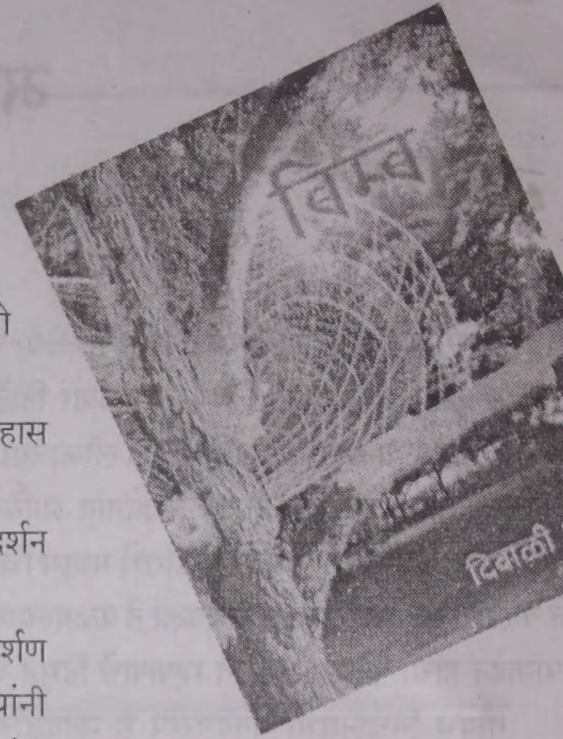
दिलीप बोरकार हांकां सदांच कितेंय भव्य-दिव्य करून दाखोवपाचो सोस. हो दिवाळी अंक ही ताजी गवाय. दिवाळी अंक जायते येतात पूण आपणालो दिवाळी अंक सगल्यांत वेगळो आसचो ही तांची सदची खटपट. ते खातीर दिलीपबाबाक परबीं फावतात. उमेश म्हांबऱ्याक तांणी ओंपिल्ली श्रध्दांजली वाचप्यांनी मुद्दाम वाचची.

शेकीं दिलीप बोरकार हाजो ‘बिम्ब’ दिवाळी अंक, कोंकणी दिवाळी अंकाचो ‘राजा’ म्हणल्यार अतिताय जावची ना.

— सखाराम गोविंद शेणवी बोरकार

एस १, वसंत विहार अपार्टमेंटस
संतोश गैरेज लागसार
आकें, आलत, मडगांव.

(सुनापरांतांतली मनभूल)

दर्जेदार दिवाळी अंक

मा.स.

बिम्ब दिवाळी २००६

आवडलो. भितरलें सगळें भांडां आवडलेंच. पूण चड तोखणायेचें दिसलें मुखपृष्ठ. अत्यंत कल्पकतेन तयार केल्लें हें चित्र म्हळ्यार खरेंच अशें वन. झाडां आतां पाखां फुटल्या बगर पर्याय ना. आमचे धर्तरेवेले म्हारू नातर तांचे खून करतले दुसरी गजाल म्हळ्यार उमेश म्हांबरेवेले लेख काळजाक पीळ घालून गेलो. तुमी एका व्यक्तीच्या मरणावेल्यान सामाजिक बांदिलकी म्हळ्यार कितें हें सहजपणान सांगलां. तुमचे सारके, उमेशा सारके काय लोक अतृप्त उरतात देखून ह्या समाजांत कितें तरी जिवंतपण दिसता. नातर चडशे आपल्या वावरांत, कर्तृत्वांत तृप्त जावन धेंकर दितात. सद्या गोंयचें पाड पडत वता ताका कोण तरी राखणदार आसत जाल्या तुमचे सारखे कांय अतृप्त लोक. अशेच वावरत रावात. म्हजोय तातूंत वाटो आसतलो.

— रंजिता पिठर्णकार
धुळे, म्हापशें

कर भरत मनाची शांतताय विकती घेयात

गोंय व्हॅट कायद्याखाला नोंद जाल्लो दर एक विक्रेतो रु. १००/- वयर जाल्ल्या वेव्हारांत बील वा रोखीची प्रत दिवपाक बांदिल्लो आसा. रोखीचे प्रतींत खाला दिल्ल्यो गजाली आसपावंक जाय.

- १) विक्रेचो अनुक्रम आनी तारीख
- २) विक्रेत्याचें नांव आनी पत्तो आनी टीन (कर वळख क्र.)
- ३) मोलासयत नगाचें वर्णन

बिलांत कर वेगळो दाखोवं येता आनी तेन्ना कराचो दर आनी घेतिल्लो कर बिलांत वा बिलांत दाखोवंक जाय वा विक्रेचे मोलकरांसयत दाखोवंक जाय.

मूळ कर इनवॉयस, विक्रेचे बील वा रोखीची प्रत गिरायकांक जशी आसत तशी दिवंक जाय आनी विक्रेत्यांक प्रत दवरूंक जाय.

गिरायकांच्या हितांत रु. १००/- परस चड दर विकते घेतिल्ल्या नगांक रोख प्रत/विक्रेचे बील घेवप गरजेचें. ते तुमचे वेव्हार/उत्पादन हांची खरेपणाची हमी. तुमी दिल्लो खर्च राज्याचे तिजोरेंत वता.

जो विक्रेतो विक्रेच्या वेव्हाराची सारकी नोंद दवरिना ताचेर जीव्हीएटी कायदो २००५ खाला आरोप जातलो. हे बाबतींत कसलीय कागाळ आसल्यार तुमी ती खाला दिल्ल्या नाम्यार धाडूंक शकतात.

वेपारी कराचो पालवी आयक्त (मुख्यालय)

वेपारी करांच्या आयुक्ताची कचेरी

विक्रीकर भवन, पोरणी उच्च न्यायालय इमारत,

पणजी-गोंय

ट. २२२९२२५ / २२२९४३० Email: goacomtax@gmail.com

वेपारी कर खाते

गोंय सरकार

इप्फीचो शिगमो: जोडी परस मोड चड !!

-दिलीप बोरकार

इप्फीच्या उक्तावण सुवाळ्यावेळार आपल्या मोहक आनी गतीमान पद-यात्रान रस्त्यांची मोटो उक्तीच दवरपी शिगमोचो नृत्य सम्राट प्रभु देवाची एक अदा. (फोटो- राजतिलक नाचक) आनीक फोटो पान 10चेर

इप्फी, इप्फी म्हणटा सर इप्फीक आरंभ जालो आनी इप्फी उलगलोय बी. आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाचें गोंयांत जाल्लें हें ३ रें आयोजन. भारतीय आंतरराष्ट्रीय चित्रपटांचो हो ३७ वो महोत्सव आसलो तरी गोंयकारां खातीर हो फक्त ३ रो इप्फी. कित्याक चित्रपट महोत्सव म्हळ्यार कितें आनी तो कित्याक भरता हाची कल्पना येवपा सारकी चित्रपट संस्कृतायूच गोंयांत ना. रावाल्या आनी झाटयाल्या थेटरांत बरो पिच्चेर पळयलो अशें म्हणपा इतली जाण आशिल्ल्या गोंयांत इप्फी म्हळ्यार दर वर्सा जावपी शिगमो - कार्नावाला सारकोच एक प्रकार आनी त्या निमतान धा-बारा दीस गोंयांत दरवर्सा जल्लोश चलतलो इतलोच इप्फीकडलो गोंयकारांचो संबंद.

भारतीय आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव दर वर्सा जायत रावतलो. सद्या गोंय हें ह्या चित्रपट महोत्सवाचें कायम थळ अशें जरी आतां ह्या खिणां मेरेन आमी मानत आसात तरी फुडल्या वर्सा हो महोत्सव गोंयांतूच जातलो काय कितें हाची खात्री कोणूच दिवंक शकना. कारण तीन वर्सां ह्या महोत्सवाचें आयोजन गोंयांत जाता. पयल्या वर्सा आरंबाचें आयोजन म्हूण

ह्या महोत्सवाविशीं जी उत्सुकताय आनी गांभिर्य आशिल्लें दुसऱ्या महोत्सवाक उणें जालें आनी आतां ३ च्या महोत्सवाक ती एक भोगावळूच थारली.

हो अंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव जाल्ल्यान सरकाराक आनी गोंयच्या आयोजकांक ताचें म्हत्व जरी नासलें तरी चित्रपट मळावेले देश-विदेशांतले दिग्गज, दादले ह्या महोत्सवाकडेन गांभिर्यान पळयतात. महोत्सवाचें जे पयले आयोजन जाता आनी ह्या मळावेल्या दिग्गजांक अपमान वागणूक दिवन, फकत राजकीय माकडांक आनी तांच्या सभ्यां धायऱ्यांची शेंपडी पोशेवपाचो वावर जाता तेन्ना ताचेर जातलोच आनी चित्रपट महोत्सव म्हळ्यार कार्नावाल न्हय. तुमकां चित्रपट संस्कृताय नाशिल्ल्यांक कळपाचें ना अशें सांगू केरळ अथवा बंगालाकूय व्हरपाची शक्यताय न्हयकारूंक जाय.

तरी आसतना गोंय हेंच ह्या आंतरराष्ट्रीय महोत्सवाचें सद्या तरी कायम थळ अशें मानून आमी गोंयकारां कितें जोडलें आनी कितें मोडलें. हाचो हिशेब लावप गरजेचें आमी गोंयकारांनी तीन वर्सां ह्या चित्रपट महोत्सवाचो अर्थ घेतला आनी बऱ्या वायटाक आमी साक्षिदार आसात.

मी गोंयकार सभावान मातशे फोल्गी आनी कोणेय फुलयले म्हणटकच अडेच फुलपी फुलगे.

फुलू खुस्तार खोजने मारपाक तर मुखार. ते वेळार निमणो खोजनो जायसर फुलू आमचे वागडा आसतलें काय कितें हाचो विचार आमी रेनांत. फुलून हात फाटीं घेतलो वो आंग माल्लें जाल्यार लेगीत लजेखातीर गा वो अडेच्या मोठेपणाक लागून म्हणात आमी गोंयकार निमण्या जग्यांत दारू भरपाखातीर घर दार विकून, रिणां काडून त्या खोजन्याचो फारून दाखयल्या बगर रावचेनांत. आनी मागीर सामकेच खाकनवाळ जाले म्हणटकच कपलार हात मारून आपलेंच नाणें खोटें म्हणपाकूय गोंयकार फाटीं रेनांत. इप्फीच्या नांवान आयज गोंयची तीच गत जाल्या. आमी गोंयांत गोवन हाडिल्ल्या ३ व्या आंतरराष्ट्रीय फिल्म महोत्सवाचो अणभव निकतोच जाला. पयलो महोत्सव भरयलो तेन्ना ती नविदाद आशिल्ली. फुलू खुस्तार खोजने म्हणटकच मारुया म्हण त्या काळचो फुलगो मुखेलमंत्री फुल्लो. ताळो पयसो फुलूचो म्हळ्यार केंद्र सरकारचो अशें मानून सदळ हातान खर्च करून इप्फी सोबयलो. ६० कोटी रूपया खर्चून दोळे दिपकावपी खोजने त्या ठार माल्ले.

दुसरे वर्साच्या आयोजना खातीर तर आनीक कितले कोटी खर्चिले. आकडो कितलो तो तसो कोणाकूच सारको कळना. महोत्सवा खातीर ठावी साधनसुविधाय तयार जाली तरी तिची सुदारणां आनी उदरगत हे पासत वर्सा आयोजना निमतान कोट्यानी खर्च हो आसाच. हो खर्च जितलो जाता मानात ताचो लाव गोंयचे भुंयेक, गोंयकारांक जाता व्हय?

इप्फीचो म्हारू खंयच्यान आयलो?

गोंयांत 'इप्फी' हाडपा फाटल्यान परिपक्व विचार राजकारण्यांमदीं आशिल्लो. जे कोण ह्या मळावेले जाणकार आसात तांकांय विस्वासांत घेवन चेर विचार जालोना. तशें करप राजकारण्यांक सदांच कमीपणाचें दिसत आयलां. जांकां कोणाक जाणकार म्हूण घेतले ते फकत राजकारण्या मुखार न हालोवपी हयबाच आशिल्ले. ते भाजपाचो सरकार आशिल्लो तेन्नाय आशिल्ले आनी काँग्रेसचो आयल्या बराबर तांच्याय वांगडा तेच दिश्टी पडटाले. म्हणटकच ह्या लोकांच्या मत्ताक तसो व्हडलोसो अर्थ नासता. पूण जेयट दिसता तें म्हळ्यार जांकां ह्या मळाविशीं कितें खबर आसा आनी जेयच्या फुडाराविशीं हुसको बाळगून आसात तांकां किंकौत करून हें सगळें ललां तें पळोवन मन निशेंले बगर रावना.

२००२ सालांत गोंयच्या विधानसभा वेंचणुकेवेळार प्रचाराखातीर गा वेळच्यो केंद्रीय म्हायती आनी प्रसारणमंत्री सुषमा स्वराज गोंयांत आयिल्ल्यो. भाजपाचे सगळेच फुडारी तशे एका फुडले एक आरंबशूर. प्रचाराच्या वेळार कितें ना कितें आस्वासन दिवपाच्या नेटार, गोंयांत भजपा सरकार तिगोवन दाखयात आमी तुमकां इप्फी दितले अशें आस्वासन सुषमा राज्यान दिवन उडयलें.

नामने च्यो सिनेमा दिग्दर्शिका आनी पुना फिल्म इन्स्टीट्यूट च्यो व्याख्यात्यो पार्वती मेनन फिल्म बिमान आयोजित केल्ल्या कार्यशाळेक आयिल्ल्यो. चित्रपट दिग्दर्शन आनी लेखन हाचेर तांचीं

व्याख्यानां आशिल्लीं. तांचेकडेन उलयतना तांणीं म्हळें बॉलिवूडच्या कलाकारांक इप्फीच्या नांवान गोंयांत हाडून पयसो खर्च करपा बदला ते गोंयजच्या भुरग्यांक चित्रपट शिक्षण वापरचें.

गोंयांत हांगा सुंदर पोरणीं घरां आसात. तातुंत सोयऱ्यांचीं रावपाची वेवस्था करूं येता. अशे तरेन इप्फी दर्जेदार करूं येता.

इप्फी कितें, ताचो गोंयकारांक लाव कितें, लुकसाण कितलें हाची कांयच कल्पना दिनासतना इप्फीचें हांयस भाजपाच्या राष्ट्रीय फुडाऱ्यांनी दाखयलें आनी इप्फीच्या रूपान गोंयचे धर्तरेर स्वर्गूच येतलो अशें चिंतून गोंयकार भुल्लुसले. तातूंत तांची चूक नाशिल्ली.

महाराष्ट्र, केरळ, आंध्र, तामिळनाडू पश्चिम बंगाल ह्या सारकीं मोठ्या प्रमाणांत चित्रपट निर्मिती करपी राज्यां, जंय चित्रपट संस्कृताय रुजल्या तीं राज्यां इप्फीची मागणी आपल्या राज्या खातीर करता आसतनाय केंद्र सरकारान ती भेट गोंयकारांच्या झोळयेंत घालप आनी ती नाका म्हणप म्हळ्यार कर्मकट्टेपणाच थारतलीं असो विचार करून गोंयकारांनी इप्फीची धोंड गळ्यांत बांदून घेतली.

दुडू केंद्राचो, आमचें कितें सरता?

केंद्र सरकार जर सगळो दुडू दिता आनी त्या दुडवांतल्यान गोंयची उदरगत जाता जाल्यार नाका कित्याक म्हण? फुलू खुस्तार मारुया खोजने म्हूण सर्वसामान्य लोकांनी इप्फीक येवकार दिलो.

तुमची जागृताय

मोंयात आमकां सुरक्षित देवसंक शकता !

- अनवळखी वस्तूक हात लावंक नाकात.
- तुमचे घर भाड्याक दिवचे पयलीं इत्सूक भाडेकरूची विश्वासाहता तपासात.
- तुमचे वाहान विकच्यापयलीं खरेदीदाराची विश्वासाहता तपासात.

भौशीक जाग्यार वा भौशीक वाहनात पडून आशिल्ली कसलीय अनवळखी वस्तू तुमकां दिसल्यार उपकार करून पोलीसांक कळयात, जी स्फोटकां आसूं येता. तशेंच तुमचो निवास वा वेपारी मालमत्ता भाड्याक दिवचे पयली जागरूक रावात आनी नियोजीत भाडेकरूंच्या सज्जनतेविशीं खात्री करात. तशेंच ताच्या तपशीलाची छाननी करात. तेचप्रमाण तुमची सारासार बुध्दी वापरून तुमचे वाहात विकच्यापयलीं खरेदी करप्याची विवासाहता तपासात.

संकेत थळ : www.goapolice.org

ईमेल : goapol@sancharnet.in

तात्काळ पोलीस

मदतीखातीर १०० डायल करात

एसपीसीआर पणजी : २४२८४००

डीपीसीआर मडगांव : २७१४४५०

तुमी देगेच्या पोलीस स्टेशनाकडेन लेगीत

संपर्क सादूंक शकतात.

गोंय पोलीस

तुमचेखातीर सदांच तुमचे वांगडा

सादूर रावात - नदर दवरात - सुरक्षित रावात

इफ्फी' गोंय सरकारान ताब्यांत घेवची न्हय

‘फिल्म महोत्सवाचें आयोजन करतले जाल्यार पयलीं फिल्माचो अर्थ कळपाक जाय. त्या खातीर फिल्म संस्कृताय आसूंक जाय. गोंयांत अजून ती ना. ती तयार जाय मेरेन फुडलीं १० वर्सां तरी गोंय सरकारान ‘इफ्फी’ ताब्यांत घेवपाचें चिंतूंक फाव नाशिल्लें. पयलीं फिल्म सोसायट्यांची स्थापनां करून गोंयांत फिल्म संस्कृतायेचें मुळावण घालपाची गरज आशिल्ली?

‘इफ्फी’चे एक ज्युरी मॅबर आनी ‘मैने गांधी को नहीं मारा’ चित्रपटाचे नामनेचे दिग्दर्शक जाहनू बारूआ हाणीं गोंयच्या ‘इफ्फी’विशीं उलयतना आपलें मत उक्तायलें.

पर्यटकांचो उत्सव म्हूण ‘इफ्फी’ मुखार काडप जाता आनी ताचो मूळ हेतूच कुशीन पडला म्हण ताणीं खंत उक्तायली.

त-सात म्हयन्या भितर पणजे शारांत कोट्यांनी रुपया मांडवीतल्यान उदक व्हांवचें, तेंय जोरगतीचें तशें व्हावत रावले. कितलो पयसो येता, कतलो मोडटा, तो गोंयचो काय आनी खंयचो? हाचेर विचार करपाक कोणाक वेळूच नाशिल्लो. पणजी तर नट्टाली.

खरें म्हळ्यार सद्या गोंयांत चल्ला तो महोत्सव राज्य सरकार आनी केंद्रसरकार म्हळ्यार चित्रपट महोत्सव संचालनालय हांचे वतीन चलता. महोत्सवाच्या सुर्वेक वातावरण निर्माण केल्लें तें म्हळ्यार सुवात गोंयची आनी दुडू केंद्राचो. पूण महोत्सवाच्या एकंदर खर्चाच्या १० टक्के खर्च केंद्र सरकारान दिवपाचो आनी ९० टक्के दुडू राज्य सरकारान आपल्या भुजांचेर घेवपाचो आशिल्लो. तो प्रकार आज मेरेन तसोच चलत आयला.

इफ्फीचो जातलो गिफ्फी

केंद्र सरकार जर एकूण खर्चाचो फक्त १० टक्केच खर्च दिता जाल्यार राज्य सरकारान केंद्राचे कुबडेचेर इफ्फी कित्याक चलोवचो असो विचार सद्या चालू आसा. येदो व्हडलो हो महोत्सव राज्य सरकार १० टक्के खर्च करून घडोवन हाडटा तेन्ना उरिल्ले ९० टक्के खर्च करपाक गोंय सरकाराक भीक लागूंक ना. तेन्ना तो पुरायपणान गोंय सरकारान घडोवंचो अशें सद्या थारलां. जर गोंय चित्रपट महोत्सवाचें आयम स्थळ उरलें जाल्यार ओंदुचो इफ्फी निमणो इफ्फी म्हणपाचो.

२००७ सालांतलो इफ्फी ओंदू सारको २३ नोव्हेंबराक जावपा बदला तो २००८ सालांतल्यान २१ फेब्रुवारीक जातलो आनी ताचें नांव गिफ्फी जातलें. आयचें इंटरनॅशनल फिल्म फॅस्टीवल ऑफ इंडियाक (IFFI) तेन्ना गोवा इंटरनॅशनल फिल्म फॅस्टीवल ऑफ इंडिया (IFFI) म्हूण वळखतले.

गिफ्फीन गोबोर करचो न्हय

इफ्फीच्या नांवान कोट्यांनी रुपया खर्च जाल्यात. जे पध्दतीन ह्या दुडवांचो वापर जाता तें पळयल्यार दुडवांचो धुंवर करप होच ह्या महोत्सवाच्या आयोजनाचो मुखेल उद्देश्य दिसून येता. कला अकादमीच्या आवारांतली दर्यासंगम कडली जेटी उबारपाक दोन कोटी रुपया खर्च आयला हें एकूच उदारण दुडवांचो कसो खेळ चलता तें कळूंक पुरो. हीच जेटी हे आदीं फक्त पंदरा लाखांक परीकारच्या काळार बांदिल्ली खंय. तेन्ना पंदरा लाख? असो प्रस्न विरोधकानी नक्कीच केला आसतलो. आतां तीच जेटी बांदूंक दोन कोटी खर्च करप आनी ताचो गोंयाक फुडाराक कितलो लाब जातलो हाची जाप कोणूच सारकी दिवंक शकना.

हाची एकूच जाप आसा ती म्हळ्यार असले महोत्सव घडोवन हाडटा तेन्ना साधन सुविधा निर्माण करपाच्या नांवान झुंजापावंड्यार वावर सुरू जाता. वावराची ताकतीक वळखून त्या वावराक कितलो दुडू लागतलो हाचेर कोणूच विचार करिनांत तें जालेंच आनी इतलो दुडू खर्च करप बरें काय कितें होय प्रस्न ह्या वेळार काडिना. म्हणटकच हे व्हावते गंगेंत वेवस्तीत हात धुवंक मेळटात. जितलो चड दुडू तितलो ताचेर मल्लिदोय चड खावंक मेळटा. आयज चित्रपट महोत्सव घडोवन हाडपा फाटलो होच मुखेल हेतू जाल्ल्यान चित्रपट महोत्सवाचो मूळ उद्देशूच मातये भरवण जावन गेला.

महोत्सव राजकारण्यांच्या हातांतल्यान मुक्त जाय

चित्रपट महोत्सव गोंयांत नाका अशें अजून खंयचोच गोंयकार उलयना. महोत्सव आयोजनाक गोंयाक संद मेळ्ळ्या आनी गोंय ही महोत्सवाची कायमस्वरूपी सुवात थाल्ल्या ही गोंयकारांक अभिमानाची गजाल. पूण तिचो लाव गोंयकारांक कसो जातलो हाचेर मुखेलपणान लक्ष दिवपाची गरज आशिल्ली. पूण इफ्फीच्या नांवान गोंयांत चडांतचड पर्यटक कशे येतले हाचेरूच चड लक्ष केंद्रीत जायत चल्लां. हाका लागून महोत्सवाचो मूळ उद्देश कडेक पडून पर्यटकांक गोंयांत हाडून कशे नाचोवप आनी तातुंतल्यान येणावळ कशी वाडोवप हाचेरूच सरकाराचें चड लक्ष आसा. हाका लागून महोत्सवा फाटली

कलात्मकताय ना जावन फकत भोगवादी परंपरेक प्रोत्साहन मेळत आसा. कार्नावाल आनी चित्रपट महोत्सव हातूंत राजकारण्यांक कसलोच फरक दिसना. चित्रपट महोत्सव हो शुध्द चित्रपट महोत्सव जातलो जाल्यार तो राजकारण्याच्या हातांतल्यान पयलीं मुक्त करचो पडटलो.

महोत्सवाच्या आयोजनांत सरकारचो वांटो मुखेल आसता तो सरकारी दुडवांचो हातूंत आसपाव आसता देखून. सरकारचें ते पासत महोत्सवाचेर नियंत्रण आसप गरजेचें. हें नियंत्रण मुखेलसचीव आनी हेर कांय अधिकारी दवरूंक शकतात... पूण म्होंव आसा थंय मूस आसतात वो गोडाक दोमळे दसतात तशे राजकारणी महोत्सवाक दसून रावतात आनी महोत्सवाकडेन संबंदीत आशिल्ले कलाकार मात व्हाऱ्यार पडटात.

गोंयांत फिल्म महोत्सवाक आरंभ जायत सावन कलाकारांक किंकॉत करपाचें धोरण सरकारान आपणायलां म्हणपाचें दिसता. जांचो चित्रपटांकडेन कसलोच संबंद ना अशे राजकारणी, तांचे सोयरे धायरे आनी कार्यकर्ते मिरोवपाखातीर मुखार आनी संबंदीत कलाकर मात एक तर घरा वो खंयतरी कोनश्याक!

गोंयच्या कितलेतरी कलाकारांनी चित्रपटमळार आपलें योगदान दिल्लें आसा. जे ह्या संसारांत नांत तांच्या वावराचें प्रदर्शन महोत्सवाच्या माटवांत जावन तांची वळख जगाक जावंक जाय आशिल्ली. जे कोण आमचे मदीं आसात तांकां महोत्सवांत मानाची सुवात मेळूंक जाय आशिल्ली. जे कोण साहित्य, अभिनय, निर्मिती मळार वावुरतात तांकां महोत्सवांत आसपावन घेवंक जाय आशिल्लें. पूण तांकां कचरो लेगून राजकीय धेंडांक नाचयतकच महोत्सव पाड पडटलोच. ताची 'शान' हांगडावन बसतली.

चित्रपट संस्कृतायेक आरंभ

गोंय सरकारान इफ्फीक आरंभ करचे आदीं गोंयांत चित्रपट संस्कृताय आसा काय कितें हाचेर लक्ष दिलें ना. दिवपाची गरजूय भासली ना. तसो यत्नूय केलो ना. दोन महोत्सव उलगल्या उप्रांत चित्रपटमळाविशीं आपलेंपण आशिल्ल्या कांय तरनाट्यांनी ताका फुडाकार घेतलो. फिल्म बिम म्हूण संस्था स्थापन करून.

'फिल्म तोखणाय आनी फिल्म पत्रकारीता' तशेंच 'फिल्म निर्मिती' चेर कार्यशाळा घडोवन हाडली.

हे कार्यशाळेंत वांटो घेवपाक उत्सूक आनी इत्सूक आशिल्ले, गोंयच्या विंगडविंगड वाठारांतले सुमार देडशें तरनाटे मुखार आयले. खूप जाणांक तातूंत वांटो घेवंक मेळ्ळें ना. जाणीं घेतलो ते हे

कार्यशाळेंत खूप कितें शिकून गेले.

खरें म्हळ्यार हो वावर खूप आदीं सुरू जावंक आशिल्लो. सरकारान ह्याच वावराचेर चड भर दिवंक जाय आशिल्लो. पूण महोत्सव आयोजीत करतले जाल्यार तशी संस्कृताय निरुत्सव करूंक जाय हाची कल्पना लेगीत सरकाराक नाशिल्ली. ताची जाय फिल्म बिमान करून दिली आनी तांच्याच फुडाकारान गोंयांत फिल्म संस्कृतायेचें मुळावण पडलें ही तोखणायेची गजाल म्हणूंक जाय.

फिल्म महोत्सवाक कितें जाय?

गोंयांत इफ्फीचें गचाळ, बेजबाबदार आयोजन केल्ले खातीर सगळ्या स्तरावेल्या जाणकारांनी सरकाराचेर झोड काडला. गोंयांक हो फावना, तांची तशी लायकी ना तेन्ना परतून महोत्सव घडोवन हाडप संद दिवंची न्हय असो बोवाळ हे इफ्फींत जाला. गोंयच्या मुखेलमंत्र्याचूक मान्य केल्या आनी ह्यो चुको घडल्यो त्यो आयोजनांत दोन संवाटेकार जाल्ल्यान घडल्यो म्हणपाचें उक्तेपणी ताणीं सागलें. फुडाकार म्हळ्यार २००८ सालांत जावपी 'गिफ्फी'चें आयोजन फकत सरकाराक करतलो तेन्ना ह्यो चुको घडपाच्यो नांत अशेंच भोवतण मुखेल मंत्र्यांक सांगपाचें आसुये!

गिफ्फी गोंयांत जातलो काय ना हें अजून निश्चित ना. तेन्ना सरकारच्या हातांत ना. सरकारान खटपट करून महोत्सव गोंयांत दवरलो जाल्यार ताचे तयारेक इफ्फी उलगल्या बराबर लागूंक जाय. कोण दुडू खावंकूच संवकल्यात तांकां आयोजनांतल्यान पयस दवरून जाय. जे कोण राजकारण्यांचे चमचे आसात तांकां चमचेगिरी हातूंत आयोजकांचो मुखेलगूण अशें दिसता ती भावना पयसावन जे वखेंच लायक आसात तांकां आसपावन घेवंक जाय. पर्यटन आनी महोत्सव ह्यो दोन वेगळ्यो गजाली. पर्यटनाक प्रोत्साहन दिवपाखातीर वेगळ्या स्तराव वावर जावं येता. जे कोण महोत्सवाक येतात ते खातीर महोत्सव म्हत्वाचो दिसूंक जाय. महोत्सवाक दुय्यम सुवात दिवंक फावना.

महोत्सव हो गोंयांत जाता म्हणटकच एकानएक गोंयकार ताचो लाव जावंक जाय. दर्यादेगेर वो जळामळाक नाचाच्यो कार्यावळी आयोजीत करप वो चित्रपट दाखोवप म्हळ्यार महोत्सवाचो गोंयकार लाव करून दिवप न्हय. चित्रपट गोंयकार केन्नाय पळोवंक शकता. सांस्कृतीक कार्यावळी तांकां हेर दिसांनीय पळोवंक मेळटात. लाखां रुपया बिदागी दिवन, आयोजनां खातीर लाखांनी रुपया खर्चून रिजवण करप म्हळ्यार गोंयकारांक महोत्सवाचो लाव करून दिवप न्हय. असली मन रिजवण कार्नावालाक, अन्न महोत्सवाक आ

तालकान लज राखली

आमी गोंयकार म्हळ्यार

बाबत कुळां. आमी फकत सुवाळे

घडोवपी सुवाळ्यांत वांटेकार जावपाची

आमची लायकी ना अशेंच कितें तरी

गोंय सरकारान समज करून घेतलो.

आदलो भाजपा सरकार जांव वो

आतांचो काँग्रेस सरकार जांव आमी

फकत भायल्यांक हाडून नाचोवप आनी टाळयो मारप. व्हडले ते.

आमी तांकां माची दिवप. देखूनच जाणटा राजा, रमेश देव, बोधे

आनीक कोण लाखानी रूपया घेवन वतात. पूण गोंयकारांक असलें

कितेंय करतलो जाल्यार मुखेलमंत्र्यांच्या दारांत खेपो घालच्यो पडटात.

हे धडपडींतूच कलाकारांची सर्जनताय सोंपता, तो थकता आनी कितेंय

करून दाखोवपाचो विचारूच सोडून दिता.

गोंय सरकारान फिल्मनिर्मिती खातीर येवजण आखली.

निर्मात्यांक अनुदान दिवपाची तयारी दाखयली. पूण अजून ही येवजण

चालीक लागना. हे येवजणेक प्राधान्य दिवंचें अशें सरकाराक दिसना.

जर ही येवजण तयार जाल्ली जाल्यार महोत्सवांत निदान दोन तरी

कोंकणी, मराठी चित्रपट जावपाचे. गोंयकारांची कला हेर लोकांक

दिसपाची. पूण सरकाराक ती कळकळ नाच. सरकाराक कळकळ

आसा ती महाराष्ट्रांत निर्माण जाल्ले चित्रपट गोंयांत दाखोवन तांकां

लाखानी रूपया दिवपांत.

तरी बरें राजेंद्र तालकान गोंयकारांची लज सांबाळ्ळी ती.

पोरूं इफ्फींत ताणें 'आलिशा' हो कोंकणी चित्रपट दाखयलो. ह्या

वर्सा 'अंतर्नाद' चो प्रिमियर खेळ दाखयलो. राजेंद्र तालकाच्या

निर्मितीविशीं वेगवेगळीं मतां आसत. पूण सातत्यान दुसरे वर्साय चित्रपट

तयार करून तो महोत्सवांत दाखोवप म्हळ्यार येद्या व्हडल्या

‘इफ्फी’ म्हणल्यार राजकी मेळावो न्हय

-सुबोध केरकार

आंतरराष्ट्रीय चित्रपट

महोत्सवांत (इफ्फी) गोंयच्या कला मळार

वावुरपी लोकांचो आसपाव आसपाक

जाय. ताचें स्वरूप खऱ्या अर्थान

कलाकारांचो मेळावो अशें आसपाक जाय. दुर्दैवान ताका राजकी

मेळाव्याचें स्वरूप मेळटा अशी खंत नामनेचे चित्रकार आनी

शिल्पकार डॉ. सुबोध केरकारान उक्तायली.

मनोहर पर्रीकार मुख्यमंत्री आसतना इफ्फीचें आयोजन

भाजपाचो मेळावो अशें जाल्लें. काँग्रेस पक्ष सत्तेर आयले उपरांत

पोरूं ताका काँग्रेस पक्ष वावुरप्याच्या मेळाव्याचें रूप मेळिल्लें.

गोंयच्या कलाकारांकडेन जे तरेन आडनदर चल्ल्या तें पळोवन अंदूचो

इफ्फी लेगीत राजकी मेळावोच थारतलो अशें दिसपाक लागलां

अशें तांणी सांगलें.

गोंयची कला संस्कृताय वाडीक लागची, फिल्म स्टुडिओ

जावचे, सिनेमा निर्माणेक फावो आशिल्ली कला सर्जनशीलता

गोंयच्या तरणाट्या कलाकारांमदीं तयार जावची हे खातीर इफ्फीचो

भेस बरो उपेग करपाक जाता. मात मोटवी नदर आशिल्ल्यांकडेन

आयोजनाच्यो चडश्यो गजाली आशिल्ल्यान थळाव्या कलाकारांची

कदर करपाचें सोडून तांकां एके तरेचो अपमान सोसचो पडटा अशें

डॉ. केरकारान सांगलें. सरकार इफ्फीच्या आयोजनाचेर कोट्यांनी

दुडू खर्च करता. कलेकडेन हो महोत्सव संबंदीत आशिल्ल्यान दरेका

कलाकाराक तांचें आमंत्रण मेळप हो तांचो हक्क आसा. आमंत्रणाची

भीक तांकां सरकाराकडेन मागची पडपाक जायना अशें ताणीं सांगलें.

सरकारान ज्या विहि आय पीक महोत्सवाचें आमंत्रण दिलां तातूंत

कलाकार कितले आसात हें सरकारान जाहीर करपाक जाय.

आयोजनांत गोंयकारांची लज सांबाळप. गोंयकार फकत आयोजकूच

न्हय तर कलाकारूय हें उदारणासयत दाखोवन दिवपाचें काम तालकान

केलां. सरकारान थोडें जरी लक्ष दिल्लें जाल्यार आनीकूय कोण तरी

मुखार सरपाचे आनी चित्रपट निर्मितींत गोंयूय मुखार सरता म्हणपाचें

जगाक कळपाचें.

पूण ती अक्कल येवंक आमकां कळाव आसा!

□□□

हांव चोर न्हय

पणजे बस स्टँडार पावता थंय आसां, लोकांची घे म्हण गर्दी जमल्या. कसली गर्दी पडली काय देवा? मनांत आयलें गर्देंत भितर सरपाचें. पूण धाडस जालें ना. कित्याक म्हण नकळो लोकांची गर्दी पळयली की म्हाका भंय दिसता, ती गर्दी मागीर वऱ्याची जावं वायटाची जावं.

एके चलयेचे केंस कोणेंतरी ओडून धारिल्ले. वचून पळय जाल्यार एका दादल्यान तरणे चलयेच्या केंसांक घट्ट धरलां आनी तिका तो बडयतालो. कित्याक तें कळनासलें. लोक गुणगुणटाले ते मातशें कानार पडटालें. सारकी खबर कळपाक जाय, देखून म्हजे लागीं आशिल्ले बायलेक विचारलें. ते बायलेन सांगलें, 'चोरी करताना सापडलें.' चोरी करताना सापडल्यार लोक वोगी रावपाक आयला? ते गर्देंतलो एक दादलो त्या भुरग्याचेर थापटांचेर थापटां फुलयतालो. भुरग्याचे चुरचुरे मात कोणाक दीस नासले. तो दादलो ते चलयेक मारतालो. पूण लागतालें म्हज्या मनाक. तें रड आनी हुयेली आयकून म्हज्या दोळ्यांत पावस दाटून आयलो. पूण हांव आनीक कांयच करूंक शकलें ना.

ते चलयेच्या तोंडांत एकूच वाक्य घोळटालें तें म्हळ्यार 'हांव चोर न्हय हावें चोरी करूंक ना'. म्हूण तें मोठ्या मोठ्यान बोव

मारतालें. पूण कोणूच ताचें आयकून घेनासलो. गर्देंची रितूच ती. पयलीं मारप आनी मागीर विचारप. गर्देंतल्या एका दादल्यान ते चलयेक विचारलें 'तुवें कित्याक चोरी केली?' ती चली म्हणपाक लागली, 'हांव चोर न्हय हांवें ते बायलेच्या बेगाची चेन उगडूंक ना. तिचे बेगाची चेन उकती आसली. बशितल्यान देवता आसतना म्हजो हात त्या बेंगाचेर चुकून गेलो.'

'तुमचे सगळ्यांचे हात चुकून वतात. गोंयांत येवन चोरपाचो धंदो करता' अशें म्हणत ते चलयेक बडयताले. जे बायलेचें पाकीट फारायल्लें तो बायल मात वोगी रावन पळयताली. ते चलयेक बडोवपाचें काम भलतेच करताले. आसूं भोंगूं अशें मात कोणाक दिसलें ना. ते बायलेक तर नाच. कित्याक म्हण दिसचें तिका अशें? वयल्यान जमिल्ले जाल्यार तीच ताजेर दोन थापटां फुलोवपाची. आपलें पाकीट काडपाचो यत्न करतले चलयेचो तिका राग आसलोच.

ती चली घाटावयली आसली. गोंयांत घाटावयल्या लोकांक खंय किंमत आसा? वयल्यान चोरीचें प्रकरण. ते चलयेची पिराय १२ ते १४ वर्साची आसूं येता. पोर सामकें जिन्याची वडी कशें दिसतालें. रुप रंग काळो मावळो.

इतल्यान थंय एक ट्रॅफीक पुलीस आयलो. ताणें येवन ते चलयेक आपल्या ताब्यांत घेतलें. तें पोर बाबडें आपल्याक सोड, सोड म्हूण

हुयेली मारीत रावलें. पूण लोक आपल्या कानांत गुड्डो घालो.

त्या पुलीसान हेड क्वार्टर करून गाडी मागयली. पुलीसाची पावता म्हणसर धा मिनटां तरी जाल मजगतीच्या वेळांत ते चलयेची पळोवप नज जाली. एक फावट पुलीस ताब्यांत पडलें म्हणटकीच आपल्याक बेगीन सुटका मेळचिना आनी पुलीस मार खा, हो भंय सगळ्यांच्या आसताच. तोय ते चलयेच्या तोंडार उ स्पश्ट दिसतालो. ते चलयेची आप पळोवन म्हज्या काळजांत चिमटे पड मुजरत कितें तरी करचें शें दिसतालें. एक मन म्हणटालें ताणें चोरी कित्याक जाय जाल्यार मागून खावंचें.

घडये म्हज्या बेंगांतले पय पाकीट फारायल्लें जाल्यार हांव भुरग्याचेर केन्नाच हात उबारचें नासत भुरग्याची चूक न्हय. तर ही चूक आप वापायची. ताच्या आवय बापायक देख शिकोवपाची. पयशे जोडप हावेसान गोंयांत येतात आनी भुरग्याच्या सोडटात. व्हाऱ्या सोडिल्लीं कितें करतलीं? पोट तर कशें भरपाक एक तर चोरी करप वा कोणाच्याय काम करप. मनशाची परिस्थिती मन वायट रस्त्यार हाडटा. खंयचोय मनीस करता आपल्या पोटा खातीर. पोट मन नरकाची भोंवडी करपाक लायता. पूण भुरग्यांचेर हात उबारप म्हळ्यार हें कशेंच सारकें दिसना.

इतल्यान पुलीसांची जीप आ आनी ते चलयेक आपलें गाडयेंत घेवन हांव मात फातर कशें पळयतूच उरलें.

□□
- दिपाली पावसा
देमानी, कुक
गालसंत म

गोंदू

तो म्हयनो डिसेबराचो आशिल्लो. नातलांच्यो सुटयो चलताल्यो. गांवांतल्या घरांच्या पडव्यांचेर आनी आंगणानी जेजू जल्माचे गोठे सजयल्ले. घराघरांतल्यान दीस रात गितांचे मधूर सूर कानार पडटाले. वाड्यावाड्यार 'झिंगल बेल' गाजतालें. आमोरी जातांच कश्टकरी रेंदेर आनी खारवीय बी घुमटांतलार कातारां म्हण्टाले. माडाफेणी लागतकीर खारवी - रेंदरांच्या तोंडांतल्यान आपसूक कुकाच्यो भायर पडटाल्यो. घुमटां गाजांत मिसळिल्ल्यो ह्यो कुंक्याच्यो गांवपण जागयताल्यो.

जेजुच्या जल्माखोशेन सैम आपले खेळ खेळटालें. माथ्यावेलें मळब कुपां विरयत जाल्ल्यान तें हारश्यावरीं चकचकतालें. थंडेचे दीस आसूनय लागसाराक आशिल्ल्या दर्याउबेन जणेकल्याची कूड खोशेताली. हांगांय पासयो मारपी वाच्या झुळक्यो मनशांचीं आंगां पोशेताल्यो. थोड्यो भुरग्याबाळांक खातकुल्यो करपाच्या येत्नात आशिल्ल्यो.

गांवांतलीं रेंवट शेतां कणगांवालींनी आनी मिरसांगा रोप्यांनी पाचवींचार जाल्लीं. शेतांदेगेर खंय ना खंय आशिल्लें, बोरांनी भरिल्लें ग्रीझोप आपल्याचेर नदर मारूंक खुणायतालें. शेतांक तेंकिल्ल्या भाटांतल्या आंब्याचवरांतल्यो सानुल्यो कळयो शेतां-भाटांतल्या मनशांवांगडा खेळूंक सोदताल्यो. दोंगरापालसणावयल्यो काजू आंगभर चवरांनी भारेल्ल्यो. थोड्याच दिसांनी त्यो घसघशीत फोकां देवोवपाच्या बेतांत आसल्यो. आपूण मोटव्यो आनी बुटक्यो आसूनय आंब्या-पणसांहून चड वालोराच्यो दाखोवपापासत, मुट्टे पिकचे पयलींच आपल्या चवरांचो परमळ म्हऱ्यांत येतल्यांच्या नाकांत भरताल्यो!

सगलेकडे नातालांचो बोवाळ, वांजपां-गितांचो सुकाळ. नाटकां - तियात्रांचो गजबज. परब्यांचेर परबीं आनी ल्हान-व्हडांचे

हांसरे चेरें!

असल्या वोगतार गांवांतले फुटबॉल मोगी वोगी कशे बसत? ल्हान-ल्हान पोराने आनी आरसांटे तरनाटे फावशी खेळां सुवात पळोवन, वाड्या-वाड्यार फुटबॉल गेमी खेळटाले.

हे खुशालकार्येंत भर पडपाक आनी एक बरी गजाल गांवांत घडली. जानेराच्या पयल्या सप्तकांत, गांवच्या क्लबान गांवांतल्या आनी गांवांभायल्या लोकांखातीर फुटबॉल गेमीची एक सर्त घेवपाचें पेरगांव सगळे कडेन घालें. ही सर्त इस्कोलां आनी खंयच्याय क्लबांच्या अठरा वर्सांखाला खेळप्यांखातीर आसली. ही सर्त नातलां सुटयो कोमेस जावपा आदींच फामाद केल्ली. जैतवंत पंगडाक गांवांचो संबंद आशिल्ल्या आमदारान पन्नास हजारांचें इनाम आनी रुप्याकोप दिवपाचें जाहीर केलें. ताका लागून क्लब आनी हायस्कुलां मेळून वीस पंगडांनी सर्तींत वांटो घेवपाचो निश्चेव केलो.

आतां नातलांचो दबाजो सोंपिल्लो. तरी गोंदुल्या गांवांत फुटबॉलसर्तीच्या निमतान

जात्रेच्या उत्सवाचें भरतें आयिल्लें. ल्हाना-व्हडांचीं काळजां उमेदीन भरिल्लीं. सर्ती सोंपसर कसल्याच कामाक हात घालचो न्हय, अशें गांवकारांनी थारायल्लें. तीन तारकेक कोमेस जावपी इस्कोलां आतां चार दीस फुडें व्हेल्लीं.

गोंदुल्या गांवांतलें पाद्रीलें इस्कोल, गांवांतलो मुखेल क्लब आनी गोंदुलो पंगड अशा गांवच्या तीन पंगडांनी सर्तींत वांटो घेवपाक नामांकन केल्लें.

ह्या गांवच्या तीन पंगडां भितर गांवच्या क्लबाचो पंगड नावास्तो आनी खोडेगांट आसलो. गेल्ल्या वर्सा ह्या क्लबान आपल्या भुरग्यांक खेळोवन जायतीं इनामां जोडिल्लीं. पाद्रील्या इस्कोलाचो पंगडय साप्प बाबतसो नासलो. प्रिन्सिपाल फुटबॉल खेळाचो मोगी आशिल्ल्यान आठवे-णवेत नापास जाल्ल्या भुरग्यांक ताणे इस्कोल सोडूंक लायलेना. इस्कोलाचें नांव राखपापासत, खेळांत जैतां मेळोवपाखातीर युनिफॉर्म, फी बी भरून, शिकपांत गड्डे आशिल्ल्या भुरग्यांक ताणे पोसून दवरिल्ले. ह्या कामाक तोपयो, पी.टी.सर आनी आंतोनेत मेडमीचो तेंको आसलो.

भायले गांवांतले पंगड नामनेचे आसले. ताणी हे ना ते सर्तींत नामना मेळयल्ली.

गोंदूलो पंगड मात नवो आसलो. हो पंगड पयलेच खेप सर्तींत वांटो घेतालो. सगळ्याच बाबतींत हो खालत्या दर्जाचो पंगड. ना आवय ना बापूय, कोणाचोच आदार नाशिल्लो. जाण्टेले गोंदूक सांगताले, “आरे गोंदू तूं भुरगो आसा. हार उडटा म्हणून गायंडोळान उडूंक फावना. तेन्ना तूं सर्तींतलो फाटीं सर. ओगीच लोकांकडल्यान हाशें करून घेवं नाका.” असल्या वोगतार गोंदूक हरीमास्तराची शिकवण याद जाताली. ‘ऐकावे जनाचे, करावे मनाचे.’ गोंदू हांसल्या तोंडान सगल्यांचें आयकून घेतालो. पूण आपली जिद्द सोडूंक तयार नाशिल्लो.

लोकांक खबर आशिल्ली, गोंदू एक गावड्यांलो पोर. कसलोच आदार नाशिल्लो. फामाद नाशिल्ल्या कांय पोरान्क घेवन फुटबॉल टीम तयार केल्या ताणें. आपल्या घराफाटल्या मळार आनी शेतां-भाटांनी टीम खेळयता तें बरें आसा. पूण गांवांतल्या आनी गांवाभायल्या बळीश्ट पंगडावांगडा हो कसो निस्तर काडटलो?

पूण गोंदू मात मनान थीर आशिल्लो. ताच्या फाटल्यान कोण कोण आसात, ताका दुडवांचें बळगें कोण दिता हाचो पत्तो कोणाक लागूं नासलो. गोंदूचो सगळ्यांत व्हड आदार पावलू. पूण तो आतां गोंदू म्हऱ्यांत फिरकनासलो. तो इस्कोलाचे टिमींत खेळनासलो. तरी तो आपली टीम मानून, खेळगड्यांवांगडा बोवाळटालो. ताका लागून तो इस्कोलाच्या पी.टी. सराक आनी प्रिन्सिपालाक आपलोच सो दिसतालो. 'पूण अंदर क्री बात और थी.'

इस्कोलाच्या टिमींत काडूं नाशिल्ले बरे खेळपी आनी शिस्तिचे दोन-तीन भुरगे पावलूच्या विश्वासांतले आशिल्ले. जीव गेल्यार लेगीत पावलूचो गूट कोणामुखार उक्तो न करपी. पावलू आनी गोंदूले तकलेंत कितें शिजता तें ह्या भुरग्यांक खबर आसताली. पावलू-गोंदूचे बरें मागपी हे भुरगे, गोंदूले टिमीक जैत मेळोवन दिवपापासत गुपचूप वावुरताले. गोंदूले टिमीविशीं कोण बरें उलयता, कोण वायट उलयता हें बारीक साणीन आयकून पावलूच्या कानार घालपाचें काम. हे पावलूले जासूद करताले. पावलू ते परमाण सादूर रावन फुडलें पावल घालतालो.

आपल्या इस्कोलाच्या टिमीहून चड काळजी ताका गोंदूले टिमीची आसली. कोणायभसेन गोंदूली टीम वयर येवन तिका नामना मेळची, हो ताचो ध्यास आसलो.

शेजारच्या गांवचेय थोडेभोव भुरगे पाद्रील्या इस्कोलांत शिकूंक येताले. पावलून ह्या भुरग्यांकडे मुजरत इश्टागत केल्ली. जणेका गांवच्या भुरग्यांकडसून ताणें नावाजल्या खेळगड्यांचीं नांवां घेतलीं. कोण भुरगो पास

लागच्याच गांवांतलीं आशिल्ल्या पंगड ताकतीन व्हड आसा म्हणपा सगळ्या फुटबॉलमोग्यांक आशिल्ले गोंदूल्या गांवच्या शेजराक

माकडगांव. माकडगांवांतलो क्लब फामाद. ह्या क्लबाचे टिमीन फाटल गोंयभरच्या टिमीक हारयल्यात. ह दुडवांच्यो राशी वोंतून प्लेयर तयार ताका लागून हेय खेप हो क्लब पयले

आसतलो सगल्यांचें गोंदू गांवांतल्या इस्कोल फायनलीव पावतलें, कोणाकच नासलो. कितल्योय माल्ल्यो तागेली टीम फायनलीक पयलीं बाद घरा बसतले सगळ्यांच्या पक्कें जाल्लें

दिवंक बरो आसा, कोण घोल मारूंक शिटूक आसा, हेड मारपाची कोणाची स्टायल कशी आसा, हाची म्हायती पावलू भुरग्यांकडच्यान घेतालो आनी गोंदूल्या टिमींतल्या भुरग्यांकडे दिस्कसांव घडोवन हाडटालो. हें सगलें चोरयां घडटालें.

ही फुटबोल सर्त गोंदूलो गांव सोडून आनी हेर चार गांवांनी घेवपाचें थारायल्लें. सगळ्यो चोवीस टिमी खेळोवपाच्यो आसल्यो. क्वार्टर फायनल, सेमी फायनल आनी फायनल अशा तीन पावण्यांनी घेमी खेळोवपाच्यो आसल्यो. खंयच्यो टिमी सेमी फायनल आनी फायनलीक पावतल्यो हाची चर्चा गांवां-गांवांनी जाताली. सर्तींत वांटो घेवपी क्लब आनी इस्कोलां

सर्ती कोमेस जांवचे पयलीं गों गांवांतल्या दोनय फुटबॉल ग्राऊंड खेळगडे एकाच गांवचे आसले. तरी लोक दोन पंगडांनी वाटून गेल्ले. जणेक आपापल्या टिमीचो समर्थक आशिल्लो गांवचे सगळे लोक दोनय ग्राऊंडाचेर रावन टिमीचे सराव पळेताले. मागीर आप मत एकमेकाकडे उक्तायताले. जणेकल दिसतालें आपलीच टीम जिकतली. त लागून गांवभर भासाभास आनी केन्ना के झगडीं-केस्तावांय जातालीं.

गांवभर हो सगळो बोव चलतासतना गोंदूलो पंगड मात ताच्या फाटल्या मळाचेर सराव करतालो. गों

सराव चलता म्हणपाचें गांवच्या खुपशा लोकांक खबर आशिल्लें. तरी आतां कोणच ते टिमीक म्हत्व दिनासले. आनी बाबत टिमीचें कोंत तरी कोण कित्याक करतलो?

गोंदूकय आपल्या ग्राऊंडार कोणे येवचो आनी बोब-हुयेली मारच्यो हें नाका आशिल्लें. तांच्या ग्राऊंडार सराव पळेतल्यांत थोडेच खेळगडी आसले, तेय बी फुटबॉल खेळाचे जाणकार. ह्या जाणकारांमदीं पावलूचो मामाय आसलो. तो सरावाचो बारकायेन नियाळ करतालो. सगळे जाणकार, सरावाची गेम सोंपतकर खेळगड्यांच्यो चुको दाखोवन दिताले. अशेतरेन झिरोतल्यान फुडें आयली गोंदूली फुटबॉल टीम! लोक कितेंय म्हणू, गोंदूली फुटबॉल टीम आतां आत्मविश्वासान सर्तींत वाटो घे सारकी जाल्ली. गोंदू आनी पावलू आतां आत्मविश्वासान भरिल्ले.

पावलूची कूड इस्कोलाचे टिमीत वावुरताली खरी, पूण ताचें मन मात गोंदूले टिमीत आसतालें. पावलू इगर्जेत वतकीर सगळ्यांत पयलीं, गोंदूले टिमीक जैत मेळचें म्हण देवाकडें मागतालो.

शेकीं सर्ती सुरू जाल्यो. पांच गांवांतले चोवीस पंगड क्वार्टर फायनलीक उबे जाले. ह्या पांचय गांवांनी बारा गेमी सुर्वेक खेळपाच्यो. तांतले बारा जैतवंत पंगड क्वार्टर फायनलीक पावपाचे आसले.

फाल्यां सर्त कोमेस जातली म्हणल्यार आयज ग्राऊंडाचेर घुडयो रोमिल्ल्यो. बोंदेरांनी ग्राऊंड शेकायल्ले. धवेफुल्ल चुन्यान शिमो कुरूवायल्ल्यो. कच्च्या ग्राऊंडांच्या चारय वाटांनी आदींच कदेलां मांडून दवरिल्लीं. एके सुवातेर आर्मुसावांच्या माटवांत मुजगेराक बसपाची व्यवस्था केल्ली. दुसरे सुवातेर मर्देच मुखेल सोयऱ्यांक सोबीत माटोव तयार केल्लो.

नातालांचे दीस सोंपिल्ले, तरी ह्या पांचय गांवांनी फेस्त जागतालें. आपलो गांव खेळांत जैतवंत जांवचो म्हण, वाड्यावाड्यार कोपेलांनी आनी खुर्सांमुखार लादायीनी चलताल्यो. मायकांचेर देवासांव चलतालें.

गांवांतलें सगलेंच वातावरण खोशेचें जाल्लें! उमेदीन भरिल्लें! आनी तो दीस आसलो आयताराचो. सांजेचीं चार जाता जाता म्हणसर गांवचीं पोरां-तोरां, तरणाटे आनी म्हातारेकोतारे ग्राऊंडाचेर लोटूंक लागले. साडेचार जाता म्हणसर ग्राऊंडाच्यो सरभोवतण्यो, सायकल-स्कुटरींनीं

गर्देल्यो. मोटर गाडयो सुवात मेयटा थंय पार्केल्ल्यो. एमेले, मिनिस्टर्स, पाद्री आनी हेर मानादीक ग्राऊंडाचेर दिसूंक लागले. हातांक हात मेळूंक लागले. राजकीय पक्षांचे कार्यकर्ते धोलां मुखार काडून, आपल्या लिडरांमुखार बेटोच भाव खावंक लागले.

पांचय गांवांतल्यो बार'य गेमी एकाच दिसा एकाच वोगतार कोमेस जाल्यो. गोंदूल्या

गांवांतय तीनय पंगडांनी तीन ग्राऊंडाचेर खेळ एकाच वोगतार कोमेस केले.

पाद्रील्या ग्राऊंडार पाद्रीनी गर्दी केल्ली. शिकपी भुरग्यांचे पालकय इस्कोलाची गेम पळोवंक झाडून आयिल्ले. पाद्रील्या पंगडां वांगडा खेळपी दुसरो पंगडय भायले गांवच्या पाद्रील्या इस्कोलाचोच आसलो. ताका लागून त्या गांवचे पाद्री आनी भुरगे बसी भरून आयिल्ले. ताका लागून ग्राऊंडार हिसबाभायर गर्दी जाल्ली.

गांवचो क्लब म्हण्टकीर ताच्या पंगडाचो मान मोठो. क्लबाच्या म्हालगड्यांनी आमदार आनी मंत्र्यांक मुजरत आमंत्रणां दिल्लीं, आनी मंत्री-आमदारय गांवच्या भुरग्यांक मोग दिवपाक चुकनासतना हाजीर जाल्ले. अशे तरेन पाद्रीलो आनी आनी क्लबाचो ग्राऊंड ह्या दोनय लोकांनी उप्पाट भरिल्ले.

आनी गोंदूल्या पंगडाचें कितें? तो तर दोळ्यांक आड करपाचो. तरी ताका आयोजकानी कायदेशीर एण्ट्री दिल्ली. ताका लागून कांय गांवकारांच्या आदारान सर्तीक फाव तसो ग्राऊंड एका बऱ्या लोकवसतीच्या वाड्यार तयार करून दिल्लो. हें करपाक फुडाकार पावलूच्या मामान घेतिल्लो. तोय पावलूच्याच तेंक्यान.

गोंदू गरीब म्हण्टगीर ताची टिमय गरीब. नावाजल्यो गेमी सोडून गोंदूली फकत नावाची घेम पळोवंक वतलो? गोंदूल्या ग्राऊंडार ना कदेलां, ना म्युजीक, ना आर्मुसांव. हां, बोंदेरांनी मात तो सोबयल्लो.

गोंदूले घेमीक मंत्री आमदार बी तसले कोण नासले.

मॅच काबार जातकीर उलोवपां करचीं आसतात. ताका लागून मुखेल सोयरो, अध्यक्ष बी जाय पडटा. पावलूच्या मामान हीय व्यवस्था केल्ली. तो स्वता येजमान जाल्लो. तेच मतदार संघांत फाटले वेंचणुकेंत

पडिल्ल्या उमेदवाराक ताणे मुखेल सोयरो म्हण हाडलो.

गांवच्या लोकांचे दिश्टीन गोंदूलो पंगड उणे दर्जाचो आसलो तरी आयोजकांनी मात ताका कमी लेखलो ना. गोंदूल्या पंगडाक एका गांवांभायल्या खोडेगांठ पंगडाकडे झूज दिवची पडली. ह्या पंगडाचें नांव आयकूनच गांवकारांनी गोंदूल्या पंगडाची आस सोडिल्ली.

शेकीं सर्तीचो पयलो रावंड ते दिसा सोंपलो. बारांतल्यो स टिमी जैतीवंत जावन क्वार्टर फायनलीक पडल्यो. बरी खबर म्हणल्यार गोंदूल्या गांवांतल्यो तीनय टिमी जैतीवंत थरल्यो. गोंदूली टीम जिकली तें आयकून गांवच्या लोकांक खूब अजाप जालें. एका इस्कोलाचो माँट्रिकेक शें पर्शेंट रिजल्ट लागतकीर त्या इस्कोलाक जशी खोशी भांगता, तशीच खोशी गांवभर पातळ्ळी. गांवभर तुस्त जाताद्री ती गोंदूले टिमीची. गोंदून आनी पावलून घेतिल्ल्या कश्टांचें फळ देवान तांकां दिल्लें.

ते राती गांवकारांनी फुगेट्यो मारून, घुमटां वाजोवन आनी मायकार कातारां गावन व्हड फेस्त मनयलें.

गोंदूली टीम जिकली ती पळोवन गोंदूल्या इस्कोलांत बरोच बोवाळ जालो. दुसरे दीस इस्कोल कोमेस जाल्लें. सुकिल्ल्या हड्ड्यांचो गोंदू आज बरे नेटान इस्कोलाक गेल्लो. उक्त्या मनाच्या लोकांनी ताका वाटेर परबीं दिलीं.

गोंदू इस्कोलाच्या परिसरांत पावलो. ताच्या आदीं आयिल्ल्या भुरग्यांनी फुडें येवन ताका परबीं दिलींच पूण टिचरांनीय ताका शाबासकी दिली. गोंदूक आतां सगळेजाण आदरान आनी अजापान पळेटाले.

पावलू मात गोंदू मुखार आपली खोस परगटावंक सोदी नासलो. तो ताका पळोवन पळोवंकच ना अशें करतालो. कित्याक तें ताचे तोच जाणा आशिल्लो.

आतां सगळीं भुरगीं असेंब्लीक उबीं आशिल्लीं. सदची कार्यावळ पुराय जातकीर

फादर प्रिन्सिपाल भुरग्यांमुखार येवन उबो रावलो. आपलें इस्कोल पयली गेम जिकलें म्हण खोस परगटायली. प्लेयरांकय ताणें परबीं दिलीं.

एक गजाल मात टिचरांक आनी भुरग्यांक कळून चुकिल्ली की भुरग्यांमुखार उलोवप करतासतना फादराच्या कपलार मिरयो पडिल्ल्यो आसल्यो. तोपयो सर आनी पिटी सराचेंय तशेंच जाल्लें. पिटी सराची नदर तर असेंब्लीक उबो आशिल्ल्या गोंदूचेर थीर जाल्ली. आपल्याक टिमीत काडुना म्हूण गोंदू बदलो घेता, हें आतां गोंदूल्या दुस्मानांक कळून आयिल्लें. आतां तर तो क्वार्टर फायनलीक पावला, फुडें तो फायनलीक कित्याक पावचो ना? गोंदूली टीम वयर सल्ली, आनी इस्कोलाची घसरली जाल्यार? इस्कोलाचोच एक भुरगो, इस्कोलाच्या आड उबो रावता, हें समा न्हय! हाका आळबंदाक हाडपाक कितें ना कितें करचेंच पडटलें. ना जाल्यार आपली धडगत ना. अशें मनांत म्हणत पिटी सरान भुरग्यांक आदेश दिलो, “सावदान! एक साथ सुरू SS कर!”

भुरगीं मार्चींग करीत आपापल्या क्लासांत गेलीं. तांच्या फाटल्यान टिचरय आपापल्या कामाक लागले.

थोड्या वोगतान प्यून गोंदूल्या क्लासाच्या दारार येवन उबो रावलो. क्लासांत टिचर अजून येवनासली.

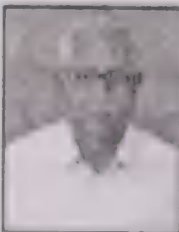
“गोंदू हंय आहाय रे!” प्यून आड्डेलो, ते बराबर गोंदू उबो रावलो.

“हो पळे हांव हांगा आसां. कित्याक रे?”

“तुका प्रिन्सिपालान आपयला.”

गोंदू पयलीं दचकलो मार्गीर नेटान धेंपा मारीत प्रिन्सिपालाच्या केंबिना दिकेन चलत रावलो.

(चलता...)

तं. प. बोरकार
मायकांन्हस वाडो,
व्हडलें - गोंय
फोन : २२१८१४७

शिणचें न्हय

बिम्ब मासिक ह्या

वांगडाच पांच वर्सां पुराय क जानेवारी म्हयन्यांत ६व्या व पावल घालता.

जानेवारी म्हयन्या स

अंकांत बदल करचो अशें दिस त्या खातीर वेगवेगळीं नवीं स जाय. तुमचे भितर खुप सर्जनशीलता आसा. तु स्वताचेच कांय अणभव बरो धाडूं येतात. जशें लोकांक उलयतात वो आपल्याच क उलयतात तें जश्याक तशें बरो धाडचें. आमी खंयचे लेखक? म्हणचें न्हय. वर्साक निदान ज दोन लेख बरोवन धाडल्यात त आमी तांच्या साहित्याचें मान दितात आनी एका वर्साक ३ फुकट धाडटात. जाणीं १ लेख कविता धाडल्या आनी बिम्बात लेख वो कविता धाडल्या आ बिम्बात उजवाडाक आयल्या त १ वर्स अंक फुकट धाडटात.

दुसरी गजाल म्हळ्यर जानेवारी पासून आमी आमचें ‘मेलींग लिस्टांत’ सुदार करतात. जांकां आतां मेरेन उ धाडल्यात पूण जाणी वर्गणी धा ना वो आमचे कडेन कांयच संप करुंक ना तांका अंक धाडप आ बंद करतले. त्या पासत मार्ग शिणचें न्हय.

अंक जाय जाल्य निदान आपल्या पुराय पत्या सय कार्ड बरोबंचें. आमी वर्गणी धाड असो हट्ट धरिनांत.

- व्यवरथाप

पं डि ता चो दे वा शे

एक फावट लक्ष्मी दुडवांकारांगेर रावन, रावन वाजेली आनी खंयच्या तरी साहित्यिकागेर वचून रावचें तिणें येवजिलें, ताचेकडे विद्वता आसा पूण फाव तें धन ना अशा एका पंडिताच्या घरांत ती भितर सरली. लक्ष्मीक पळोवन पंडीत अजापलो आनी ताणें तेका प्रस्न केलो 'देवी लक्ष्मी आयज तूं म्हज्या सारक्या गरिबाच्या घरांत कशी? वाट कुकून पावली काय कितें?'

'आरे, सरस्वती भक्ता, सरस्वतीन तुका इतली विद्वता दिली पूण धन दिलें ना. मांयूय धनिकागेर रावन उबगल्लीं. तांच्यो थोच थोच धनप्राप्तीच्यो खबरो आयकून वाजेल्लीं. ताचे परस तुज्या घरच्या साहित्यीक हवासांत रावचें अशें म्हाका दिसलें. आतां तूं तुजेर प्रसन्न जाल्यां. तुका एकसारकी धन

प्राप्ती प्राप्त जातली. तुजें कल्याण जातलें' इतलें सांगून लक्ष्मीन घरांत एक फेरी मारली आनी ती थंय देवाच्यांत वचून रावली.

लक्ष्मी घरांत आयल्याबराबर तिच्या अलंकाराच्या उजवाडानूच घरांत उजवाड पडिल्लेवरी भास जावंक लागलो. सरस्वती दिपकावल्लेवरीं जाली. कडेक सरून तिणे लक्ष्मीक आपली सुवात दिली.

लक्ष्मी घरांत आयल्याबराबर पंडिताक धनप्राप्ती जायत रावली. ताका धनाची रूच कळूंक लागली. साहित्याचे अभिरूची परस ही धनाची रूच और आसता हें ताका कळून आयलें.

पंडिताक आतां एकसारकी प्रसिध्दी मेळूंक लागली. ताणें बरयल्ले ग्रंथ मोलादीक असो प्रचार जावन व्हड मोलान ते खपूंक लागले. सहस्रांत एक पंडीत अशी ताची नामना जाली.

ताचो मान वाडलो. धन येत रावलें. मानधनाच्यो राशी मेळूंक लागल्यो.

जशी जशी अर्थ प्राप्ती वाडत गेली तशी तशी ताची बरोवची इत्सा कमी जायत गेली. आदीं तो साहित्याची नित्य पुजा करपी. आतां उत्सव पळोवन पुजा करूंक लागलो. भाशणां आनी प्रवचनां चड करूंक लागलो. तांतूंत स्वताच्या साहित्याची वाखाण्णी करूंक विसरनासलो.

आपूण येदो विचारवंत पूण आपल्या ग्रंथांचो आयजवेर कोणे विचारूच केलो ना. लक्ष्मी घरांत आयल्याबराबर मात आपले सत्कार जावंक लागल्यात. चमत्कार घडूंक लागल्यात. नमस्कार मेळूंक लागल्यात. पुरस्कार मेळटात. व्हड व्हड धनिकांच्यो वळखी जाल्यात. तांचें साह्य आसा. लक्ष्मी पुजनान आपूण धन्य जालां अशें ताका दिसूंक लागलें.

आदीं पंडिताचे तकलेंत साहित्यीक विचार घोळटाले. आतां एकसारके धनप्राप्तीचे विचार घोळूंक लागले. राजकी लोकांकडे संबंद जोडून ताणे जायतीं मानार्चीं स्थानां, विद्यासनां आनी जायत्या संस्थांचीं मेळकतीचीं स्थानां मेळयलीं. कांय आसनां अशीं मेळयलीं की तीं तापयल्यारूच धन मेळूंक लागलें. भाशेच्या अलंकारां परस धनाचे अलंकार पंडिताक सोबूंक लागले.

साहित्य सेवा करतनाच राजकी सेवा करून आनी समाज सेवकाचें सवंग रंगोवन पंडितान आतां सवंग लोकीक जायतो मेळयल्लो. आतां आदल्यो पदयात्रा फाटी पडिल्ल्यो, रथयात्रा सुरू जाल्ल्यो. सरकारी खर्चान मोटारीनी आनी वेळ पावल्यार विमानान प्रवास करचेले वाहनयोग येवक लागले.

तरेकवार लोकसंग्रहाक लागून आनी

धनसंग्रहाक लागून आतां पंडिताक आदलें घर पावना जालें आनी सोबना जालें. आतां बरोच सधन जाल्ल्यान ताणें एक बरेंशें सदन घेतलें. थंय आपलो सरंजाम थाटलो. ही सदनिका हवेशीर आसली आनी वास्तुशास्त्राचे नदरेन बांदून घेतिल्ली. थंय लक्ष्मीची ताणें विधीवत स्थापना केली. सदनिकेक फावता तसलो संगमरवरी, सोबीत देवारो हाडून थंय ताणें लक्ष्मीक अग्रस्थानार बसयली. सरस्वतीक मात हो झगझग आनी लकलक मानवलो ना. ती आदल्या घगंतूच उरली.

पयशांच्या मोगांत पडटकूच तातुंतल्यान भायर सरप कठीन अशी आतां पंडिताची गत जाल्ली. नव्या घरांत ताका आतां नवी संगतूय लागिल्ली. ध्वनिकांच्यो हांगा बसको जावंक लागल्यो. साहित्यिकांक दारार उबें रावचे पडले. जायते फावट तांचो अपमानूय जातालो. साहित्यापरस साहित्याच्या राजकारणाच्यो हांगा चर्चा चड जावंक लागल्यो. त्या राजकारणांतल्यान गिरेस्त साहित्यीक संस्था कशो कार्बीज करच्यो हाचेर चिंतन जावंक लागलें. धनप्राप्तीचे साहित्यीक अहे कशें निर्मुचे हाचेर विचार मंथन जावंक लागलें. पंडीत आतां बरोवचे परस उलोवंक चड लागिल्लो. राजकीय सभानीं साहित्यीक भाशणां आनी साहित्यीक सभानीं राजकी भाशणां करूंक लागलो.

लक्ष्मी धन -दौलत, वैभव सगळें दिता पूण घेवंक कळूंक जाय. विद्यावंतांक सरस्वती विद्या दिता पूण घेवंक कळूंक जाय. पंडीत दोनूय घेतना चुकलो. धड पंडितूय न्हय आनी धड श्रीमंतूय न्हय असो तो मदले मदीं उरलो.

बिम्ब मासिक

एक दीस लक्ष्मीन पंडिताक म्हळें, 'धनिकांच्यो नित्य धन प्राप्तीच्यो गजाली आयकून हांव उबगलीं आनी तुगेर साहित्यीक वातावरणांत रावतलीं म्हूण आयलीं. पूण हांगाय तर आतां त्योच धन प्राप्तीच्यो गजाली. तेच पयशांचे खेळ आनी तेच पयशेकारांचे मेळ. हेंय थळ आतां म्हाका मानवनाशें जालां. धनाचो गडगड आनी साहित्याची बडबड हातूंत आतां

म्हजें मन लागचेलें ना. आतां हांव चललीं.'

हें आयकून पंडिताक धक्को बसलो. ताणें लक्ष्मीक म्हळें 'हांवें तुजी खूब सेवा केली, पूजा केली. तुका सोबीत देवाच्यांत बसोवन तुजी आराधना केली. तुवेंय म्हाका धन दौलत, वैभव दिलें. आतां म्हाका अर्दार सोडून कित्याक वचून सोदता? तुजी जाय तसली हांव सेवा करीन, पूण म्हाका सोडून वचू नका.'

'ना आतां हावें निश्चय केला. आतां हांव हांगा रावचेली ना.' लक्ष्मीन जाप दिली.

पंडितान तिडकीन विचारलें 'तूं येदी म्हान देवी. तूं चंचल कशी?'

'हांव चलतां म्हूण चलता'. अशें म्हणून लक्ष्मी चलत गेली. लक्ष्मी घरांतल्यान गेल्या पंडिताक पनवत लागली. राजकारणांत जाले. ताजो राजकी आसरो समाजातले आदले विशय घासून घेतले. नवे विशय मेळना जाले. राजकी आनी सामाजीक प्रवचनां कळा लागली. मानधनां बंद जालीं. ढळमळीं आनी गडगडलीं. बरोच लागना जालें आनी पयशे करचे सापडना जालो.

पंडिताच्या देवाच्यांत सरस्वतीय ना आनी लक्ष्मीय ना.

-रागकृष्ण ज
व्हड

स्वताचे जाणवायेन वखदां धोकेदायक थारुं येता. तुमकां दिल्ल्या वखदाविशीं (रशेद) कितेंय चवकशी करपाची जाल्यार आमच्या फार्मासिरुटा उलयात.

हिन्दु फार्मासि

पणजी

फोन : २२२३११७३

(वेवसायीक पंडीतान भलायकेची काळजी घेवपी)

डिसेंबर

अती लोभाच्या हावेरांत जीव वोगडायलो लारवांचो.

संवसारांत मनशांक लोभ आसप हें नुकसान किंवा हानिकारक आसाच पूण लोभ निग्वालस आसूं नज अशें मात न्हय. मनीस लोभ आसल्याशिवाय कामाक एकदम फुडो करिना आनी तें अस्वाभावीक, रिती भायलें अशेंय म्हणूंक जावचेना. मात हाकाय एक मर्यादा, शीम आसूंक जाय. उदक राखणारो शिपाय आपणांक तानेक जाय तितलेंच किंवा जेवण किंवा न्हाण करपाक जाय तितल्या उदकाचो वापर, राखण करता तांतल्यानच करता. म्हणून ताणें मोठो व्हडलो गुन्यांव केलो अशें कोणच म्हणपा ना. अती लोभ कोण्णाय मनशाक सामको लयाक पावयता, मातये भरवण करता. पुराणांत सुध्दां हाजीं उदाहरणां खूब दिल्लीं आसात.

रावणाक सीतेची इत्सा जाली आनी तो चौदा चौकड्यांच्या राज्यासयत नानपयत जावन गेलो. दुर्योधनान पांडवांच्या हस्तिनापूर राज्याचो लोभ धरून अठरा अक्षौहिणी सैन्या सयत सगळे कौरव सोंपले. अशीं खूब उदाहरणां पुराणांत बरोवन दवरलेलीं आज सुध्दां वाचूंक मेळटात. तरी त्या मार्गान गेल्ल्या एका लोभी मनशाची इल्लीशी काणी केन्ना तरी म्हाका म्हज्या भावान सांगिल्ली याद

जावन, हांगा हांवें बरोवन काडल्या. ताचें अशें जालें.

एका गांवांत एक अती लोभी मनीस आशिल्लो. ताचें नांव हावलू. ताका लोभ पराकोटीचो. आनी ताका लागून रातदीस ताजे बायलेकडेन तो झगडत झुरमुत आसतालो. पयर हांवें बाजारांतल्यान पंदरा रुपयांची भाजी हाडिल्ली ती येदे बेगीन कशे सोंपली म्हणून पिरपिरत रावप. बाजाराक आतां नुस्तें म्हारग जालां तरी वाडचे वेळार सगळ्यांक भागोवन आनी पावोवन वाड म्हणून तिजेर धेंगसो घालप. आतां हे म्हारगायेंत हात राखून संवसार करचो पट्टलो तरी भेंड्या बिंड्याच्यो तोडयो येद्यो व्हडल्यो बी काडून उडोंव नाका बी म्हणून बायलेक उतरा पावलाक फडफडायतालो. ताणें सांगिल्ल्या भायर मात्शें जास्त कितेंय केल्यार 'असल्यानीं तूं संवसार कसोच करूंक पावचिना'

म्हणून थयथयाट करीत रावतालो. बाजाराक गेल्ले कडेन घेवचे पेक्षां वांटपणच जास्त करीत रावता म्हणून भाज्जेकार, नुस्तेकार, दुकानदारय बी सारखी करंदाय करताले.

एक दीस कितें जालें घरांत जेवणाक नाल्ल नाशिल्लो म्हणून बायलेन भिये भियेत घोवाक सांगलें. जाऽऽलें कपलाक कितल्यो आंठयो पडल्यो. 'पयर तर दोन नाल्ल हाडिल्ले त्या नाल्लांची कितें भाजी केली?' म्हणून ताणशेवंक लागलो. 'येदे बेगीन कशे सोंपले? नाल्ल नाल्ल म्हणटना नाल्लां जालां भांगर. इतले पयशे खंयचे हाडपाचे?' अशें म्हणत झगडत भायर सल्लो. 'पयशे कितें झाडांक लागतात?' बाजारांत पावसर बडबडतच आशिल्लो. एकदांचो पावलो. एका दुकानांत भितर सल्लो, दुकानदाराक नाल्ल कसो काय म्हणून विचाल्लें, ताणें

सांगलें बारा रुपया एक. दर आयकतकच हावलून कच्च करून आंग काडिल्ले भशेन केलें. पळेलें, हांव म्हण्टालोंच नाल्लाचे दर भांगरा सारखे जाल्यात विचारपाचें पसून ना. कितेंय तरी वांटपण करून पळोवया. 'आगा सभाग्या, हो तुजो नाल्ल तसो कांय बारा रुपये म्हणपाक मोठोसो काय ना. बारकेल्यांतलोच. चल तुका अकरा रुपया दितां गा; आनी आनी वांटपण नाका.' दुकानदार हावलूक म्हण्टा 'बारा रुपयांचो नाल्ल अकरा रुपयांक तुका दिवन हांव कितें म्हजें वाटोळें करून घेवं? हें पळे हाजे फुडें दुसरो गांव आसा लागीं लागीं एका कोसाचेर. अकरा रुपयांकच जाय जाल्यार थंय तुका मेळटलो.

हावलू फुडल्या गांवाक गेलो. त्या पसरकारान ताका धा रुपयांनी नाल्ल दिवपाक केलो. तर ती दर आयकून हावलू नायकाक आशा रिगली आनी त्या पसरकाराकडेन ताणें आठ रुपयांक जाल्यार दी अशें म्हणून पसरकाराक आठ रुपया काडून दाखयले. पसरकारान तिडकीन ताजे कडेन तिरशे नदरेन सकयल वयर पळोवन तुमी ह्या गांवांत नवेच दिसतात तरी धा रुपयांचो नाल्ल आठ रुपयांक जाय जाल्यार हाजे फुडें आनी एक गांव आसा थंय गेल्यार आठ रुपयांकच आनी शिवाय मोटोय नाल्ल मेळटलो.

तसोच आनीकय सवाय नाल्ल कुंडय गांवांत मेळटलो म्हण्टकच आनीकूय खोशयेन हावलू चलतच त्या गांवांत पावलो. थंय पसरकारान ताका स रुपयांनी नाल्ल म्हणून सांगलो. तरीपण हावलूची आस्त कमी जाय नासतना आनीकय वाडतच रावली. तो त्याय पसरकाराकडेन हुज्जत घालूंक लागलो. पसरकारान ताका म्हळें ह्या गांवांत तूं नवोच आयला दिसता. आमी हांगां असोच स रुपयांनी, सात रुपयांनीय बी नाल्ल विकतात. पूण तुका नवोच पळोवन आनी आयचे

दिसाची म्हगेली पयलीच बोणी म्हणून स रुपयांक सांगिल्लो. तसो स रुपयांकूच कित्याक पांच रुपयांक पसून दिवपाक म्हाका परवडना बाबा, अशें म्हणून तो दुकाना भितर गेलो.

अशें करतां करतां फुडें फुडें बारा रुपयांचेर साकून नाल्ल दोन रुपयांकच मेळूंक लागलो. अशें जालें तरी बाबड्या हावलूची आस्त पुरी जायना. बारा रुपयांवेळो नाल्ल दोन रुपयांक मेळ मेरेन चारेक कोस वाट माडवप जाल्ली. तरी पूण हावलू नायकाची तृप्ती जाय नाशिल्ली. निमाणें तो एका रुपयाचेर आयिल्लो. त्या पसऱ्याचो मालक मोठो बारीकसाणेचो आशिल्लो. ताणें हावलू कडेन बारीक बारीक चवकशी केल्ल्या अंती तो खंयच्या गांवाक साकून भायर सरून नाल्ल घेवपाक आयला तें कळटकच ताणें आपल्या तोंडांत बोट घालें आनी ताणें हावलूक सांगलें, पापया तूं नाल्लांक लागून सकाळीं भायर सरिल्लो मनीस आतां दोन वरां जायत आयलीं चार कोस पांय वाट माडयली तरी पूण नाल्ल घेवप जायना तरी ह्यान फुडें हांव तुका सांगतां तशें केल्यार तुका जाय तशें जातलें. हांगा फुडें आनीक एक पाच किलो मीटर चलल्यार एका गर्भ श्रीमंत भाटकाराचें भाट तुका लागतलें आनी तुवें मनांत हाडल्यार थंय त्या भाटांत तुका फुकटच नाल्ल मेळटले. त्या गांवचे लोक एक तर आळशी आशिल्ल्यान आनी दुसरें म्हणजे त्या गांवां साकून खंय तरी दुसऱ्या गांवांक नाल्ल व्हरतलो जाल्यार मार्ग सारखे नाशिल्ल्यान गाडयोय भोंव नाशिल्ल्यो. गांवय सुपीक. भाट सामकें माड आनी नाल्लांनी भल्लां पूण व्हरपाक जाय नाशिल्ल्यान थंय नाल्ल तशेच मांडांचेरच सुकून आसतात.

अशें त्या पसरकाराकडेन कळटकच तो आपलीच फाट थापटून खोशेन त्या गांवाक वचपाक गेलो. नाल्ल फुकट मेळपाचे खोशयेन तो उपाट खोशी जालो. पायांक पुरो जाल्लें. ते चल नाशिल्ले. पूण नाल्ल फुकट मेळूं शकतात ही कितलीतरी सुखदेणी खबर ताणें आयकली

आनी नवे उमेदीन पांय वोडीत तो च लागलो. थंय त्या गांवांत तो पावलो तर एकय नाल्लांचें दुकान दिसना. थंयच भाटकारागेर वचून ताणें नाल्ल जाय म्हण सांगलें. हावलू ताका सांगता, भाट तुगेल्या ह्या भाटांत कितले माड आनी वि नाल्ल आसतले हाका कोंत ना. तरी म गरिबाक दोन फुकट दिल्यार तूं कितें जातलो?

मालक म्हण्टा 'आं, तुमकां न फुकटच जाय तर फाटले वाटेन एक आसा. त्या बांयचेर एक व्हडलो नाल्लांच्या पेंडींनीं भरिल्लो एक वांकडो आसा. तुमकां जमता जाल्यार ताजे पंचवीस नाल्ल काडून व्हरूं येतात.

नाल्ल फुकट मेळटात आनी एक दोन बी न्हय तर एकदम पंचवीस आयकतकच ताज्या त्या आशेखोर मनशा आनंदाक शीम आनी मेर ना जाली नाचपाचो तितलोच उरिल्लो. खरें म्हण वायूक दोळे नासतात, माडाचेर जात जन्मांत केन्नाच चडूंक नाशिल्लो. पु नाल्ल मेळटात म्हण्टकच तेंवूय जिव धाडसय करपाक तो लोभी हावलू फुडें पांय घसटीत कसोयतरी माडाक वेंग पाच स पावलां वयर सल्लो आनी अकर पांय निसरून बरोबर सकयल आशित बांयत पडून बुडूंक लागलो. तेन्ना अवस्थेंत ताका गिन्यान आयलें. अ हिसपा भायर आशा केली आनी आपल आतां बुडून मरण येता म्हणपाचें.

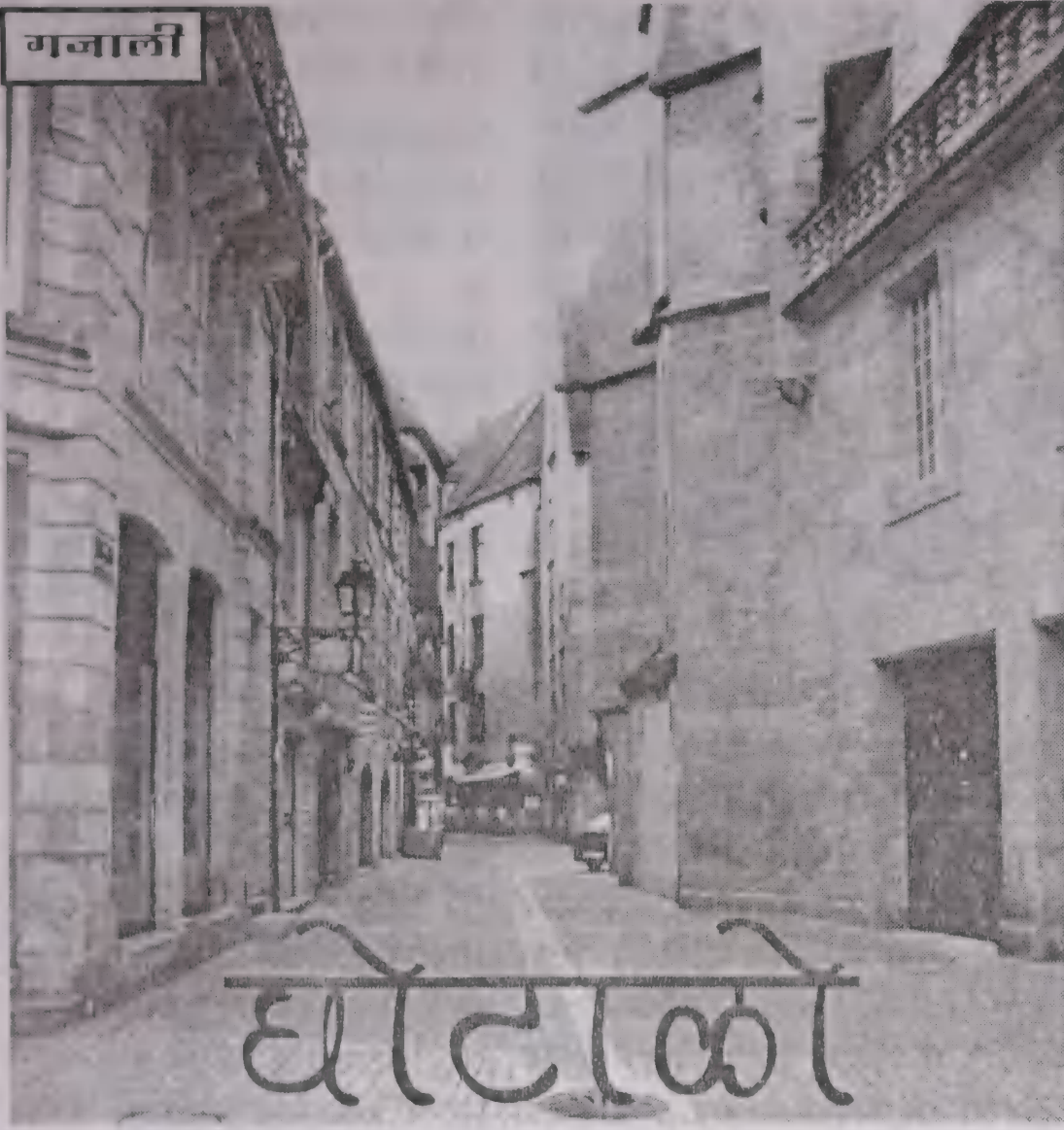

-वामन विष्णू क

व

मडकय -

फो. : २३९२

घोटोळी

उत्तर कर्नाटकांतल्या एका होडल्या गांवांतल्या एका सान कुटुंबांतल्यांची ही काणी. बु, बाची म्होणयेद न्हयतर कुटुंबांतल्या एका सान भुरग्याची! बांबू नावाच्या झाडावेल्यान ह्या गांवाचे नांव आयलें अशें क्रमीक पुस्तकांत आस्स खंय. ब्रिटीशांगेल्या काळाताकून मुंबय प्रांतांतल्या कर्नाटक विभागाची मुखेल कचेरी ह्या गांवांत आशिल्ली आनी अजून आस्स. कमिशनर, कलेक्टर आनी जिल्हा न्यायाधिश हांच्यो कचेऱ्यो आनी तान्नी राबचे बंगले ह्याच गांवांत. जिल्ह्याच्या स्थानिक समितींत - लोकल बोर्डांत - कानडी प्रतिनिधींचें वर्चस्व, तर गांवच्या नगरपालिकेंत मराठी प्रतिनिधींचें वर्चस्व चड! शंभर वर्सांताकून नगरपालिकेचो कारभार मराठी भाशेत दवरताले अशें

म्हणतात. कोंकणी उलयतल्या शेणवी, सोनार आनी हेर लोकांगेली मराठी शिकची इच्छा आसताली. इत्याक तर शिकूंक सोपी आनी कोंकणी भाशेक लागिची. कोंकणी उलयतल्या लोकांक 'मराठी' अशी नोंद करची पध्दत आशिल्ली. गांवांतल्या रस्त्याच्या नांवामुखार 'गल्ली' न्हय तर 'पेठ' अशें नामकरण आसतालें. शेटी गल्ली, भडकल गल्ली ह्या रस्त्यार कानडी उलौपी चड तर चव्हाट गल्ली, खडक गल्ली, कंग्राळ गल्ली, गोंधळी गल्ली ह्या रस्त्यार आशिल्ल्या घरांत मराठी उलौपी लोक चड! शाराच्या आग्नेय दिकाच्या भागांत 'महारवाडा' आशिल्लो. तो एका दिकाथाव्न चव्हाट गल्लीक आनी दुसऱ्या दीकाथाव्न कोल्हापूर रोडमेरेन पाताळायलेलो. चव्हाट गल्लीच्या उदेंती दीकाच्या भागाक गल्लींतुले लोक 'खालची

गल्ली' म्हणताले, आनी ह्या 'खालच्या गल्लींत' आशिल्ले एक वडाचो पार, एक सान देवूळ आनी एक सोबीत दोन मजली इमारत 'माणिक मॅनशन'! ह्याच मॅनशनाच्या एका घरांत जाल्लेली ही कहाणी!...

गांवांत शीं सुमार आसतालें, पावसाडींत पावसाची चिरचिर आसताली. गटारां उघडिची आनी त्यामितीं जळारई चड! जळारांक खांवच्याक सोकन्यो आसच्योचि! वणतीचेर ह्यो सोकन्यो हांगाथान थंई आनी थंईथान हांगा अशी जळार खांवच्याखात्तर फिरत आसताल्यो.....

अशा ह्या वस्तींतल्या माणिक मॅनशन ह्या सोबीत इमारतींतल्या तीन घरांत तीन कोंकणी कुटुंब राबूक आयली. तो काळ दुसऱ्या महायुध्दा पळेचो. पैल्या घरांत बळवल्ली कुटुंब राबतालें गणपतमाम म्हळ्यार भाय्या, तांगेली घरकान्न रूकमाबाय म्हळ्यार आक्का, तांगेली चेरडंव - बाय, वीस वर्सांची चली, रमेश-अठरा वर्स प्रायेचो चलो, सुरेश आनी सतीश अशी पांच जणांचें हें कुटुंब. दुसऱ्या घरांत राबताले कोपीकार कुटुंब - सुबराव आनी शांता आनी तांगेली चेरडंव वामन, नरेश आनी लता. गुलवाडी कुटुंब तिसऱ्या घरांत राबतालें. ह्या स जणांगेल्या कुटुमांत आशिले मंगेश आनी लक्ष्मीबाय आनी तांगेली भुरगीं - सोळा वर्स प्रायेची चंद्री, आनी धाकली महेश, घनश्याम आनी संतोष! संतोष चार-साडेचार वरसाचो आनी महेश, घनश्याम ताज्जेपशी तीन-तीन वर्सांनी होड आसतले. कोपीकार कुटुंब हेर दोन कुटुमापशी चड धनवंत आशिल्ले आनी तांचो संबंध जिरल्यांक तितलोच अशी आशिल्लो. पूण बळवल्ली आनी गुलवाडी कुटुमाचे संबंध बरे घट्ट आनी मोगाचे आशिल्ले.

एक दीस अशें जालें की सांजेचें जेवण कांई कारणान वेळान जांवचे आशिल्लें म्हणून गुलवाडी कुटुमांत संतोषाक पेजेच

कोणेतरी संतोषाक उठकारयले.

गुलवाडी मंगेशबाब दोन्नी पाय लांब

कोर्न बसलो, संतोषाक

मंगेशागेल्या पाय्यारी उदारी

घाल्लो. लक्ष्मीबाय्येन मीठ्ठा

उदाक कोर्न एका पेल्यांत

हाळ्ळे. कोणेतरी

संतोषागेले ताँड

दोन बोटं

ताँडिंत

घालनु उकतें

के लले!

रमेशान 'पी

बाळ पी!'

जेवण दिवन बेगीन निदकारवचे आशिल्लें. नित्याप्रमाण चंद्रीच संतोषाक पेज लांबची तयारी करत आशिली, लक्ष्मीबाय्येन तिक्का ताटांत पेज आनी आंबशी चिटणी काडून दिल्ली. ती पेज चंद्रीन बरे करून संतोषाक भरयली आनी ताका एका गादीचेर गोधडी घालून निदकारयलें. थोड्याच वेळान संतोषाक नीद लागली. चंद्री थोड्या वेळान जेवणाची तयारी जाल्ले उपरांत वाट्टीं दवरच्या तयारींत आशिल्ली तेन्ना तिगेल्या आम्माने - लक्ष्मीबाय्येन - पेज्जेचें आयदानचंद्रीक दाखयलें आनी म्हळें 'चंद्री! हें गो कसलें? हें पानकीं आनी कसलें ह्या आयदनांत?' चंद्रीन पेज्जेचें आयदान पळयलें आनी तिक्का दिसली एक सान मेल्लेली काळीशी सोकनी! चंद्रीक तें पळोवन आंगांत शीर जाल्लें. 'अय्यो कर्मा! सोकनी दिसता!' अशी म्हणून तिन्ने आम्माक म्हळ्ळें 'आतं कसले कोरचे? सोकनी विषारी की कांय नकळो! संतोषबाबाक पेज भरोन निदयला. कसले कोरचे बा!' ताज्जे उपरांत घरांत एकच गलाटो जाल्लो. कोणेतरी सांगलें, आतंच्या आतं बाब्बाक उठकारौन मीठ्ठा उदाक पीववका आनी पोटांतुले सगळे ओक्कावन घालका! ताबडतोब! बाय आनी रमेश हीं सगळीं गुलवाडींगेल्या घरांत आयलीं.

म्हणतची मीठ्ठा उदाक संतोषाक कुडचांवच्याक सुरू केल्ले. मीठ्ठाचेच उदाक तें! संतोषाक तोंडांत घेंवच्याक बरो त्रास दिल्लो. रमेशागेलें एक बोट चाबलें लेगीत! चमचो ताँडांत दवोर्न, मीठ्ठा उदाक ताँडांत चमचो आसतनाच वदरंवच्याक सुरू केल्लें. लक्ष्मीबाय्येक भय्यही दिसले आनी दयाई आयली. ती म्हणाली 'पॉराक स्वास घेंवच्याक पुणी दी!' तितले भित्तरी संतोषान म्हळ्ळे 'हांवच पित्ता. म्हज्या हातांत पॅलो दी!' चंद्रीक दिसलें संतोष सज्जन चल्लो. तिन्ने म्हळ्ळे 'होय रे राजा! तूंचि पी... थोडे थोडे पी!' अशी म्हणून तिन्ने मीठ्ठा-उदाक पेलो संतोषागेल्या हातांत दिल्लो. संतोषाने पेलो हातांत घेतलो आनी धांवत वचून तांतुले मीठ्ठा उदाक भायल्या गटागांत उद्दोन दिल्ले! 'आरे हुच्च्या!' रमेशाक जोर कोप येवन नज्ज!

हाज्जे उपरांत 'थोडे पुणी मीठ्ठाउदाक पोंटांत गेल्ले की ना?' 'वकून वचद की ना?' अशशी खल जांवनु 'आतं डॉक्टराक दाखवचे बरे!' अशशी मंगेशबाब लक्ष्मीबाय आनी भाय्या-आक्का हान्नी थारायलें. ते चारजण आनी रमेशागेल्या खांद्यार बैसून संतोष अशी सजणांगेले 'होराण' खडेबाजारांतुल्या डॉ. नंदगडकरांगेल्या दवाखान्यांत गेल्ले. रात्रीचे नव-साडेनव, पूण डॉक्टर ~~दाखान्यांत~~ आशिले. दुसरे कोणी रोगी

नाशिले. मंगेश बाबान डॉक्टराक कसले जाल्ले तें सांगलें. डॉ. नंदगडकरांगेले तावळ्ळी उण्यांत उणे सत्तर आसतले. म्हणता, 'कांय जांवचें ना! कांयच ना! खांकिचें वक्कद दिता!' डॉक्टर बम केप्पो, ताक्का कळ्ळे की ना अशी सगळ्यांक. म्हणू सगळेजण होमिय डॉक्टर दाढीवालेमाम म्हळ्यार देवीदास हांगेल्या घारा गेल्ले. देवीदासमामान निम 'पेज दिवन कितलो वेळ जाल्लो?' तास, सुमार! मीठ्ठा उदाक दिवन एक तास जाल्लो!' अशशी मंगेशबाबान सा 'ताका येरडेल तेल दीय्यात, साखर तूप घालनु' डॉक्टरमामान सांगलें. येनाफुडें येरडेलतेल घेंवच्याक संतोषान त्रास दिल्लो. पूण तूप-साखर आशिल्ले तान्ने तें गुड कोर्न घेतले.

दुसरे दिवस उजवाडांत आयदान लक्ष्मीबाय्येने पळयले खंई सुककील्या हळदीपान्नाचो कुडको! काळ हळदीपान्नाचो कुडकोचि सोकनी दिसलो. व या! म्हणु लक्ष्मीबाय्येन म्ह सगळ्यांगेल्या मनांतुली धुक-धुक बगे कम्मी जाल्ली!

ह्या खबरेक सुमार साठ जाल्ली संतोषागेले नाचूचि आतं वरसाचो. संतोष बरो देवभोळो सत्यवचनी. संतोषाक ह्या खबरीचो उग जात्ता तो आपण कशशी 'हांवची मज्ज्या हातांत पेलो दी' म्हणु फटयतल्या आपणागेल्या बुध्दीचो!

□□

- पुधीर कोड

बी-१ स्ने

लिकींग

एक्सटे

सांताक्रूझ (प), मुंबई

हिल स्टेशनांची राणी - उटी

उटी- उटकमंड. दक्षिण भारतांतलें पयल्या नंबराचें हिल स्टेशन. शासकीय नदरेन जरी उटी तामिळनाडूंत येता आसलें तरी बेंगळूर, म्हैसूर हांचे बरोबरूच उटीचें नांव येता.

आमी बेंगळूरसावन उटी वतना पयली चन्नपटना हो गांव लागलो. ह्या गांवच्या चडशा लोकांचो एकूच उद्योग म्हळ्यार लाकडाचीं खेळणीं तयार करप. वाटेर धोलपाचे लाकडी घोडे, लहान लहान बैलगाडयो, बावल्यो, लाकडी फळां विकपाक दवरिल्लीं दिश्टी पडटालीं. मागीर लागलें म्हैसूर. कर्नाटकाची सँडल सिटी... थंय फकत जेवपाक रावलीं. म्हैसूर सोंपलें. गाडी तामिळनाडूचे दिकेन अटंग्या रानांतल्यान धावूंक लागली. सगळ्यांत पयलीं भेट जाली ती माकडांची. दत्तराजाचो बोवाळ गाडी थांबय म्हण. गाडी थांबोवन गाडयेंतल्यानूच ताणें माकडांचो फोटो काडलो. फुडें हरणाचो कळप रस्त्यावेल्यान हेवटेनच्यान तेवटेन धांवलो. आनी ताचे फुडें तर एकोडो मोर आपलो सोबीत पिसारो फुलोवन राजा कसो उबो रागिल्लो दिश्टी पडलो. फुडें वतकीच मागीर कळळें, तो वाठार मदुमलाई अभयारण्यांत येता म्हण. थंयच्यान आमची गाडी वताली. आयकून काळजांत कल्ल जालें. फाटींच हांवें एक खबर वाचिल्ली. हत्तींच्या एका कळपान रस्त्यार येवन गाडयो आडावन दवरिल्ल्यो म्हण.

गाडी वयर वयर चडटा तशी शीं खावपाक लागलें. शाल, स्वेटर भायर काडचें पडलें. वचत थंय निलगिरीचीं झाडां दिसूंक लागलीं. मदल्यान निलगिरी पर्वताच्यो रांको दिसूंक लागल्यो. मदीं मदीं खंय च्याचे मळे. फाटीर पाटले बांदिल्ल्यो चल्यो, बायलां.... गाडी पाच-स हजार फूट उंचायेवेल्यावन

धांवताली.... गाडी उटीत भितर सरली... उटी..... उधक मंडलम....उटकमंड.... कितलींशींच नांवां. मंड म्हळ्यार तामिळ भाशेंत खंय मळ. गोरवां चरपाक व्हरपाचो जागो. ह्या मंडाची उंचाय ७५०० फूट आसा. हे जागेचो सोद ब्रिटीशांक लागचे पयलीं हांगा तोडा, कोटा, पनिया आनी कुं बा ह्यो आदिवासी जमाती रावताल्यो. आयज ह्या जमातीचे फक्त तिनेक हजार लोक थंय उरल्यात. ह्या हिल स्टेशनाचो सोद आनी उटकमंडाच्या विकासाचें श्रेय वता तेदेवेळच्या कोईम्बतोरचे कलेक्टर आशिल्ल्या जॉन सुलिहान ह्या ब्रिटीशाक.

आमचें बुकींग आशिल्लें हॉटेल खुपूच उंचायेर आशिल्लें. हॉटेल जेम पार्क, हॉलिडे इन... भायरूच एक पोरणी गाडी शो पीस म्हण दवरिल्ली. फाटीं एकदां गोंयांत पोरण्या गाडयांची रॅली जाल्ली. तेन्ना आमच्या एका इश्टाच्या गाडयेंत आमी बशिल्लीं ती दत्तराजाक याद जाली. 'खटखट' गाडयेंत बसता म्हण फाटीक लागलो. रुमांत भितर आयले बराबर गॅलरी उगडून भायर आयलें आनी भायलें सौंदर्य पळोवन हांव पिशें जालें. नदर पावता थंय धुक्यान बुडिल्ल्यो दोंगुल्ल्यांच्यो रांको. दोंगुल्ल्यो उडटात काय आसररमांडी घालून ओगळी बसल्यात तेंच समजनाशिल्लें. पयसुल्ली नदर लागीं

लागीं आयली तशी हॉटेलाच्या गार्डनांत पांचवेंचार लॉन आनी सुंदर सुंदर फुलांचेर थिरावली. सगळे तरेचीं फुलां. तरेकवार गुलाबां, धाली, शेवतीं....

रातचें जेवपाक वचचे वेळार गार्डनांत पासय मारया म्हण भायर मात आयलें... सामको कुडकुडो... म्हाका शीं कशेंच सोंसना. गरमी एकवेळ परवडली. एप्रिल म्हयन्याच्या निमण्या सप्तकांत इतलो कुडकुडो जाल्यार भर डिसेंबरांत आयिल्लें जाल्यार कितें जातलें आशिल्लें काय? घडये गोठून म्हजो झेल देखून जायत आशिल्लो. हुनहुनीत सूप पितकीच मात्शें बरें दिसलें.

सकाळीं उठनाफुडें पयलीं गॅलरीचें दार उगडलें. काल सांजेचें दृश्य आनी आतांचें दृश्य निलगिरीचीं दोन रुपां... मुखावयल्यो दोंगुल्ल्यो निळ्या धुक्याच्यो चादरी पांगरून कुडकुडत बशिल्ल्यो. कुपांय निळशीं, झाडांय निळशीं... धवशीं, निळी, लेव निळीं, मळबा निळीं, पांचवीं निळीं,.. निळे रंगाच्यो कितल्योशोच शेड्स. आयज उटीन निळें वस्त्र पांगरून आपलें निलगिरीची राणी हें नांव सार्थ केल्लें.

दत्तराज उठलो तो 'स्वीमिंगाक या'

म्हणूंक लागलो. पयलीं दूद पी, म्हणटकच दुदाचो ग्लास घेवन गॅलरींत उबो रावलो. ताका कावळे, चिमण्यो पळयत खावपाची, जेवपाची संवय जाल्या. चपाती, पोळे, खातना तो कुडके करून कावळ्यांक घालता तेन्ना थंय चडशे दोन कावळे येतात. हाणें तांकां शाणू आनी गुणू म्हण नांवां दवरल्यांत. थंय एका झाडाचेर ज्युस्तूच दोन कावळे बशिल्ले. तांकां पळोवन हो म्हणूंक लागलो. 'मम्मा, मम्मा बेगीन पळय म्हजे फाटल्यान शाणू, गुणूय बी उडत उडत उटीक आयले.' तो स्वीमिंगाक या म्हणटा म्हण ताका घेवन स्वीमिंग पुलार गेलीं. स्विमिंग करतल्यांक शीं खावपाक जायना म्हण स्विमिंग पुला भोंवतणचो जागो हारशांनी बंद केल्लो. वचपा येवपा पुरतें एक दार दवरिल्लें. पूण उदकांत हात घाल्यार उदक झेल कशें थंडगार.... करंट लागिल्ले वशेन हात फाटीं घेतलो.

उटींत भुरग्यांखातीर एक ॲम्प्युजमेंट पार्क आसा. थंय दत्तराजाखातीर गेलीं. थंय सगळ्यांचेर बसून खेळून ताचें समादान जातकीच मागीर बॉटनिकल गार्डन पळोवपाक गेलीं. १८४७त बांदिल्लें हें गार्डन शिक्षणीक दृष्टीकोन मुखार दवरून बांदलां. तरेकवार देश विदेशांतले व्हडले व्हडले रुख, तांच्या नांवांमयत, तरेकवार फुलझाडां, चलपाक

पांचवेंचार लुसलुशीत लॉन. जोतें काडून दवरून चलन शें दिसलें. ह्या गार्डनाचें वर्णन करत तितलें थोडें. मदीं इल्लीशी साळकांची तळी. तातूंत हातांत बुडकुलो धरिली जलदेवी. सगळे तरेचीं इंग्लीश फुलां.... डेजी, डालिया, पॉपी, पॅन्सी, लिल्ली.... चायनीज रोज गार्डन.... रॉक गार्डन ..आनी एकेकडेन तर लॉन कापून भारताचो नकासो तयार केल्लो. सोपणां चडटात तसो ह्या गार्डनाचो एक एक भाग वयर वयर गेला. निमण्या टोंकार एक लाकडाची खोंप आसा. 'लॉन हाऊस'. थंयसावन उटीचो लँडस्केप दिसता. दोंगुल्ल्यांच्या पांयांकडेन बशिल्ली इल्ली इल्ली घरां. दोंगुल्लेंतल्यान वाट काडीत वचपी सुळसुळीत रस्ते. निलगिरीचीं झाडां, पांचवेचार च्याचे मळे...

जेवपाक परतीं हॉटेलांत आयलीं. जेवन दत्तराज थंयच भायर बॉल घेवन खेळपाक लागलो. तो खेळटा तें पळोवन ताचेच वयाची एक चली बॉलाक आनी दत्तराजाक पळयत उबें रावलें. 'ए, मला दे ना. मी येऊ तुझ्यासोबत खेळायला?' 'तूं येता? तूं येता?' म्हणून तो विचारता. हांवूय तांचे मदीं पडलें ना. तीं निरागस भुरगेपणां पळयत थंयच उबें रावलें. इतल्यान ते चलयेची आवय आयली. 'अग त्याला मराठी समजत नसेल!' 'समजता.. समजता' हाचो बोवाळ.. मागीर मात हांव फुडें आयलें. ते चलयेक सांगलें 'ताका उलयिल्लें

समजता. तो तुका खेळपाकूच आफय मागीर तीं दोगांय जाणां खेळत रावलीं. ताची भयण ताई, आवय आनी बापूय. माझी ताई, हे माझे बाबा'. ताणें रोक दत्तराजाक वळख करून दिली.

सांजवेळची संजूची फामील आमी दोडाबेड्डा ह्या निलगिरी पर्वतांत ८७५० फूट उंचायेवयल्या शिखराचेर मेळोवपाक हांगा उटीचो लँडस्केप बदल्लो. एकेवटेन उबो व्हेली, दुसरेवटेन कोईमतूर व्हेली तर तिसरे वटेन उटीचो सोबीत परिसर. हांगा टेलीस्कोप हाऊस आसा. थंयच्यान दुर्बीणींतलें आशीकुशीच्या वाठाराचें दर्शन घेवंक मेळटा. आमी थंय शियाळो वारो खायत ताचे वांगडा तोंडाक लावपाक म्हणून मक्याचीं भाजि कणसां खायत बसलीं. संजू आनी दत्तराज थंय खेळत बशिल्ले. हांव थंय बसून आनी मळब हाची शिममेर सोदतां सोदतां मळब लेव केसरी... केसरी.... गाड केसरी जायत गेलें. भांगराळें रस्मी वोट चौक पातळ्ळें. पळयतां पळयतां सुर्याचो मुख धुक्यांत विरगळून गेलो. हांव पळयत उरलें. बेश्टीच भोंवपाक म्हण आयिल्लीं दोडाबेड्डाचो सुर्यास्त अणभवपाक मेळटा. थंयचो सुर्यास्त पळोवपाक खंय लोक मुक्त येतात. तें मागीर कळ्ळें. ल्हवू ल्हवू काळखाची काजळी उजवाडाचेर दाखळी लागली तशीं आमी सकयल देंवलीं.

'फाल्यां सकाळीं आमी उबो लेकाचेर बोटीगाक वतलीं. तुमीय येत जाल्यार येयात' संजुच्या बापायन म्हळें. ताणें दिसा आमी तांचेबरोबर गेलीं. पयलीं निलगिरी लागसार आशिल्ल्या चिल्ड्रन्स पार्कांत गेलो. टॉय ट्रेन ही झुकझुक गाडी थंयचें एक आकर्शण. तातूंत बसून एक पासय मागीर आयलीं. तशीं थंय भुरगीं तट्टूचेर बसून भोंवतालीं. संजू आनी ताचें ताई बसून दत्तराज मात कसोच वसना जालो. भुरग्यां निभावतकीच आमी उटी बोट क्लब

विम्ब मासिक

आयलीं. जॉन सुलीव्हेन हाणीं हांगच्यान व्हांवपी व्हाळ आडावन हें कृत्रिम तळें तयार करून उटकमंडाच्या सैमीक सुंदरतायेंत आनीकय भर घाल्या.

बोट कलबार भोंवडेकारांनी गर्दी केल्ली. भुरगीं, जाण्टीं घोड्यांचेर बसून पासयो मारतालीं. आमीय एके बोटींत बसून उदकांत गेलीं. चारी वटेन बोटीच बोटी. दत्तराज आनी संजू उदकांत हात घालपाक लागलीं. नाचपाक लागलीं. म्हाका आमचेच करणेंचें अजाप दिसलें. आमी भोंवडेर वतात तेन्ना मागीर तें महाबळेश्वर जांव, केरळ जांव ना जाल्यार बेंगळूरचो उलसूर लेक जांव. थंयच्या तळ्यांत बोटींग करपाक मुद्दाम वतात. हरशीं आमचें घर दिवचले. आतऱ्या पयऱ्यान आमी मडगांवच्यान दिवचले वतात. पूण अजून मेरेन मये तळ्यार बोटींत बसून केन्नाच पासय मारूंक ना. आतां मुद्दम एक दीस वचचें पडलें.

बोटींग करतां करतां मुंवयच्यान पुनमाचो फोन आयलो. ते दिसा आमचो लग्नाचो वाढदीस. सकाळच्यान हो तिसरो फोन. मुन्नी, संतू-पबोण आनी आतां पूनम.

म्ब मासिक

ह्या दिसा आमी संवसारांत खंयूय आसूं. भाचरां मामा मामीक 'विश' केल्या बगर रावनांत. ह्या दिसा फाटल्या वर्सा आमी मुन्नार आसलीं. ताच्या पयल्या वर्सा तिरुपतीक. थंय शिवदत्तान, कपिलान- केतनान खंयच्यान तरी केक सोदून हाडून कापूंक लायिल्लो ताची याद जाली.

मुन्नार आनी उटी दोनूय हिलस्टेशनां. पूण मुन्नार सैमाकडेन चड लागींचें दिसलें. उटींत वता थंय सिमेंटाचीं काँक्रीटचीं बांदकामां चलतालीं

उटी हें केरळ, कर्नाटका आनी तामीलनाडूच्या बॉर्डरीचेर आशिल्ल्यान थंयचे गिरेस्त लोक उटींत 'हॉलीडे होम' बांदतात. दोंगुल्ल्यो कापून थंय काँक्रीटचीं रानां उबीं रावतात. हें प्रमाण जर अशेंच वाडत रावलें जाल्यार फुडल्या धायेक वर्सांभितर उटी आपलें निजाचें सौंदर्य शेणोवन बसतलें.

म्हजे एके इश्टीणीन सांगिल्लें. उटी वता जाल्यार थंयची 'होम मेड' चॉकलेट्स घेतले बगर येवं नाका म्हूण. तेखातीर उटी बाजारांत गेले बराबर पयलीं हांवें होम मेड चॉकलेटीची चवकशी केली. आमकांय घेतलीं आनी इश्टीणीक दिवपाकय घेतलीं. थंय तरातरांची च्या पावडर विकपाक आशिल्ली. थंयची एक खासियत म्हळ्यार चॉकलेट फ्लेव्हराची च्या पावडर. ते

शिवाय निलगिरी तेल, म्होंव, बदामाचें तेल, काँफी पावडर, डायबिटीज पेशंटखातीर खास 'डायबिटी' हर्बल चाची पावडर हेंय विकपाक आशिल्लें. 'तोडा' ही आदिवासी जमात वापरतात तेय दागिने विकपाक आशिल्ले. एके लायनींत थंय तिबेटियांनांच्या कपड्यांचे स्टॉल्स आसात. त्या स्टॉलांक नगरपालिकेन नंबर दिल्ले आसात. दर आठवड्याक त्या स्टॉलांची अदलाबदल जाता. सगळ्यांकच सारकें गिरायक मेळचें हो ताचे फाटलो हेतू. थंय सगळे तरांचे गरम कपडे आनी भुरग्यांचे कपडे विकपाक आशिल्ले. हांगा विकत्यो घेतिल्ल्यो सगळ्यो वस्तू कागदाचे पोतयेंत पॅक करून मेळटा. हांगा प्लास्टीक पोतयांच्या वापराचेर बंदी आसा.

थंय बाजारांत भोंवतना आमकां पणजेची एक फामील मेळ्ळी. तांच्या चल्याक थंय अकरावेक कॉमर्स कॉलेजांत अँडमिशन घेवपाक जाय आशिल्लें. अजून गोंयांत धावेचो रिजल्ट जावंक नाशिल्लो. पूण उटीक कॉलेज आसा. तांचे वळखीचीं गोंयचीं दोंग जाणां थंय शिकतालीं म्हणून आपल्या चल्याक थंय दवरूंक सोदतालीं. हॉस्टेलांत रावपाची, जेवपाची बरी वेवस्था आसा काय

म्हूण पळोवपाक आयिल्लीं. गोंयच्या कांय गिरेस्तांचे भुरगे थंय भुरगेपणांतल्यान बोर्डींग स्कुलांत शिकपाक आसात तें हांवें आयकल्लें. आमच्या वळखीच्या कुटुंबांतले दोन भुरगे थंय शिकपाक आशिल्ले , पूण धावी जावन अकरावी कॉमर्स करूंक थंय वता तें आयकून म्हाका मात्शें अजाब दिसलें. अभ्यासक्रम गोंयचे कॉलेजींत शिकयता तोच. पूण दर एकाची आवड! आनी कितें!

तो दीस उटींतलो निमणो दीस. रातचें जेवन म्हाका रुमांत वचनशें दिसलेंना. भायर येवन झोपाळ्याचेर बसलें. मुखावेल्यो दोंगुल्ल्यो काळखाचें कपयाळें पांगरून सुस्त न्हिदिल्ल्यो. उटीच्या म्हज्या रावित्याक दोंगुल्ल्यांचीं कितलींशींच रुपां हांवें पळयलीं. फांतोडेंवेल्यो लेव निळ्या फ्रानेलाच्या पोळेरांत गुंठलायिल्ल्यो नवजात दोंगुल्ल्यो. दनपारच्यो पांचवे निळशे स्वेटर घालून धुक्यांतल्यान वाट काडत धांवपी आडसाटचो दोंगुल्ल्यो. मांजवेळच्यो केशरी हळदुव्या रंगांत न्हाल्ल्यो तृप्त, समाधानी, प्रौढ दोंगुल्ल्यो. रातच्यो काळखाचें कपयाळें पांगरून सुस्त न्हिदिल्ल्यो जाण्टेल्यो दोंगुल्ल्यो.....

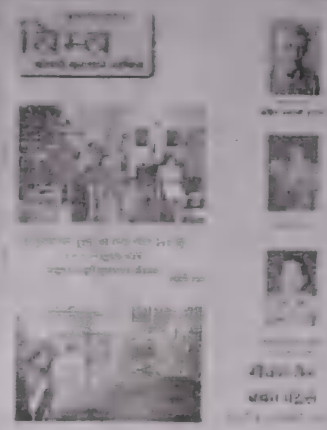
काळ्या कपयाळ्यावेल्यो काळे रंगाच्यो तरेकवार शेड्स म्हज्या दोळ्यांक लकणी हाडूंक लागल्यो आनी रुमांत वचून जाण्टेल्या दोंगुल्ल्यांबशेन हांवय न्हिदेच्या सुवादीन जाल्लें.

□□□

- हर्पा शेटी
दामबाब
बर्नाड कोस्ता रोड
मडगांव
२७३०६८६

विम्ब मासिक

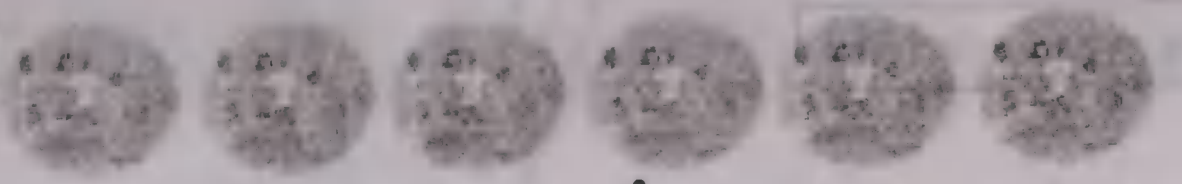

**कोंकणीतलें एकूच कुटुंबीक
मासिक ह्या म्हयन्यांत
यशस्वीपणान पांच वर्सां पुराय
करून सद्या वर्सांत पावल दवरून
देखून आमकांय अभिमान भोगता**

**फुडाराक ह्या वावराक आमचोय
तेंको आसाच.**

एक बरें मागपी

पणजी-गोंय

म्हजी अपुर्बाय

पप्पाक एक भाव
ताका म्हणटात काका
काका म्हण्टा म्हाका
मस्ती करूंक नाका

मम्मीक एक भयण
तिका म्हण्टात मावशी
मस्ती केल्यार म्हण्टा
भुरगीं पिशीं-पिशीं

पप्पाक एक भयण
तें आमचें आका
आका म्हण्टा आमकां
खूब खूब शिका

मम्मीक एक भाव
ताका म्हण्टात मामा
मामाचें चली रीमा
दितलो म्हण्टा म्हाका

पप्पाचो भाव काका
मम्मीची भयण मावशी
पप्पाची भयण आका
मम्मीचो भाव मामा
सगळ्यांक हांव जाय
करतात म्हजी अपुर्बाय

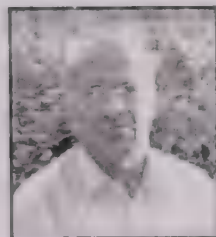
पप्पा सांगता...

पप्पा सांगता
कोडू कोडू वखद घेतल्यार
तोंड गोड गोड जाता
तोंडार हांशें फुलता.

खूब खूब शिकल्यार
फुडार सुखी जाता
जिविता त्रास उणे जाता.

मस्ती करूंक जायना
मम्मीक त्रास दिवंक जायना
सदांच शाळेक वचूंक जाय.

हांसत खेळत दीस सारचे
भलायकी बरी दवरून
व्हड व्हड मनीस जांवचे

-भिकाजी घाणेकार
लिदिया गार्डन
सांत इनेज - पणजी
फो : २४३१३६५

बैल तकलेन सैल

एक आसलो बैल
तकलेन मात्सो सैल

वाटेर कोणूय दिसतकच
हालयतालो तकली
जाण्टेल्यान सायकल
एक दीस ताका मोकली

बैल पडलो होणक्यांत
जाण्टो पडलो र सत्यार
उठून परत उभो रावंक
जालें ताका खुस्तार

रसत्याचेर पडून पळय
धोंपराक तोपलो फातर
कोंपराचेंय रगत येता
बडी तोपून भितर

फाटिर तुजे बसय आनी
पावय म्हाकां घराकडें
घर म्हजें पयस आसा
दोंगराचे पाडिकडें

सायकलीचो धपको मारून
घातलो म्हाकां चिकलकोंडांत
पडटना पळय कितलो
चिखोल गेला नाकातोंडांत

-मुनील पालकार
नावशी-गोंय

हांव तिसरेकान्न

हांव तिसरेकान्न रोजी
फांतोडेची न्हीद सारून कुशी
चायेचो घोट
आनी पावा कुडको खावन
वाट चलता हांव दर्या वेळेची

चोय आमकां लागून
दर्या फाटीं सरला
चोय वशेन तिसऱ्या मासांची
थिकां उबेल्यां

तिसऱ्यांनी पाटुलो
भरता हांव
दुक फातरा करपांची
विसरता हांव

कृपा आसा
धनया दर्याची आमचेर
काळीज नाचता
सांगाताच्या कातारांचेर

सुर्यान पाखां फांकयल्यां
दर्यार भांगरा शिवोर केला
कपेलाच्या घांटीनी
गांव जागो जाला

फुरफुरपी तिसऱ्यो
म्हज्या पाटुल्यान

वोताचा तिरपां झेलीत
कुरकुरतात एकमेकांच्या कानान

व्हडा उमेदीन
गांवची वाट चलता हांव
दनपार मेरेन
उरफाटो घालूंक अरखो गांव

मांयगे, तिसऱ्यो हाडल्यागे
म्हज्या उल्याक उलो दिता
मावशीबाय, व्हनीबाय
तिमाय आनी शेमाय

घमघमीत तळील्लें दांगोर
तिसऱ्या मासां कोडी
पळयता पळयता खपल्यो म्हज्यो
सगळ्यो तिसऱ्या झपोडी

मावशीबायले हातचे धोणस
तिमायची सान्नां
पाटलो म्हजो धादोसता
मोग ताचो असोच
आमचेर म्हण
सायबाक आर्गा ओंपता

दुडू खुळखुळटात किरवटीक
भुरग्यांच्या यादीन
लागता घरच्या वाटेक

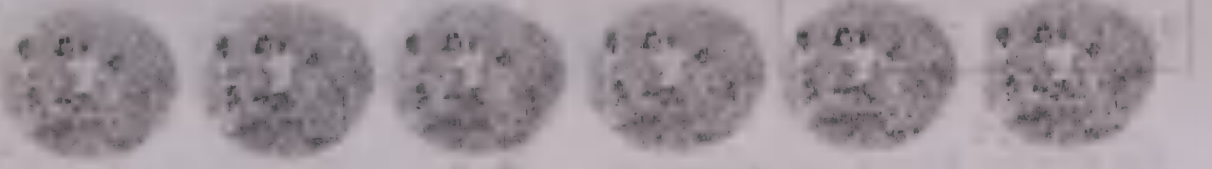
-सरवती दा. ताईक
स्वास्ती, सांकवाळ
कुदठाळे

आमचो बाबुलो

आमगेर आसा बाबुलो
इल्लोसो चिकुलो
उठून उबो रावतलो
मदींच लवंडून पडटलो
मातसो रडटलो
मागीर आपशींच हांसतलो
हांसत हांसत खेळटलो
खेळटां खेळटां धांवतलो
बिलू फाटल्यान लागतलो
ताका घट धरतलो
शेपडी धरून वोडटलो
मागीर खाऊ मागतलो
इल्लोसो तो खातलो
उरिल्लो मोखून मारतलो
मागीर न्हांवपाक वतलो
न्हांतनां किजील करतलो
कपडे बरे घालतलो
चिखलांत नाचूंक वतलो
आंग म्हेळें करतलो
मुमुरख्यांनी हांसतलो
मागीर जेंवक वतलो
तोंडान उंडी घेतलो
मदींच उदक पितलो
सगल्याक आपूण नाचतलो
जेवण तशेंच सांडटलो
हळू हळू झेमतलो
झेमतां झेमतां न्हिदतलो
न्हिदेंतूय हांसतलो
आपले भितर आसतलो
असो आमचो बाबुलो
तुमकां तो आवडटलो

- पदातंद तेंडुल
खोडयें

गर्वाचें घर

तुमकां खबर आसा एखादो मोती इतलो मोलादीक आसता की ताचें मोल करपाक जायना. हो मोती एका खास तरेच्या किड्यांपासून तयार जाता. हे किडे दर्याच्या तळाक आशिल्ल्या शिंपयांत रावतात. अश्याच एका किड्याची ही काणी.

हो किडो खूब गर्वान भरिल्लो आशिल्लो. कित्याक तर ताका दिसतालें ह्या जगांत आपूण सगळ्यांत मोलाचो. ताणें आपणाविशीं खुबशी कल्पना करून घेतली. एक दीस दर्यांत व्हाडलें वादळ आयलें. व्हाडलीं व्हाडलीं ल्हारां मारूंक लागलीं. दर्याचें रूप इतलें भयंकर जालें की हो किडो दर्याच्या तळाक आशिल्ले शिंपयेक चिकटून वगी न्हिदून रावलो. जीव वाचवपाक ताका कमीपणाचें दिसतालें. ल्हारांनी ताका उखलून दर्याच्या काठाचेर उडयलो. मागीर एका व्हाडल्या ल्हारान ताका रेंवेर भिरकायलो. ल्हारां येवन ताका फुडें फुडें धुकलीत रावलीं. तो किडो थंय रेवेंतच उरलो. परत दर्यांत वचप कशें हें चिंतून तो आपणाचेरूच रागवलो.

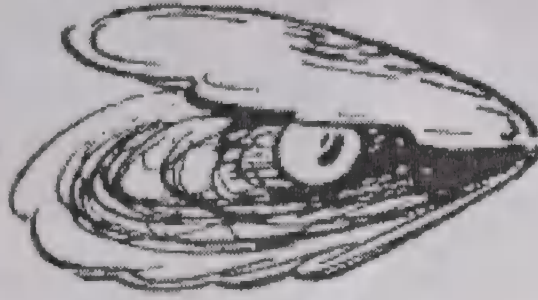
थंय लागींच एक झाड आशिल्लें. त्या झाडाचेर एक कावळो बशिल्लो. बरोच वेळ कावळो त्या किड्याचे हाल पळयतालो. शेवटाक तो उडून सकयल आयलो. आपले चोंचीन

ताणें शिंपयेचेर टक-टक केलें.

कावळ्यान उलो केलो 'भितर कोण आसा? दार उगड'.

किड्याक आयलो राग. ताणें तिडकेन म्हणलें, 'कोण दळदिरो मेल्लो म्हाका हांगा त्रास दिवपाक आयला देव जाणा.' आनी विचारलें 'कोण थंय?'

कावळ्यान म्हणलें, 'हांव कावळो, एक हुशार कावळो. दार उगड

आनी भायर यो.'

'कित्याक येवचें?'

'कांय ना, मातशो गजाली करूया' कावळ्यान शांततायेन म्हणलें.

'फालतू गजाली करपाक म्हाका वेळ ना. हांव भायर येना!'

'ना जाल्यार नाका येवं. पूण तूं थंय भितर कितें करता?'

'हांव मोती करपाचें काम करतां आनी तें कशेंय आसूं. पूण तुज्या सारक्या कुरूप, बुरशा कावळ्याकडेन म्हाका उलोवपाचें ना.' किड्यान गर्वान म्हणलें.

'आरे वा! कितें म्हूण गर्व हाका!' कावळ्यान मनांतल्या मनांत म्हणलें, 'इश्टा, हांव तुका दर्याचो आकार आनी ताच्या स्वरूपाविशीं विचारतलों आशिल्लों आनी आमच्या जगाची थोडी म्हायती दितलों

आशिल्लों.

हें आयकून किडो म्हणपाक लागलो, 'दर्यांत लाखानी किडे रावतात. पूण हांव चड मोलाचो. हांव तांचेकडेन उलयना. तशेंच थंय तरेकवार ल्हान-सान झाडां-पेडां, नुस्ती आसात.'

कावळ्यान किड्याक परत एकदां विचारलें, 'तूं भितरल्यानूच कित्याक उलयता? भायर यो मातसो. तुकां म्हजेकडेन उलोवंक आवडटलें, कित्याक हांव एक हुशार कावळो.' किड्यान भितरल्यानच जाप दिली - 'हांव दार उगडपाचो ना. तूं हुशार म्हणटा तर तूंच कित्याक दार उगडिना? किड्याक दिसलें कावळो शिंपी उगडूंकूच शकचोना.

कावळ्याक आयलो राग. कावळ्यान चोंचीन शिंपी धरली आनी उंच उडलो. उंचल्यानसून कावळ्यान शिंपी सकयल एका फातराचेर उडयली. शिंपी नेटान फातराचेर आपटून तिचे बारीक-बारीक कुडके जाले. कावळ्यान किड्याक चोंचीत धरलो आनी एका घांसाक गिळ्ळो. कावळो आपणे किड्याक बुध्द शिकयली हें चिंतून खुशालभरीत जावन कांव-कांव करीत मळबांत उडलो.

□□□

-दिशा महाले

केशवस्मृती हायस्कूल
आलत-दाबोली, गोंय

सर आयझॅक न्युटन

सर आयझॅक न्युटन हांचो परिचय तुमकां तुमच्या अभ्यासांतल्या पुस्तकांतल्यान जालाच आसतलो. ते एक जागतिक किर्तीचे व्हड शास्त्रज्ञ जावन गेले.

तांणी एकदां सफरचंदाच्या झाडावेल्यान धर्तरेर सफरचंद पडटा तें पळयलें. आनी ताणीं सोद लायलो की तें सफरचंद धर्तरेच्या फोर्सान सकयल पडलें म्हणून, ताका इंग्लिजींत Gravitational pull अशें म्हणटात.

जाणा तुमी, चंद्राक हो फोर्स नाशिल्ल्यान मनीस थंय हुबतात.

सर आयझॅक न्युटनबाब आपल्या संशोधन कार्यांत इतलो गूंग आसतालो की तो सामको विसराळ जालो.

एकदीस ताणे आपल्या खास

इश्टाक घरा जेवंक आफयलो. इश्ट दिस्त जेवच्या वेळार घरा आयलो. पूण न्युटनबाबाचो पत्तो नाशिल्लो. नोकरान जेवण टेबलाक मांडून खूब वेळ जाल्लो.

जेवण पळोवन इश्टाच्या पोटांत कावळे रडूंक लागले. ताज्यान आनी वाट पळोवं नज जाली. तसो तो एकटोच जेवंक

बसलो. जेवण एकदम जाल्लें. ताणे पोट भरून घेतलें. जेवन जातकी बसकेर वचून बसलो.

खूब वय न्युटनबाब आयलो. इश्ट पळयल्या बराबर तो किद्याक घरा आसतलो म्हण चिपडलो.

जेन्ना ताका कळलें की जेवणाक आफयल्लो म्हण ताणे इश्टाची क्षमा मागिल्ली आनी जेवण सुरू केलें. पूण जेन्ना तो पळयलें की टेबलावेलें जेवण कोणी तरी अर्दे सोपयलें तेन्ना ताणें शरमिंदो जालो म्हळें 'अरे हांवें जेवण

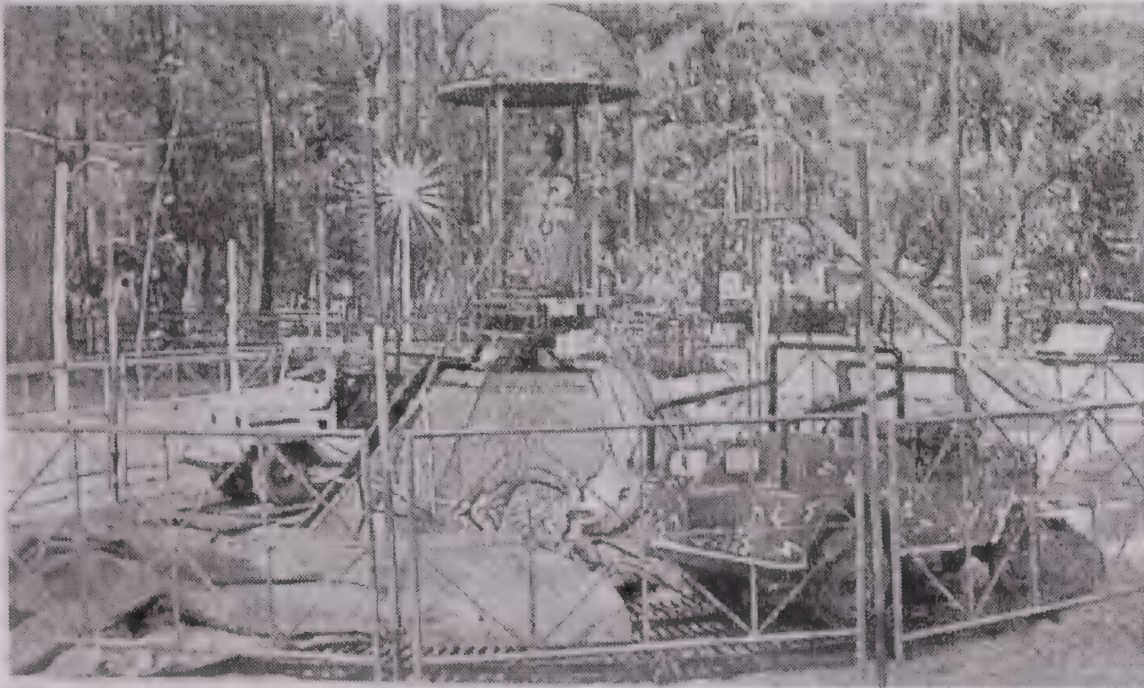
पयलींच घेतलां दिसता. तुका जेवण रावूंक ना म्हण म्हाका वायट दिसता.

माणकुल्यांचो इफ्फी

माणकुल्या इश्टांनो, तुमकां पयलीं पयलीं दिसलां आसतलें की इफ्फी हो फकत जाण्ट्यांखातीरूच आसतलो म्हण. कित्याक १८ वर्सांसकयल्या पिरायेच्या भुरग्यांक प्रतिनिधी जावंक मेळना. पूण हे इफ्फीक तुमची खाशेली व्यवस्था केल्ली.

पणजेच्या कांपाल वाठारांतल्या भगवान महावीर भुरग्यांबागेत इफ्फी निमतान खाशेली बालनगरी उबारिल्ली. तातूंत तुमकां आवडटात ते झोपाळे, रेल्वे, मेरी गो राऊंड, जायंट व्हील अश्यो जायत्यो गजाली दवरिल्ल्यो.

त्या भायर उमा डिकुन्हा हीणे तुमचे पासत ॲनिमेशन सिनेमाच्यो प्रिंटस, फैदासून दवरिल्ल्यो. ह्या चित्रपटांमदीं तुमकां आवडपी हनुमान, खो गया चमन, तेनाली राम, कृष्ण

अश्या जायत्या चित्रपटांचो आसपाव आशिल्लो. त्याभायर गायनाच्यो, नाचाच्यो सर्तीय आशिल्ल्यो.

तुमी हातुंतलें कितें कितें पळयलें, कितें कितें तुमकां आवडलें. हें सगळें आमकां बरोवन धाडात न्ही. आमकांय कळूंदी तुमकां इफ्फी कशी लागली ती.

□□□

नातालांच्यो शुभेच्छा

जेजू क्रिस्त म्हण्टा 'म्हजो पाठलाव करूंक, तुजी खुशी जाल्यार, तुजो खुरीस उबार, आनी यो म्हज्या फाटल्यान.' खुरीस म्हळ्यार कितें? सामान्य मनशाक खुरीस म्हळ्यार दोन बडयो आडव्यो उच्चो बांदून जाता तो खुरीस वो रस्त्यादेगेक वो इगर्जीनी आसता तो खुरीस. हो खुरीस म्हळ्यार एक क्रिस्ती धर्माची खुणा वो जेजूचें मरण दाखोवपाची वस्त. जेजूच्या मनान खुरसाचो अर्थ मनशाच्यो अडी-अडचण्यो, मनांतलो गोंदळ, कश्ट, दुख्ख, आपसांतले तेंटे, वेदना, आदी गजाली. तो म्हण्टा हें सगलें घेवन आपले फुड्यांत येयात. आपूण तुमकां तारण दितां.

देखून क्रिस्ती मनशांक एक सोपेपण आसा. आपल्या तारणाखातीर जेजूकडेन वच्चें आनी मन ल्हव करून जगचें. पूण कितलें फावट म्हण कोणेय जेजूकडेन वच्चें? खंयचो खुरीस घेवन जेजूकडेन वच्चें? आमच्या जिवितांत आज इतले खुरीस जाल्यात की आमकांच याद उरना आमच्या पातकांचो आनी वायट करण्यांचो जांव आमचेर येवपी संकटाचो. तेन्ना दिसता म्हजो खुरीस खंयचो? ब्रामांत वचून सोरो पिवन स्वताक कश्ट-दुख दिता तो म्हजो खुरीस? नाका आसतना हांव व्यसनांचो बळी आनी म्हजेबरोबर म्हजे फामिलीक सयत हांव त्रास करतां तो म्हजो खुरीस? मैदानार खेळ पळोवंक गेल्लेकडेन खेळगड्यांक जांव तांच्या व्यवस्थापनांक वोगीच गाळयो मारतां, वायट उतरां पाचारतां, तो म्हजो खुरीस? दुसऱ्यांचें नांव उबोवन म्हजेरूच वायट आपोवन हाडटां तो म्हजो खुरीस? दुसऱ्यांक विनाकारण त्रास करून हांवूय त्रासांत पडटा तो म्हजो खुरीस? जंय बरें जावपाचें आसा थंय हांव पाड घालतां तो म्हजो खुरीस? गांवांत शांती हाडपाबदला उचांबळाय हाडटां तो म्हजो खुरीस? म्हज्या

दोळ्यांत किस्कूट आसतना हांव दुसऱ्यांच्या दोळ्यांतलें किस्कूट काडूंक सोदतां तो म्हजो खुरीस? वो म्हाकाच हांव त्रास करतां आनी दुसऱ्याचो आदार मेळना म्हण खंतवतां तो म्हजो

खुरीस? ह्या परसूय आनीक जायत्यो गजाली आसात जे म्हजे खुरीस थारतात पूण ते उबारपाक हांव समर्थ ना वो तांची पेकोवणी म्हाका फावना. तरी देवाक खबर आसा म्हज्या सगल्या खुरसांची वळख. म्हजी योग्यताय हांव जाणां पूण म्हजी अयोग्यताय हांव नकळों. तेन्ना ह्या म्हज्या खुरसांक म्हजेवेले निवार म्हण कळवळीची मागणी करतना परत हे खुरीस म्हज्या जिवितांत हाडचोना म्हण निर्धार करूंक नाका?

आज वेळ पावला. आमी जेजू क्रिस्त येण्याच्या काळांत म्हळ्यार नातालांच्या काळांत भितर सरल्यात. जण एकल्यान आपल्या कर्तुबांचेर नदर मारूंक जाय. वायट-बऱ्या विचारांचेर विचार करूंक जाय. हरशीं वर्साच्या हेरूय काळार ह्या गजालींची आमी नोंद घेवंक जाय पूण पुराय वर्स भर आमी आमच्या खासगी जिवितांत इतले घुसपल्ले आसतात की आमचें बरें-वायट चितपाक आमकां वेळूच मेळना. तेंतूनच आमचे कितलेच खुरीस उबे जातात. नातालांच्या निमतान आमी घर आनी सरभोंवतण

नितळ करतासतना आमचें मन आनी कुडय नितळ करपाचो वि ताका प्रोत्साहन दिवंक जाय.

नातालां म्हळ्यार उजवाड म्हण्टाच. ही नातालां वर्सान वर्स येता वर्साक एक पावट तरी आमच्या पवीत्र उजवाड हाडूंक हीं नातालां उलो मारतात. समाज पळयात दिस इबाडत चल्ला. ह्या समाजाबरोबर इबाडत चल्ल्यात. घडये आमी इबाडत म्हण समाज इबाडटा. कित्याक मनीस आसा समाजाचो अविभाज्य भाग. नासल्यार समाज खंयचो? नातालां उजवाड ह्याय विचारांचो आमकां करता. आमचे खुरीस देवाक भेटयत जर आमी वायट सोडपाचो निर्धार ह्या उजवाडाक चड म्हत्व येतलें आमची समरंभणी चड फळादीक ज घराकडेन खाणां-जेवणां करून एकामे वांटतासतना आमचीं काळजां वाटप यत्न करूया म्हणजे आमचे खुरीस आप ना जातले.

क्रिस्ती धर्मांत खुरसाचो अ एक अर्थ जाहीर करतात. खुरसाक दो आसतात. एक खुंटो आडवो आनी खुंटो उबो. देवान मनशाक रचला मनशाची प्रत्येक गजाल देवाक आसता. देखून उबो खुंटो सरळ देव मनशाचें नातें दाखयता. मनीस देवाक सरळ संपर्क करता आनी देव मनशाक सरळ संपर्क करता. आडवो खुंटो मनीस देव हांचेमदीं नातें जुळयता. समांतर स देवाचे रचणेकडेन अशी जुळोवणी करून आनी मनशां-मनशां मदलो स अखंडतायेक पावयल्लो आसा. आता आपल्या चुकिच्या कर्तुबांनी वागता आडवाद.

तमन तमन तुकां गोवा

नमन नमन तुकां गोवा
इंदयेचे पूत तुकां नमान करता
कोंकणी कातारां करून
व्हडा मोगान तुका वाखाणटा

भांगराच्या तूं गोवा
तुजे सुरपायेक अजापतां
तूं सोबीतकायेचें सगळ्यांच्याच मोगाचें
तुज्या गोपांत खेळोंक आशेतां

सैमान तुकां भरलां देण्यानीं
नेटयलां शेतांनी माडानीं
पूत तुजे हुशार सगळ्या वाटांनी
मुजगापण रिगलां हाडांनी

नमन नमन तुकां गोवा
तुजे सुरपायेक अजापतां
तूं सोबीतकायेचें सगळ्यांच्याच मोगाचें
तुज्या गोपांत खेळोंक आंवडेता

कलांगूट आनी कोलवा
वाच्याक वयतच मेळटा शितळकाय
टेंपलानी, इगर्जानीं
रोजार करतच मेळता शांतिकाय

वाड्या आनी शारांनी
दिसता ती मोलादीक सवस्तकाय
धांकटीं सोबीत घारां तशीं शितळ ल्हारां
तूं आयज इंदयेची व्हडविकाय

सैमान तुकां भरलां देण्यानीं
नेटयलां शेतांनी माडानीं
मुजगापण रिगलां हाडांनी
नमन नमन तुकां गोवा

असो समज आसतना प्रत्येक क्रिस्ती मनशाच्या दारांत एक खुरीस कित्याक आसता वो रस्त्यादेगेक खुरीस कित्याक आसतात? दारांत खुरीस आसप ही फक्त एक भावना न्हय बगर एक खुणा जावन आसा. हें हेरय धर्मांनी आसता. रस्त्यादेगेवयल्या खुरसांचेर जायती ठिका जाता. कांय प्रमाणांत ते टिकेक आदार आसा पूण कांय कडेन हे खुरीस संकेताखातीर आसतात. वायट वायट संकेताखातीर चडकरून. त्या जाग्यापासून सादूरपणान वागपाखातीर आसतात. थोडे आपणाली भावना उक्ताडार मांडटात. हें सोडलें जाल्यार रस्त्यावेले खुरीस अंतरमनांतले प्रेरणेपासून उबे जाल्ले आसात. जर भौसाक तांची अडचण जाता जाल्यार ते काडून उडोवपाक कोणेच अडचण निर्माण करूंक जायना आनी क्रिस्ती मनशांनी आपलो भावार्थ रस्त्यार उबो करूंक जायना हें म्हजें प्रामाणीक मत. ह्या नातालांच्या समयार ह्याय एका गंभीर विशयाचेर आमचेमदीं भासाभास करूंक कांयच हरकत ना.

नातालांक दिव्यांची परब अशेंय म्हण्टात. ह्या काळांत जेजू जल्माक येता म्हळ्यार क्रिस्ती धर्माचो सुर्या जल्माक येता. गुरू जल्माक येता घेवन आमच्या घरांनी उजवाड, शांती आनी देवबापाचो मोग, भावार्थ, भरवंसो, उमेद, उर्बा, खुशालकाय. ह्या संवसारांतल्या प्रत्येक मनशाक हें भोगूंक मेळूं हीच आमी प्रार्थना. आमचेमदीं आशिल्लीं सगलीं वायटां ह्या नातालांच्या उजवाडान व्हांवून वचूंदी. आमचेमदीं रिगिल्ली दुस्मानकाय लिपून वचूंदी. जेजूक आमचे खुरीस भेटोवन ताचेर वजन जावंचे परस, जेजूक आमच्यांत रिगोवंक ह्या उजवाडाचो आदार घेवंचा. ताच्या निर्मळ येण्याखातीर वाट मेकळी करूया. आमचे खुरीस ह्याच उजवाडान परजळून वचूंक मागुंया आनी जेजूचो पाटलाग करूंक मेकळे जावंचा. जेजूच्या येण्यान आमी भारावन वच्चे न्हय तर ल्हव मनान ताका आमच्यांत घेवंचा आनी प्रमाणीक मनान ताची भक्ती करूया. दोन हजार वर्सा पयलीं तो आयल्लो मनशाची सोडवण करूंक पूण मनशानीच ताका मारून उडयलो. आता तो परत येता, ताका आमी मारून उडोवंचो न्हय. आमी ताका खांकेत घेवंचा, ताचो उमो घेवंचा आनी परत एक फावट ह्या संवसारांत शांती आनी खुशालकाय आंवडेवया.

सगल्या क्रिस्ती बांधवांक खुशालभरीत नातालां आनी उर्बेभरीत नवें वर्स आंवडेतां.

□□□

- विनयी ववाद्रुम,
'सुनोज कृपा'

आर्लेम राय

मो : ९८२२५८७४९८

एके फावटी हांवें फ्रिजांत दवरपाचो deodourant हाडलो. बाबान म्हळें, “हॅ! Deodourant म्हळ्यार तो वास काडून घेता अशें खंय आसा? तुमी एका वासाच्या सुवातेर दुसरो वास फ्रिजांत घालतात.”

आमी आमचें घर वा ऑफीस केन्नाय लीप करतात. सप्तक/म्हयनो/वर्सांतल्यान एक फावट तांची overhauling वा servicing करतात. आमी फकत वर्स्तीच्यो सुवाती बदलतात. मेजाच्या जाग्यार आरमार, आरमारीच्या जाग्यार खाट. आनी कितेंयतरी नवें केलेशें दिसता. खांची-कोनशांतल्यान, ड्रॉवरां-शेल्फांतल्यान भायर सरिल्लो, नाका आशिल्लो कोयर आमी शेंवटून भायर मारतात. आमचें घर, आमगेली कूड लीप जावंक जाय. रस्तो सरकारचो. कोयर उखलून विलो लावपाची जापसालदारकी नगरपालिकेची. कुशीची जमीन शेजाऱ्याली...

आमगेल्या नगर नियोजन मंत्र्याची उदरगत ही डियोडरंटाभशेन झाडां-पेडांक काडून उडोवन काँक्रीटची जंगलां बांदप. लोकांक शेंडयो लावप. ही उदरगत घर लीप करता तसली. हांगाची वस्त काडून उडोवप, दुसरी वस्त हाडून ते सुवातीर लावप. कितेंतरी नवें केलेशें दिसता. पब्लिक खूश. शेंडयो.

शेजाऱ्याले जमनीर शेंवटिल्लो कोयर वाऱ्यावांगडा उडून परतो आमगेल्याच घरांत परतता. थंय कुशिल्ल्या कोयराच्यो घाणी येतना-वतना आमगेल्याच नाकांत

घुस्पतात. थंय ल्हाशिल्ल्या कोयराचें प्रदुशण आमच्याच फेंफड्यांत भरसता...

सरकारचें रान खातें झाडां-पेडां लायात म्हूण व्हड घोशणा दिता. वनमहोत्सव साजरे करता. पूण नगर ‘भंजन’ मंत्र्याक हेंच रान ‘खा’ ‘तें’ नगरातलें प्रदुशण उणावून नगरवासीयांक प्राणवायू, सांवळी, थंडसाण, थाकाय दिवपी झाडां मारपाक परवानगी दिता. सामान्य मनीस एक पसरो घालतलो वा झाड मारतलो जाल्यार सरभोंवतणच्या चार जाणांची NOC काडची पडटा. ताचे उपरांतय संबंदीत अधिकारी सतय सतयतात. पूण मंत्र्यान आदेश दिनाफुडें शेपडी.

आडावंक गेल्ल्यांक मंत्री हड्डें फुडें काडून सांगता, “हांवय म्हगेल्याय मतदारसंघांत जाय तें करतलों. तुमीय तुमगेल्याय मतदारसंघांत वचून बोवाळ करात.” चार पावलां हांगा सरल्यार सांतिनेज, चार पावलां थंय सरल्यार ताळगांव. ताळगांवचे हद्दींतलें झाड मारल्यार सांतिनेज प्रदुशित जालेबगर रावतलें? सांतिनेज कोयरान भरल्यार ताळगांवा प्रदुशण पावनासतना रावतलें? झाडां-पेडांच्या खुनाची सुपारी घेवपी नगर-भंजन मंत्री आनी अधिकाऱ्यांनी आयजमेरेन मारिल्ल्या झाडांक लागून फुडाराक हवामानात बदल जावन त्सुनामी वा भुंयकांप आयल्यार तो ताळगांव,

सांतिनेज, मिरामार सयत आखवें गोंय वतलो. तो ताळगांवच्या शिमेपर्यंत ये सरपाक ताळगांव मतदारसंघांत प्रतिनिधीली परवानगी विचारत उबो ना.

प्रदुशणाक लागून जायतीं शि दुयेंसां वाडत आसात. पयशेक दुडवांच्यो राशी आनीक सत्तेच्या व भंय तांका ना. ती कोणाकूय घांस शकतात. दुडू आनी कदेलाच्या ब घमेंडीर मतदारांची कापाझदाद वयर मंत्र्यान हें मतींत घेवचें.

मंत्री आनी बिल्डर झाडां मा

बिल्डरावांगडा इश्टागत जमनी हातासपी, दुडवांनी बोल्सां मंत्र्यान हे चितचें - निमणेक मनशाक x स फूट इतलीच जमीन जाय पडटा, एकठांयिल्ले दुडू कायशांवांभितर वांगडा व्हरपाक मेळनात...

-मिरजा पैय मांगूर हील, व फोन : २५३१

जन्म मनशाचो

जन्म मनशाचो व्हडा भाग्याचो
देवा कृपेन मेळटा म्हणपाचो
चितप हे गजालीचेर जाचें जालें ना
ताका देव कृपा कळूंक ना

जेवप, खावप, न्हीदप, उठप
पशू-पक्षांचेंय आसता करप
मनीस आसुंये पशू जरी
आसा बुध्दीमत्ता ताचे सरीं

विवेक बुध्दीचो वापर करून
जिवीत सुखाचें येता सारूंक
आता पेट्टा उजो जालो धुंवर
कलियुगाचेर आयला सांवार

आतंक-भंय बलत्कार अत्याचार
मातला दैत्यांचो निघृण हिंसाचार
आता सगळ्याक फुट्टा बॉम्ब
दुबळे जनतेचो पेट्टा होम

सुवार्थ रिगला मनशांमदीं
नैतीक नात्यांची घडल्या अनिती
सुधारणा ही तांत्रिक जगाची
की मनीस परत पशू जावपाची?

- सौ. मंगला नागराज
सी.६, छ.ख.ज. कॉलनी
दोना-पावल - गोवा
फोन : २४५३३९५

- शिल्पा केपकार
गांवसवाडो -
म्हापशें

फोन - ९८५०९९५८७७

उठालो फांत्यार एक कोंबलो
पाखां फडफडायत हिरवीं तांबडीं
कशें मनाक भुलवणें घाली
काँ S काँ SSS काँ करून

कोल्हापुरी फेटो ताचो
वयर शेंकरें ताचें
तांबडी भडाक गोंयची माती

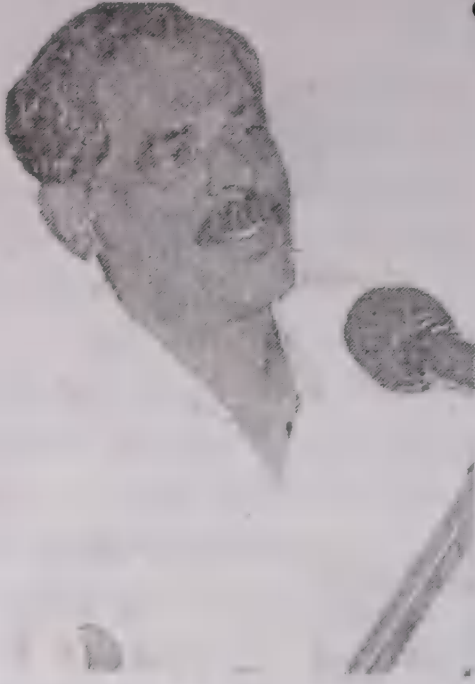
इंद्रधनुष्याचो शेपाडो ताचो
तेगेलो, चकाभुला
धरणीर होमकाळटा
हलक्या पीसापीसानी

वज्र छाती देखणें रूप
लहव पिसानी भरिल्ली
होळयेच्या रंगाची
मस्त बंडी घालून

रंग पंचमी खेळपाक
तयार जालो कोंबलो

- कविकांत आनंद तुयेकार
अळूरे - वाडो तुये
पेडणें - गोंय ४०३५१२

उमेश म्हांबरो : आनींक एक मर्ण

उमेश म्हांबरो
ह्या जगांत ना
हें खरेच दिसना
हें जगूच आतां खरें दिसना

पणजे सेंट्रल लायब्ररी कडल्यान
स्कुटरीवेल्यान वयतना तेका हांवें
आतांच
पळयला

तेची आनी म्हजी
नदरा नदर जाली
पूण तो म्हाका वळखुकूच ना

हांवें तेका हात दाखयलो
पूण तो म्हाका वळखुकूच ना

तो निट्ट गेलो
पोलीस स्टेशनांत

न्यूज घेवपाक
एखाद्या मर्णाची, क्राईमची, खुनाची, आत्महत्येची

आनी जुस्त त्याचवेळार
म्हाका मोबायलचेर कॉल येयलो राजेंद्र सिंगबाळाचो
सांगपाक
की आमचो उमेश गेलो.

म्हाका सुटलो शेळो घाम
हांवें सोमतोच फोन घुंवडायलो
आमचो आमीग
डी. वाय. एस.पी. अनंत विरनोडकाराक
सांगपाक
आमचो उमेश म्हांबरो सोपलो खंय!
पूण तरीय तेका हांवें निकतोच
तुमच्या पुलीस स्टेशनांत भितर सरताना पळयला

अनंत विरनोडकार घुस्पलो
तेका कळोंक ना म्हांबरे जितो आसा काय मेलो?
काय आपल्याक फोन येयला तो खरो काय फट?
काय फोन करपी मनीस खरो काय फट?

म्हाकाय कळोंक ना
मनीस जितो आसतानाच भूत जाता
काय मेल्या उपरांत?

हांव भूत जालां?
काय उमेश म्हांबरो?

हांव उमेश म्हांबऱ्याक पळोंक शकतां
कारण हांव मेल्लं
आनी उमेश म्हांबरो जितो आसूये!

म्हाका दिसता
आपूण मेल्लं हाची न्यूज स्प्रेड केल्या
उमेश म्हांबऱ्यानूच
आमचो म्हांबरो तसो फकांडेसूच

हांवें शक्त घेतल्या
उमेश म्हांबऱ्याकडल्यान
मर्णाचेर हांसपाक

- आनी हांव हासत रावतां
दुकां येयसर

उमेश म्हांबरेच्या इतेराक खंय उमेश म्हा
आसलो
फकत हांवूच नासलों
हांव दिसोंकूच ना कोणांक
कारण हांव लाकडांवांगडा जळत आस

त्याच दिसा ज्युलियन डिक्रुजचो फोन ये
या मरे प्युनरलाक?
हांवें म्हटलें कोणाच्या?

कांय दिसानी
अनिल सामंत मेळ्ळो
म्हणूंक लागलो, तूं गेल्लो रे मर्णाक?
हांवें म्हटलें, कोणाच्या?

आनी कांय दिसानी
आमचो पालेकार. पेग घेतना म्हाका म्हा
लागलो

तुवें आजून कांय बरोवंक ना मरे उम
म्हांबऱ्याचेर?
हांवें म्हटलें, कोण उमेश म्हांबरे?
हांव उमेश म्हांबऱ्याक वळखना!

-काशिताथ शांवा लोलयेक

॥ स्वरगंगा ॥

म्हज्या सवण्यांनों!

म्हज्या सवण्यांनों
आतां उपेग कसलो रडून?
आसतना धरूंकना सावरून
काल सोपलो नवो उजवाडलो,
माल्ली मजा, आज सोपलो
फाल्याचें फाल्यां पळोवया
परांचें पडलां कोणाक?

म्हज्या सवण्यांनों!

आतां उपेग कसलो रडून?
आसतना धरूंक ना सावरून

एक दीस पूण चिंतपाचें
कितले दीस हे रूख तिगपाचे?
ते आसतनांच

फुडाराच्या सोदाक लागपाचें,
कर्तव्य ताजें ताणेन केलें,
आपलेकडेन जातासर

म्हज्या सवण्यांनों

आता उपेग कसलो रडून?
आसतना धरूंक ना सावरून

फुडलें आतां तुमी थारावपाचें
तुमचें कर्तव्य तें
फुडार तुमीं चितलोना
कोणूच ताका.....

कांयच कोरूंक शकलोना

म्हज्या सवण्यांनों!

आतां उपेग कसलो रडून?
आसतना धरूंक ना सावरून

आजून दीस आसात
फाटलें परथून चिंतू नाकात
रडून दीस घालोवं नाकात

फोल्यां मारून दीस काडूं नाकात
आजुनूय तुमचो फुडार,.....
तुमीं घडोवं शकतात.

- सत्यप्रसाद चं. धायमोडकार

२०७ (ए) हार्मनी को.ओ.हा.सों ली.
व्हडलें भाट - तालीगांव पणजे - गोंय
मो : ९४२२४४८१७५

सखया ॥
कितलें सुरेल, सुरम्य तुगेलें सैमसंगीत
ह्या स्वर्गसंगीताचें स्पंदन
संबंद सृष्टींतू
उसळत्या लहारां नाचता
वाच्या लहरीर स्वैर आलाप घेता
मोव मोव तणांतू लोळता खेळता
फुलां रंगान रंगता
पांचव्या पल्लवांतू पल्लवी गायता
पर्वतपर्वतातू सादू घालता
वझन्यांवोडू घुंगरां बांदून
खडपाखडपारी रूणझुणता
काळ्या कुपां शंखनादू
अथांग सागरा मंत्रघोषू
पक्षी पदां आरोह अवरोह
आळयताती तुगेलीच महती
घुंवताती घुमताती
अखंड तारामंडळांतू
भोंवरून एकरूप जाताती
गर्भशांत मोनेळांतू
स्वरगंगा
आनी हांव उबी ह्या संवसारांत
जै हें स्वर्गीय संगीत हांगाळनू
आवाज एकमेकांचेरी आदळताती
आक्रोश करताती
धायी दिकांनी
गजाल गोंदळू
तापलेल्या सळ्यां ध्वनी

कानांपडदे पिंजून भितर सरताती
मेंदवांतू
अश्या वेळारी
एक क्षण राबोनू
हेरघारी हात दवरी
आयक
काळजा पखवाज गाज
रंद्रंरंद्र उंकार
श्वासा गुंजन
प्राण प्रवाहा झंकार
आयक अंतर्नादू
त्याच स्वर्गसंगीता पडसादू
त्याच नादाचो निनाद
त्या स्वरगंगेतू
सगळे भेसूर बेसूर सूर
विरून वताती
त्याच सुरांत सूर मेळोवन उलय
त्याच छंदतालांत पावल उडय
निसर्गनियमांत जीण जिये
सैमसंगितांत सम जुळय
आयक
तुगेलेची काळजांत
प्राणसंगीत
विश्वसंगीत

- सौ. इंदू अशोक नेमसाणे.

कृष्णा ६०८,

१ क्रॉस, डोमलूर लेआऊट
बंगलोर-५६००७१

नवें घर

रीण

चोवीस कुडां खंय एकच तराचीं
चोविसांत पूण चोवीस घराचीं-
तेगव्यांत ही हांवच रावतां
पांच वर्षां मू जालीं आतां
आज्जे आज्यो सगलीं हांगाचीं

मेज कदेल हांतळूण मांचो
सान जनेल, वण्टेर पंगवो -
देनपारांचें सुभिक्ष जेवण
बाकी वेळार फळार खाण -

भाग्य मिगेलें हांगा पावलोलो
ना तरी चायपांत पडपाचो..
तडकेर पडून व्रणां फुटून
थंयच्यान गेलोलो बापा मिजो..

मात्येवेलीं पोरणीं मात्येचीं घरां
मात्येक भरवण काळाच्या ल्हारां -
वयर वयर माळे जावन घरां वाडलीं
शुष्क जावन शुष्क जावन नातीं तुटलीं -

नातरांक दिकिल्लो दीस विसरतां
पळोवंचे आशेन जांच करपता..
चौग पुतांलो आवस हांव मरतना

खांद मारुंक सरी ते पावन दिसना..
हे कडे आश्वास, ते कडे गद्गद
आगळे घरात आगळें जिवीत...

तुवें दिल्लो मोग अजून
वांटून वांटून सरलो ना!
इल्लो मोग पुताक दिलो
इल्लो मोग धुवेक दिलो
इल्लो दिलो बायलेक
इल्लो दिलो भयणीक
तरीय मेकळो जालो ना
मोगा रीण सरलें ना -
पंचभूतां म्हजीं पंचपक्व जातना
तेन्ना तरी सरत काय?

- शरतचंद्र शेणे

हा. नं. १८ - ५३५ अ

'गोकूल'

पालुरथी - कोची - ६८२००६

यो गो शेवतुल्या

यो गो शेवतुल्या बिण्णी मुळांत या
तांबशीं तांबडेलीं बिण्णां पाडुया
बिण्णां चोखून गुटयो म्होळुया

फांदये फांदयेचेर शेवणी उलयता
तांबडे चोचे कीर शेपडी हालयता
दांग घालुया गोयणो हुंपुया

बिण्णी रूखाचेर बिण्णां घोंसांनी
पानांकणकणी हुमले चोंम्यांनी
पडले माथ्यानी चल गो फाफडुया

यो गो शेवतुल्या मुट्टे काडुया
पाटल्यो भरुया कळमेर ओतुया
मुट्टे मळुया रस काडुया

बिण्णां फळांचो रस तांबडेलो
तांबड्यां तांबडेल्या वोटांक लागतलो
बिण्णीर चडुया बिरंड हालोवया

- पुलील पाल

ना

बायल - मनीस!

त्या दिसा धाकटो देर एक नवें बरें प्रकाशीत जाल्लें पुस्तक मुजरत वाच म्हणून दिवन गेलो. ताका म्हजें इल्लें कौतूक - मातशें कितेंय धव्यार काळें करता म्हणून जायत! चलो-चली. दादलो-बायल हाजेर आमची मातशी भासाभास जाली. तो म्हणूंक लागलो, 'हांव हें ऑपरेशन करूंक शकना. कारण हो म्हजो चलो. आतां सांग पळोवया त्या दोतोरानें नातें कितें?' हांवें रांदपाच्या बोवाळांत सिरियसली आयकलें नासलें. हांवें चडशें येवजी नासतना म्हळें, 'आरे, एक तर तो ताजो अनौरस संबंदांतलो भुरगो आसुंये, नातर दत्तक घेतला जांवये.' आईनय अशेंच कितेंतरी सांगलें. तो म्हणूंक लागलो, 'ही अशीच जाप सगळीच दितात. पूण एका साताठ वर्सांचे चलयेन सारखी जाप दिली. ताणें सांगलें खंय. सर्जन भुरग्याली आवय

संस्कुतीन आमच्या मनाचेर हें पुरायेन कोरांतून दवरलां. पूण आतां ही फुडली पिळगी अशें समजुची ना. म्हणूनच ते ल्हान चलयेन बरोबर जाप दिली. सांगपाचें म्हळ्यार आमच्या समाजांत दादल्यांक-बायलांक दोन थरांचेर वांटल्यांत. तोंडान व्हडलें समान हक्क आनी समान दर्जो बी जायतें उलयले तरी अजून ते नदरेन सारके ताळ्यार येवंक नात. अजूनय चली जालें जाल्यार मनाक वायट दिसता. आतां स्पश्ट पणान कोण उलयनात, पूण अजूनय पुरुषप्रधान संस्कृतायेचे मुळावे संस्कार मनाच्या कोणशाक घुटमळत आसात, आनी देखूनच कळत-ना कळत कुटुंबांतय दावें उजवें जाता.

आखळ्या संसारांत आमच्या भारताक संस्कृतायेच्या मळार एक-व्हड गिरेस्त देश म्हणून समजतात. हांगां बायलांक मोठो भोवमान दितात. तांचे बरेपणाखातीर झरतात, अनादी काळासावन

आसूंक जाय. कारण बापूय 'अक्सीडंटांत पयलींच मेला.' हांवें म्हळें - आरे हांवें तुजें उलोवप व्यवस्थीत आयकूंक नासलें, - तुवें म्हळें. सर्जनाक आफयलें ताणें येवन पळयलें - म्हणचे दादलो दोतोर! - तो म्हणूंक लागलो, 'आतां बायलो सगळ्या मळार फुडें पावल्यात अशें आमी तोंडान म्हण्टात, पूण कल्पना मात दोतोर जांव सर्जन म्हणचे दादलो अशी करतात. - ती बायल आसत अशें मानूंक आमचें मन तयार जायना.' हांवें म्हळें, आमच्या ह्या पुरुषप्रधान

बायलांक हांगां पुरायतरेन मेकळीक - स्वतंत्रताय उपभोगूंक मेळटा, अशें मानतात. सगळें सगळें खरें; पूण ह्याच भारतीय मनाचें एक आगळें वेगळें रूप आमकां कांयकडेन पळोवंक मेळटा.

हांगां बायलांक व्हड मान मेळटा मूं? मागीर कोणय गुरवार आसतना 'अष्टपुत्रा जांव इष्टपुत्रा सौभाग्यवती भव' असोच आशिर्वाद कित्याक मेळटा? जांव कोणय बाळंत जातगीच 'कितें जालें? चलीच?' अशें म्हणून नाक मुडुपी अजून आमच्या समाजांत आसात. 'पयली बेटी आनी धनाची पेटी.' हें फकत म्हणपाक - समजूत घालपाक; खरें कोणाक मनापसून आपल्याक पयलीं चलीच जावची अशें दिसता? (हां, आतां कांय जाण आसतात आमगेल्या सारके पिसांट जांकां पयली चलीच जाय आसता.) आमी म्हण्टात आतां चलो-चली असो भेद कोण करिनात. सगळे सारके म्हणून दोगांकय समान दर्जो मेळटा- सगळें सगळें खरें आसलें तरी ह्याच भारतांत अशीं असंख्य अगणीत गांव आनी राज्यां आसात, जंय चली म्हणचे एक व्हड पाप अशेंच अजून लेगीत समजतात. आनी त्या पापापसून मुक्तताय मेळोवपाक जल्मतनाच ते चलयेच्या गळ्यांत नाखटां रोमतात. तिका मारून उडयतात. 'म्हाकाय जगपाचो हक्क आसा. तो काडून घेवचो हक्क कोणाकच ना.' अशे तरेच्यो जायराती नातर पेपरांनी कित्याक दिश्टी पडटा आशिल्यो? 'गर्भजल चिकित्से' सारकिल्या चांचण्याचेर कायद्यान बंदी घालची पाळी कित्याक येतली आसली? विज्ञान हें मनशाचे उदरगतीखातीर आसलें तरी ह्या असल्या चांचण्यांखातीर वापरून तें मनशाच्या विनाशापसत वापरचेली बुध्द मनशाक कित्याक जाता? जंय आवयक 'मातृदेवोभव' म्हणून होरायतात, आवयचें रीण केन्नाच फिटचें ना अशी खोशी

मिरयतात. तेच आवयचे बायलपणाक जल्मतनाच धोको कित्याक उप्रासता हाजेर बारीकसाणेन येवजुपाचो वेळ आज आयला. अशें म्हण्टात - वेदकालीन तेंपार हें सगळें खरेंच आसलें. त्या काळांतल्या ऋचांनी लेगीत अशे उल्लेख मेळटात. तेन्नाच्यो बायलो दादल्यां इतल्योच मेकळेपणान समाजांत वावुरताल्यो. तांचे इतलीच स्वतंत्रताय तिका सगळ्या मळांनी आसताली. मागीर हें चित्र इतलें कशें बदलूंक पावलें? इतलें कीं बायल मनीसच, म्हणचे बायलेचो जल्मच नाका म्हणी सारकें बायलपणाक अवेरपासारकें अशें कितें पाप तिज्यांत भरून आयलें?

एक काणी आसा - महंमद पैगंबर आपल्या घरामुखार आंगणांत आपणाले चलये बांगडां खेळत बशिल्ले, खेळांत सामके रंगून गेल्ले. थंयच्यान वचपी एका अरबान अजापभरीत जावन खंय तांकां विचारलें. 'हें कोणाचें चली?' तिजी अपुरबाय करीत मोठ्या अभिमानान ताणीं सांगलें, 'म्हजी!' अरबान म्हळें खंय, 'म्हाकाय अशो जायत्यो चलयो आसल्यो. पूण हांवें तांकां जित्योच पुरून उडयल्यो. तांचेकडेन केन्नाच खेळ्ळो ना.' 'तर मात तुमचेसारको कपलफुटको मनीस दुसरो नासतलो. तुमी मनीस जातिच्या सगळ्यांत व्हड खोशयेक मुकल्यात!' पैगंबरांनी जाप दिली.

आमच्या गोंयां जांव महाराष्ट्रांत असल्यो घडणुको जायनांत आसतल्यो. कारण हांगाच्या आमच्या समाजसुधारकांनी खरेंच बायलांखातीर खूब खूब केलां. तांचे पुण्यायेन घडये अशें आसत - खंयय खेड्यापाड्यांनी आशीकुशीक चल्यांक ना करचेले नाकळटे ल्हिपचोरयां कितेंय यत्न जालेय आसत, - पूण ते ह्या कानाचें त्या कानाक कळनासतना - पूण म्हाका तरी दिसता हांगाचे लोक इतके कुरात्मे-चांडाळ आसचेनात. नाजाल्यार एकेकागेर पांच पांच स स चलयो जावच्योच नासल्यो. चडांत चड म्हणचे तिनावयर चलयो जातगीर चवथेक मन विटलें म्हणून विठ्ठल

(एकेवटेन देवाचें नांव दवरून देवाचेर भरीभार घालून चलो जावची वाट पळोवन) नातर सिमा, सिमीता अशीं नांवां दवरून आपूण चल्याच्या जल्माक आशेता तें दाखोवप पयलीं. तर मर्त्ये, दगडें, माती आनी गोबोर असलीं नांवां दवरून मनातली नापसंती उक्तायतालीं - इतलेंच! - हाजेफुडें तांची कांय मजाल वचनासली. हांवें आमच्या नात्यांत लेगीत अशी आवय पळयल्या जिका एकार एक पांच चलयो जाल्ल्यो आनी तांच्या जल्मा उपरांत घरच्या जाण्टेल्यांकडल्यान तिका चडांत चड त्रास दिवप जातालें, घरचीं दारचीं छळटालीं. पूण ती हांस मुखान आपल्या चल्यांचें कोड कवतूक करताली. वेल्यान कोणेंय कितेंय आगेरडणें म्हळ्यार ताजेर तिजी जाप आसताली- 'म्हज्या आंगणांत खेळपी चिमण्यो त्यो केन्ना भुर्र करून उडून वतल्यो कळपार लेगीत ना. तांचे विशीं कोणेंच बास्कळ उतर काडचें न्हय!' खरेंच लक्ष्मबाय दिसताली म्हाका तिजी. सवो चलो जातगीच लेगीत त्या तिज्या चल्यांची अपुरबाय करपांत कसलीच बाधा येवंक पावली ना. चल्या इतलोच चल्यांचोय ती मोग करताली. पूण अशीं उदाहरणां दुर्मीळच म्हणूंक जाय. चडशें सगळ्यांक आपल्याक चलेच जांवचे अशें दिसता. बारीकसाणेन कोणच विचार करिनांत. कोणाकच चलयो नाकात तर जग फुडें चलतलें कशें? वंश-वृद्धी जातली कशी?

आतां आतां चलीच बरी असो एक सूर खंयच्यान आडकुशीन उटूंक लागला. चले लग्न जातगीच बायलेवटेन ओडटात. मावोडेचेच जावन पडटात. तांकां आवय-बापूय, भाव-भयण कोणच नाका जातात. समाजांत अशींच उदाहरणां पळोवंक मेळटात. पूण हेंवय बरोबर न्हय. भुरगें जल्मलें - मागीर जांव तो चलो, जांव चली. म्हण्टगीच सगळ्यांच्या मनाक एक जी निखळ खोशी जातली तेन्नाच समाजाची ही मानसिकताय बदल्ली अशें म्हणूंक येतलें.

उत्तरप्रदेश, बिहार, गुजरात सारकिल्ल्या राज्यांतल्या गांवांगांवांनी ह्या एकविसाव्या शेंकड्यांत लेगीत चलयेचो गाभ पोटांतच खुटून उडोवपी अश्यो भयंकर क्रूरपणाच्यो खबरी

आयकूंक मेळटात. फाटीं रेडिओचेर बा दिवंक वता आसतना पयले खेपो म्हाका एक खबर वाचूंक मेळ्ळी कीं हांव स चक्रावलेंच! उत्तरप्रदेशांतल्या बिहार् खंयच्या तरी एका गांवांत (गांवचें नांव सारकें याद जायना, ताका म्हत्वय म्हत्वाची आसा ती खबर, सांगपाचें म्हत्वाचें त्या गांवांत.) कितल्याशाच शेंकड्यां वर्सांनी खंय पयले खेप लग्नाची शा वाजली - कारण थंय हरशीं खंय चलये जल्मच जायनासलो. हे चलयेचो जल्म ले म्हाका दिसता चुकून म्हणचे आवय कुळारा जाल्ल्यान घडिल्लो जातलो. उ तें व्हड जातगीच बापायचो ताजे विश मोग उफेवन येवन ताणें तिका घरा व थंयच्यान लग्न करून तिजी 'बिदाई' जा जांवये. आयकून इतलें अजाप दिसलें, म मतीच गूंग जाली. अशें जांव येता? फ चलेच जल्माक येतात खंय त्या गांवांत! च कोणागेर जायचना? असो विचार म्ह पिशा, निखळ, निर्व्याज्य मनांत पय आयलो, बुध्दीच्या साणीर हो प्रस्न सा बरो घांसतगीच तांतली सत्य परिस्थि जाणवली!

हालीच हांवें मंगला आठलेकर 'गार्गी अजून जिवंत आहे.' हें पुस्तक वा - आनी मनीस कितलो क्रूर-चांडाळ-अ येता हाजो पडताळो आयलो.

एक खंय गांव आसलो, र अडाणी लोकांचो. चली जल्माक आय की तिका मारून उडोवंक जाय अशें मा लोकांचो! तांकां मारपाचो प्रकारय साम अघोरी! चलयेचो जल्म जालो म्हण्टगी तिका मारपाचें काम वैजिणीक करचें पडटा न्हय हें तिजें कामच - त्याखातीर तिका वेग 'बिदागी' मेळटाली!

चली जाली म्हण्टगीच तिका ए मातयेच्या कुळण्यांत घालप- (म्हणचे घ मरण जातगीच दाराभायर मडकें बी हा दवरतात तशें कोणय बाळंत जाव

आसल्यार तें कुळणें पयलीं हाडून दवरताले जातले-) आनी तें कुळणें मातयेन लिपून वयल्यान मागीर जुनेरान घट्ट बांदून उडोवप! निकतोच जल्माक आयिल्लो तो कवळो गाभ हवा मेळना जावन - श्वासाविना तडफडूंक कितलो वेळ लागत? कांय खिणाभितर तो जीव मरून वतालो. मागीर ताजी वाट लावचें कामय ते वैजिणीचेंच! सगळें जातकीच घरा येवन घरांतल्या दादल्याक ती गजाल सांगप आनी बक्षिसी घेवप! (एक बायल मनीस आसून असलें राक्षसी कृत्य करणारीचें काळीज कसलें आसतलें? आनी हेंच ते वैजिणीचें पोटाभरिचें काम! मनांत नासल्यार लेगीत 'पापी' पोटाखातीर तिका असलें कृत्य करचें पडटा आशिल्लें जांवये.) हेवटेन मरणाप्राय कळो सोसून-वेणी सोपून ती बाळंत जावपी बायल साबुदीर आयली आनी तिज्या जाल्ल्या भुरग्याक तिका दाखोवंक म्हन्यांत हाडलें ना म्हणटगीच तिणें समजुपाचें कीं आपल्यागेर चली जाली आनी ती देवागेर गेली सुद्धा! मागीर ते आवयची रड थांबोवंक अफू पाल्लो दुदाचो ग्लास तिज्या ताळ्यांत फोर्सान ओतप आनी ताजो अंमल देंवमेरेन ते जाल्ले चलयेक जमनींत पुरून उडोवप! वांचलें आनी म्हजें मन सामकें गळसणून गेलें. हें असलें ह्या एकाच गांवांत न्हय तर संवसारांत वेगवेगळ्या देशांनी, वेगवेगळ्या भागांनी जल्मल्ल्यो कितल्योशोच चल्यो 'चली नाका' म्हणून वेगवेगळ्या रितीनी मारून उडयल्यात हाजी मोजदाद ना. वेगवेगळ्या देशांतल्या वेगळ्या वेगळ्या संस्थानी हाजेर सर्वे केल्यात तांचे रिजल्टस - तें स्टेटीस्टीक्स पळेल्यार तर मन सामकें धुंवळटा, धवळटा आनी ताजेपरस चड खवळटा! आतां तर चलयांपरस चल्यांचो आंकडो वाडतच आसा. - आतां मेरेन जो रेट सादारण सम समान आसतालो, नातर चलयांपरस चल्यो चड असो आसतालो, भंय दीस सारकें चलयांचें हें प्रमाण कमी कमी जायत आसा आनी हें अशेंच जायत उरल्यार म्हणचे चलयांचें हें

प्रमाण उणें उणें जायत गेल्यार फुडें कितें जायत हाजो विचार लेगीत मनांत हाडूंक भिरांत दिसता!

बारीकसाणेन येवजूंक गेल्यार आमच्या समाजाच्या मानसिकतायेचें एकेकदां मोठेंच अजाप दिसता. 'चलयांक चड शिकोवन कितें करचें आसा, तांचे ज्ञान तें रांदचे कुडींतच सरपाचें.' म्हणपी आमचो समाज-आनी आमची ज्ञानाची, विद्येची पुर्वापार देवता जावन आसा सरस्वती! कसलीय वेव्हाराची गोष्ट आयली कीं 'बायलांक कितें कळटा तांतलें?' म्हणून हिणसावपी समाज धनदेवता म्हणून लक्ष्मीकच पुजता न्ही. बायलो दुर्बळ, भिवकुच्यो आसतात अशें मानून तांचेकडेन जाय तशें वागपी हो समाज संकटावेळार आदीशक्तीकच आपणाक वाचोवचेपसत प्रार्थिता. 'दुर्गे दुर्गटभारी' म्हणून तिका होरायता! बायले पोटांत जल्माक येवपी चलयांची सरळ हत्या करपी जण एका म्हान दादल्यान एके बायले पोटांतल्यानच जल्म घेतला हें त्यावेळार विसरता.

आवय, भयण, मैत्रीण, मोगी, बायल अशो कितल्योशोच भुमिका बरे तरेन निभावपी बायलेक असल्या कसल्या संकश्टांक तोंड दिवचें पडटा हें तीच एक बाबडी जाणा! एकेवटेन देवी मानप आनी दुसरेवटेन कोयर-कुस्कुटापरी लेखप - पायांतली व्हाण समजूवप ही खंयची रीत! हुंड्याक लागून जावपी छळ, तांका लासून मारप वा आत्महत्या करूंक भाग पाडप, बलात्कार - त्या वेळार जाण्टी-नेण्टी म्हणून लेगीत पळोवप ना, लैगीक शोशणछळ ह्या सारकेल्यो खबरी तर दिसपट्ट्यो खबरांपत्रांनी वाचूंक मेळटात.

तशें पळेल्यार आदल्या तेंपा परस आयच्या बायलांक समाजांत चड मान आसा. आयज बायलो शिकतात, नोकरी करतात, सगळ्या मळांनी भायर वावुरतात. पयलीं भशेन दबून रावनांत. आयच्या काळांत बायलो दादल्यां बभरोबरीन सगळ्या मळांनी वावुरतात. सगळ्या मळांनी ताणीं आपलें व्हडपण, कर्तुत्व साबीत केलां. कांय कडेन तर दादल्यांक फाटीं सारून ताणीं आपल्या कामांत जैत मेळयलां. नवीं नवीं क्षितिजां सोदत आसतालीं. आमच्या देशांतल्या

बायलांनी केल्ली उदरगत तर तोखणाय करी सारखीच आसा. हें सगळें खरें आसलें तरी अजुनय जायते कडेन बुरसटिल्ल्या पुरुश प्रधान संस्कृतायेच्या वर्चस्वा खाला बायलो चिड्डतच आसात. जायत्या खेड्यांनी अजुनय बालविवाह जातात आनी हजारांनी, लाखांनी मोन्यो कळयो फुलचे पयलींच कुस्करून बावून वतात. कायद्यान बंदी आसुनय गर्भचिकित्सा जाता - चली आसल्यार गर्भपात जाता. आपलें खाशेलें अस्तित्व, आपलो स्वतःचो जागो, आर्थिक स्वतंत्रताय अशा जायतेकडेन बायलांक तडजोड करची पडटा. ल्हानपणासावन मेळिल्ले शिकवणेन वचत थंय तिकाच त्याग करचो पडटा! तिजेरच अन्याय जाता! हो अन्याय-अत्याचार फकत कुडीचेरच जाता अशें ना. तर जायते कडेन सामक्या उच्चभ्रू म्हण्टात तशा सो कॉलड सुसंस्कृत सुशिक्षित घरांनीय जाता. जायत्यो बायलांच्यो संघटनां-संस्था असल्या अन्यायाविरुध्द पांय रोवन उब्यो जाल्यात- बायलांक न्याय मेळोवन दिवंक, तांच्या हक्कापसत त्यो झगडटात. आनी तरीलेगीत चली जायनाफुडें दुदांत बुडोवन मारपाचे प्रकारय जायत्या राज्यांनी चलतच आसात. कारण अजूनय चली जाली तर वंश फुडें कसो चलतलो हो प्रश्न जायते जाणांच्या मनाक छळटा. चल्याक वंशाचो दिवो मानपी हो समज चलयेक सादे पण्टेचोय मान दिवंक तयार ना. कशें समजना हांकां वंश फुडें चलपाक - चलो जावपाक तरी एके चलयेचोच, एके बायल मनशेचोच कुसवो जाय पडटा म्हणून!

□□□

- जयमाला दणायत

३०, मांगल्य अवधूत कॉ.हॉ.सो.,

नाना शंकरशेठ रोड

डोंबिवली (प), ४२१२०३

फोन : ९५२५१-२४९५५३०

प्रिया नुक्तेंच तारुण्यांत येणारें एक मुग्ध चली. तारुण्य ही गोष्टूच अशी आसा की त्यावेळार हें जग खुबूच सुंदर भासूंक लागता. नसानसांत उत्साह नुस्तो ओसंडून व्हांवता. कितें करूं आनी कितें नाकां अशें सारखें दिसपाक लागता. प्रियाकय तशें दिसूंक लागलें जाल्यार तातूंत आश्चर्य नाशिल्लें. प्रियान आतां विसाव्या वर्सांत पदार्पण केल्लें. रंगी-वेरंगी फुल-पाखरां मारखो पोशाख करून तें आपल्या सैमीक सौंदर्याक खुलयतालें. निरनिराळ्या रंगाची मॅचींग सलवार, आनी कुडते आनी ओडण्यो तिचेकडेन आशिल्ल्यो. त्यो आंगांत घालतकूच तिच्या तारुण्याक एक प्रकारचो बदल येतालो. ताची आवय साडयो न्हेसताली. आनी तिचो बापूय सफेद रंगाच्यो पेन्टस, शर्ट ना जाल्यार बुशर्ट घालतालो. प्रियाक मात ताणी तिका आवडता तो ड्रेस वापरपाक बंदी घालूंक नाशिल्ली.

कित्याक तर तांकां खबर आशिल्ली कीं आजचें जग फुटारलेलें आसा. कपड्यांच्यो नवनवीन फॅशन्स येतात. ह्या जगांत स्पर्धा करपाची आसल्यार आपणें जगाबरोबर, ह्या जगांतल्या समाजाबरोबर रावूंक जाय. शिवाय प्रिया ही तांची एकुलती एक चली आशिल्ली. तांच्या घराण्यांत सुद्दां जास्त सगळेच चलेच आशिल्ले. प्रिया ही तांच्या कुटुंबांत कित्येक वर्षांनंतर जल्मल्ली चली आशिल्ली. त्यामुळें ल्हानपणापासून तांच्या सगळ्या कुटुंबियांकडल्यान प्रियाचे खुबूच लाड जाताले.

तां मागता ती वस्तू तिका रोखडीच मेळटाली. अश्या लाडांत वाडलेल्या प्रियाक तारुण्य म्हणजे कितें हें आताश्या कळूंक

लागिल्लें. 'थंय लागींच पलिकडेन म्हज्या पियाचें झोपडें' ह्या गाण्याचो अर्थ आतां तिका बरोच सो कळूंक लागिल्लो.

कॉलेजांतले तरुण विद्यार्थी, शेजार-पाजारचे तरुण ती रस्त्यावेल्यान चलता आसतना तिचेकडेन टक लावन पळयताले. कांयजाण ओगीच खोंकून, नाजाल्यार शूक शूक करून तिचें लक्ष आपणा कडेन वेधून घेवपाक करताले. प्रियाक हाचें खरेंच आश्चर्य दिसतालें. मनांतसून तिच्या आंगातमून एक सुखद लहर अश्या वेळार व्हांवताली. तरुणांचें आनी हेर जाणांचें लक्ष आपणाकडेन वेधून घेवपासारखें आतां आपणाकडेन कितें तरी आसा हाची तिका आतां

प्रत्यक्षान जाणीव जाताली. तारुण्याचो स अणभव तिका आतां येवंक लागिल्लो. पयलींच्या सारखी खाटीर पडटांच येणारी नीज आतां तिजी कमी जाल्ली. दिसभर नजरेन भरलेलो एखाद्रो तरुण युवक र निदेंत तिका गुदगुल्यो करता असो तिका जातालो. अश्या वेळार तें निजेतसून खाटीचेर बसतालें. पुणून ताचे कु निजलेले तिचे आवय शिवाय तिका आनीक कोणूच दिसनाशिल्ली. ति अणभवी आवयक मात तिच्यांत घडि हो बदल जाणवूंक लागिल्लो. कारण ति खबर आशिल्ली, कीं पयलीच्या दिसां

प्रिया रातचें एकदां निजलें, कीं सकाळचें जागें जातालें. खुबवेळां तें आवयचे कुशींत शिरून निजतालें. आतां मात तें वेगळें न्हिदतालें. ताजी आवय शेजराच खाटीर निजताली. प्रियाक आतां तिच्या तारूण्याचो सुखद अणभव येवंक लागिल्लो. आनी एकदीस तिच्या बापायन, जेवतां जेवतां तिका प्रश्न केलो. प्रिया कसो कितें चल्लां तुजो कॉलेजचो अभ्यास?

कॉलेजांत कोणूय मीत्र बी जोडल्या काय ना?

बापायक कितें उत्तर दिवचें हें प्रियाक कळलें ना. मैत्रिणी तर तिणे कॉलेजांत जोडलेल्योच. पुणून मीत्र? आजून पर्यंत एखादो सुध्दां मीत्र तिच्या कॉलेजच्या आयुष्यांत तिणें जोडूंक नाशिल्लो. तशे जायते तरूण तिजेकडेन मैत्री करूंक पळयताले. पुणून ती तांच्या पासून पयसूच रावताली, मैत्रिणी जाल्यार तिणें डझनभर जोडिल्ल्यो.

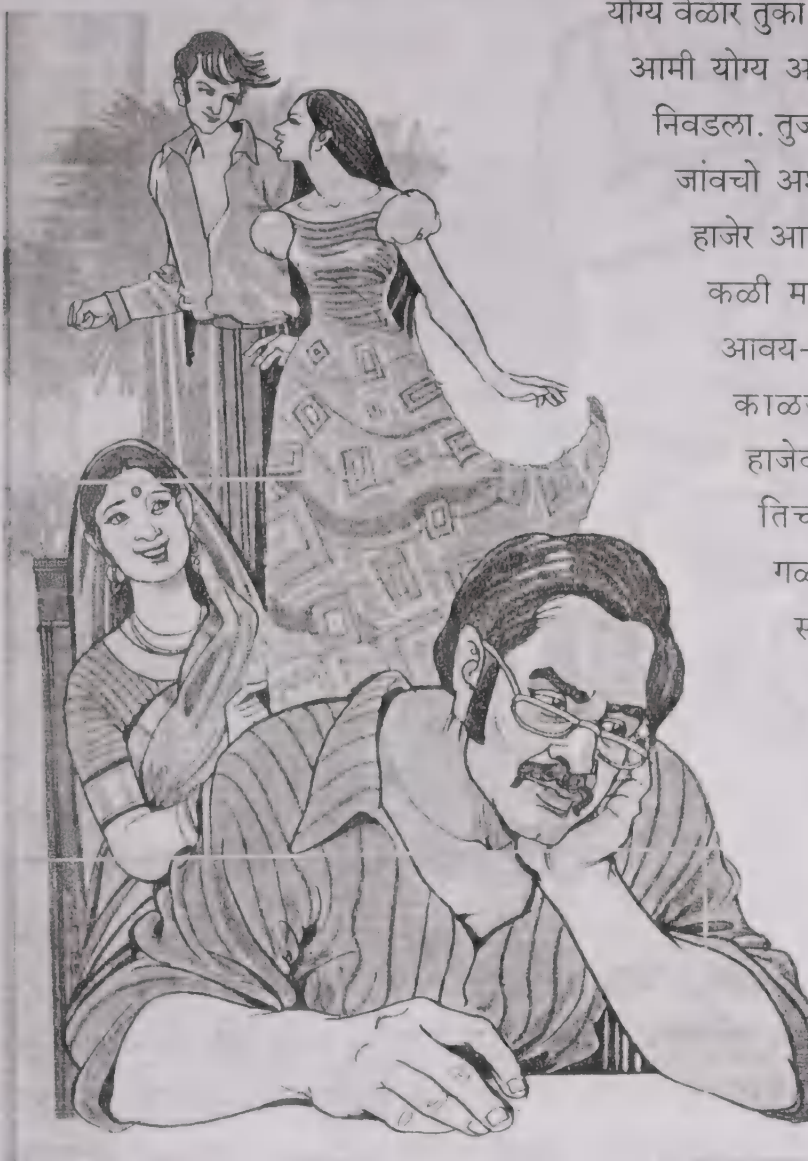
तिच्या बापायन कांय हेत धरून हो प्रस्न तिका विचारिल्लो. प्रियान रोखडेंच उतर दिलें, 'ना पप्पा तशे मित्र वगैरे हांवें कॉलेजांत जोडूंक ना.' तिच्या बापायन एक लांब सुस्कारो सोडलो, आनी तो आपल्या कामाक वचपाक गेलो. अशेच कांय म्हयने गेले.

मधल्या काळांत तिच्या आवयची आनी बापायची सतत किदें तरी आपसांत उलवणी जाताली. सल्ला-मसलत चलताली. प्रियान तांचेकडेन विशेश अशें लक्ष दिवंक नाशिल्लें. आनी एक दीस तिच्या स्वप्नांतलो तो तरणो बाड, हसतमुख राजकुमार तिच्या घराचो पत्तो सोदीत सोदीत तिच्या घरा आयलो. तिच्या आवय-बापायक ताचीं कल्पना आसुंयेत.

ताणीं ताचें आनी ताच्या बरोबर आयिल्ल्या ताच्या घरच्या मनशांचें, स्वागत केलें. चहा-पानाचो कार्यक्रम आटपलो.

आनी ते लोक प्रियाकडेन पळोवन समाधानी वृत्तीन आपल्या घरा परत गेले. प्रियाक ताणी जुजबी चार-पांच प्रस्न विचारले. प्रियान ताचीं योग्य अशीं उत्तरां दिलीं.

रातीं जेवताना प्रियाच्या बापायन प्रियाक प्रश्न केलो. 'प्रिया कसो किदें दिसलो तुकां आज आमच्या घरा आयिल्लो तरूण-

चलो.'

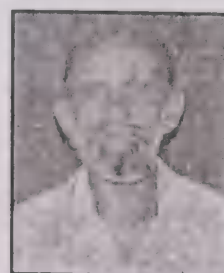
'पप्पा तसो भायल्यान दिसपाक बरो आशिल्लो. उलोवपान, वागणुकीनूय बरो दिसलो.'

प्रिया तुका पसंत पडलो न्हय? मागीर बाकीचें सगळें तुज्या आवय-बापायचेर सोंपय. तुज्या म्हायते खातीर म्हणून सांगतां चार्टर्ड अकाउंटंट श्री. सदानंद नाडकर्णी हाचो तो चलो.

मॅकानिकल इंजिनियर आसा. स्वताचो ताणें धंदो खोल्ला. ताजी आवय रिटायर्ड शिक्षिका आसा. ताचें एकूण कुटूंब बरें आसा. आमी सगळी म्हायती काडूनूच हो संबंद जुळयला. तूं कोणाच्या भलत्याच्याच 'प्रेमजाळांत' फसून मागीर तुजेर पश्चताप करपाची पाळी येवची न्हय अशें आमकां दिसलें म्हणूनूच योग्य वेळार तुकां संवसारसूख मेळचें म्हणून आमी योग्य असो हो वर तुज्या खातीर निवडला. तुजो फुडलो संवसार सुखाचो जांवचो अशें आमकां दिसता. प्रिया हाजेर आनी कितें उलयतलें. तिची कळी मनोमन फुल्ली. आपल्या आवय-बापायक आपली कितली काळजी आसा हें तिका हाजेवयल्यान कळून आयलें. तिच्या ओठांतसून आनी गळ्यांतसून अचानक 'श्रृंगार साज सारा तू येणार आज म्हणूनी' हे मराठी गाण्याचे स्वर भायर पडले. आनी लजून प्रिया भितरले कुडींत गेलें. तिचीं आवय-बापूय कितें समजपाचें तें समजलीं. फुडल्याच म्हयन्यान प्रियाचें थाटांत लग्न जालें. आनी प्रिया योग्य रितीन संवसाराक लागलें.

□□□

- मुदेश कामत
सातोस्कर
देऊळवाडा,
माशेल-गोवा

वाचात तर खरें...

दिनू भावोजी दिसतकच म्हजे तकलेक आटयो पडटात. मेल्ल्याचो स्वभावूच विचित्र! दर उजवाडिल्ल्या दिसा म्हाका तो इतिहासांतली एक तरी 'Breaking News' सांगता!

'दर वर्षी प्रमाणे यंदाही' ह्या तालार तो म्हज्या घरांत सबकता. घरकान्नीवांगडा 'भाभीपणां' करता आनी तडक येवन म्हज्या स्टडीरूमांत बसता. आतां ह्या रूमांत फक्त दोन कामांच जातलीं. ताणें उलोवचें आनी हांवें भयरोजळोप लागिल्लेवरी आयकुपाचें!

सदचेवरी तो म्हज्या भुरग्यावेल्यान गजालीक सुरवात करता, उपरांत गांवच्यो,

तालुक्याच्यो, राज्याच्यो, देशाच्यो, उपरान्त आशिया खंडाच्यो आनी पावतो सा संवसारीक बरकाव्यांचेर!

भारत-पाकिस्तान, इस्त्रायल-पेलस्टिन, लंका-लिबेशन टायगर्स, अमेरिका-

लादेन, हे जे प्रश्न आजून कोणाक सोडोवंक जमले ना, ते तो म्हाका पांच मिण्टांच्या उलोवण्यांत सोडून दाखयता. न्युकलियर रियेक्शन, 'ह्युमन क्लोनिंग', 'डिएनए स्ट्रक्चर' म्हळ्यार हाका दाव्या हातावेलो मळ.

फाटल्या दिसांनी 'प्रिन्स' फोणांत पडटा थंय आसा, ताका भायर कसो काडपाचो, हाजेर ताणें आपलें प्रामाणीक नकशासयत मत मांडिल्लें!

'बुलेट' गरम जातकच कशी बरी धांवता, पंदरा ओवरी सोंपतकच द्रवीड कसो बरो खेळटा, त्याच हिशोबान, हे असले वयले 'स्टारटर्स' जातकच तो इतिहासीक 'Breaking News' सांगपाक लागता, 'ताजमहल' शाहजहानान बांदलोच ना, तें चंद्रमौवलिश्वराचे, तेजोमहालय!

हें आयकतकच आपसूक म्हज्या कपलार आटयो पडटा, तें पळोवन तो मागीर त्या काळावेल्या आर्किटेक्चराची खोलायेन म्हायती दिता. आपले मुद्दे ठळकपणान मांडटा आनी म्हाका घुस्पागोंदळांत उडयता. पूण म्हाका हें पटना, ती वेगळी गजाल!

नेहरू-गांधी- 'तेंडुलकर' ह्या

म्हामानवांचेर तो इतले सहजतायेन उजवाडो जणूं आतांच तो हांकां नाम्यार मेळून आसा. फारूख शेख आनी फारूख अब्दुल्ला ताका दोळ्यांमुखार नाका!

एक दीस उलयतां उलयतां म्हणपाक लागलो 'एकोणिशें अडसष्ट' अपोलो यान, चंद्राचेर अमेरिकेन देव आनी तसो जो दावो केल्लो, तें सामकें आयकना फुडें म्हाका फीट! म्हणपाक लागलो, 'सगळी अमेरिकेची फितुरी. ता आनी रशियामदीं जें शितयुध चलत ताका लागून अमेरिकेन हो सगळो देव उबारिल्लो, रशियेर मात करपाक! अमेरिकेन एक डेसटीचेर हें चित्रीकरण केलां.'

एक मात म्हाका दिनू भावोजी आवडटा. तो खंयच्याय विशयाचेर अभ्यास करूनच आपलें मत मांडटा. आपले ठळकपणान मांडपाची ताजेकडेन कला आसा. ह्या आपोलो यानाची फटवाफटवी म्हाका फोटे दाखोवन सांगपाक लागता 'पळय, बारीक पळय. निल आर्मस्ट्रॉन्ग (मराठीन 'शून्य भुजबळ') ताजें हेडगि (हॅल्मेट) पळय. दोन मनशांच्यो आकृती दिसता. हाजो अर्थ निल मेळून एकूण त मनीस. पूण चंद्रार तर फक्त दोगूच गेल्ले दुसरो तो ऑल्ट्रीन. मागीर हो तिसरो कोण फुडें पळय, फाटल्यात भोंवतणी मळबा रातच्या वेळार एकूय तारो दिसना.. कित्याक? सकल ताच्या पायांकडे पळोवपाक एका एका वस्तुच्यो तीन साबळ्यो... थंय वयर तर फक्त एकच उजवाडाचो स्त्रो म्हळ्यार सूर्य! तोय बी रातचो उजवाडट बारीक त्या खडपाचेर पळय, इंग्लिशेंत 'द' दिसता. थंय हाजोपयलीं देंवून कोण बाराय शिकून गेल्लो?... म्हाका सांग, हे दोगूय उ आसा. फाटल्यान यान आसा, मागीर मुख रावन हांचो फोटो काडलो तरी कोणे? तुव

म्हजें अजून पटना... तो अमेरिकेचो ध्वज पळय (Flag) कसो वाऱ्यान फडफडाटा,... आरे सभाग्या म्हाका सांग, तो ध्वज थंय फडफडापाक, चंद्रार वारें तरी आसा? शुन्य गुरूत्वाकर्शण हाणी सामकें पुजेकूच बांदलें मेरे!

आतां उलयात! हीं असलीं तत्वज्ञानां आयकतच, हांवूच न्हय, दुसरो कोणूय चक्रावले बगर रावचो ना.

आनी एक दीस उलयतां उलयतां ताणें उच्चांकूच गांठलो. वाचून तुमीय थक्क जातले. भुरगींवाळां सदचेवरी तोंडांत बोटां घालतलीं आनी जाण्टे गाळी!

सांगपाक लागलो, 'शेक्सपीयरचीं नाटकां, शेक्सपीयरान बरोवंक ना!'

तेन्नाच हांवें कॅडबरीचो कुडको तोंडांत उडयल्लो. हें आयकनाफुडें ती कॅडबरी लेगीत म्हाका उस्तुरें गेली!

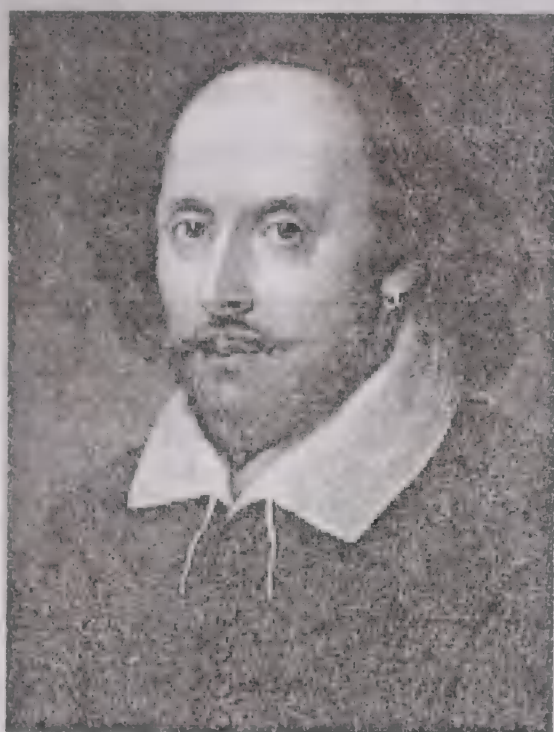
खंयचे तरी पेपर कटिंग्स म्हज्या मुखार नाचोवन आपलो तर्क सिध्दांत पुराव्यानिशीं मांडपाक लागलो, 'शेक्सपियर हो रंगमाचयेवेलो फक्त नट. हीं ३७ नाटकां हांणेच बरयल्यां म्हूण पुरावो ना. ताजें एकय हस्ताक्षरांत हस्तलिखित ना. फक्त फाटल्या पुट्ट्याचेर ताजें नाव आसा, शेक्सपियर! ह्या शेक्सपियरान केन्ना उच्च शिकप घेतलेंना आनी इतलेंच न्हय तर तो शाळेंत केन्ना गेल्लो तरी, हाजोय पुरावो ना. लेटीन आनी ग्रीक भासो ताका समजनासल्यो. ताजें 'दि कॉमेडी ऑफ एरर्स' हें नाटक फ्लॉटसाच्या एका नाटकाचेर आदारिल्लें. आनी हो फ्लॉट्स तर ग्रीक!'

हांव अर्दवर पयलींच न्हाल्लों, पूण हें आयकनाफुडें म्हाका शेळो घाम फुटलो! घरकान्न भितर जेवण वाडून दवरलां म्हूण आड्डताली. पूण दिनू भावोजीच्या 'खतखत्यान' म्हजी भूक खंयचे खंय नाच

जाल्ली!

आपलें उलोवप मुखार चालू दवरीत तो म्हाका म्हणपाक लागलो,

'शेक्सपियराच्या नाटकांनी इटलीची बारीक बारीक म्हायती सांपडटा. पूण तो तर जल्मांत केन्ना इंग्लंड सोडून भायल्या देसांत वचूंक नासलोच. आनी फक्त नकाशाच्या आदारावेल्यान इतलें प्रभावी बरोवप म्हळ्यार खावपाचें काम न्हय. आनी एक गजाल आयक, ताच्या काळावेल्या एका नाटककारान लेगीत खंयच

'शेक्सपियर' ह्या नांवाचो उल्लेख लेगीत करूंक ना! फुडें आयक, ह्या येद्या व्हडल्या 'कथित' मनशाचीं भुरगीं 'निरक्षर' आसलीं! तांकां धड वाचूंक बरोवंक लेगीत येनासलें!'

आतां म्हजी उमळशीक 'तुमच्यावरींच' शिगेक पावली, हांवेनय पोटतिडकीन (कारण पोटाची भूक हाज्या गजालींनीं, हांव विसरिल्लों!) विचारलें, 'मागीर हीं सगळीं नाटकां कोणें बरयल्यां?'

जाप आयली, 'क्रिस्टोफर मार्लो. त्या वेळावेलो 'नुम्रो उनो' नाटककार! तो गुप्तहेर आसलो. ताज्या जिवाक धोको आशिल्ल्यान ताणें

स्वताचें मरणाचें नाटक रचलें आनी फुडें भुमीगत जावन आपलो वावर चालू दवरलो. लेखनिकाच्या आदारान तीं नाटकां शेक्सपियराच्या नांवान माचयेर आयलीं. आनी उपरांत ह्याच नटाचो बेसबरो उपेग करून तीं लोकांमुखार हाडलीं!'

जें सदां तुमी अणभवतात, तेंच हांवें हें आयकतना अणभविल्लें. दस्तूरखुध्द शेक्सपियराच्यो दोन वळी मनांत धिरट्यो घालपाक लागल्यो,

१. 'जग ही रंगमाची आनी आमी फक्त नट!'

२. 'नांवांत कितें आसा?'

ही गजाल जेन्ना हांवें आयकली, तेन्ना ती हांव दर एका साहित्यप्रधान मनशाक सांगत सुटलों. हांव जाणां तुमीय कांय वेगळें करचे ना. हो लेख तुमी दुसऱ्यांच्या दोळ्यांमुखार धरतले.

एक सांगतां, ह्या दिनू भावोजीचो मेल्ल्याचो स्वभावूच विचित्र. ताजें हांव एका कानांतल्यान आयकतां आनी दुसऱ्या कानांतल्यान सोडून दितां. देवान आमकां दोन कान दिल्या ते हेच गजाली पासत.

हांव ताजे खंयचेच गजालीचेर विश्वास तसो सहजासहजी दवरिना. फाल्यां होच दिनू भावोजी म्हणपाक आसा,

तूं आसा तो तूं न्हय

तूं आसा तो हांव,

आनी,

हांव आसा तो हांव न्हय

हांव आसा तो तूं!

□□□

-सम्राट बोरकार

राय, मडगांव

साल्सेत-गोंय

ब्रॉडबैंड सेवेआड झुजूंक कोंकणी पर्याय तयार करात डिजिटल तंत्रज्ञानावरवीं झुजाची दुसरी फेरी खेळात

विश्व कोंकणी साहित्य

अकादेमीच्या उक्तावण सुवाळ्याचे मुखेल पावणे म्हूण राष्ट्रीय भारतीय भाशा संस्थानाचे संचालक डॉ. उदय नारायण सिंह गोंयांत आयिल्ले. ह्या वेळार उलयतनां गोंयच्या रायटर्सनी फायटर्स जावन कोंकणी भाशेक जैत जोडून दिल्लें आसलें तरी ह्या झुजाची फकत पयली फेरी सोंपल्या आनी दुसरी फेरी सुरू जाल्या हें मतींत घेवन तांणी कामाक लागचें तशेंच गोंयच्या घराघरांत ब्रॉडबैंड सेवा येतकीर कोंकणी भाशेक निर्माण जातले भिरांतेविशीं आतांच सादूर जावन ताचे आड झुजूंक तयारी सुरू करपाची गरज आसा कित्याक तर शंबर टक्के ब्रॉडबैंड सेवा जातकीर घराघरांत इंग्लिशोचें राज्य सुरू जातलें तें टाळप शक्यूच आसचें ना. अश्या वेळार कल्पकतेन ब्रॉडबैंडावरवीं कोंकणीय घराघरांत रुजोवप होच ताका पर्याय आसतलो. असल्या वेळार पयसो न्हय तर कल्पनांचो पावस आनी प्रत्यक्ष कृतीची गरज आसता हाचीय जाणविकाय दवरूंक जाय अशें सांगलें.

उलयतां उलयतां स्वता डॉ. सिंहानूच कितल्योशोच कल्पना मांडल्यो. इंटरनेटाचेर वॅबसायटीवरवीं कोंकणी ब्लॉग्स तयार करूं येतात. सगळ्यांत बऱ्या ब्लॉगाक कोंकणी अकादेमीच्यान पुरस्कार दिवं येता. आज इंटरनेटाचेर एक लेगीत कोंकणी ब्लॉग ना हें मतींत घेयात अशेंय तांणी शिटकायलें.

डिजिटल तंत्रज्ञानाक लागून सवायभितर बऱ्या गुणवत्तेच्यो कार्यावळी तयार करूंक जातात. तेन्ना हाचोच फायदो घेवन टीव्ही माध्यमाखातीर जातात तितल्यो कार्यावळी तयार करून घेवचेंय काम करूंक जाय. तेन्नाच कोंकणी भास जिवी दवरप शक्य जातलें हेंय डॉ. सिंहान नदरेक हाडून दिलें.

आपूण राष्ट्रीय

नियोजन आयोगाचे समितीचेर आसां. पूण थंय आपणाक फुडल्या पंचवर्सुकी येवजणेंत कोंकणीच्यो कसल्योच येवजण्यो दिसल्यो नांत. राष्ट्रीय अणकार मिशनाचोय आपूण निमंत्रक आसां. ह्या दोनूय कडेन कोंकणीच्यो येवजण्यो धाडून दिल्यार आपूण बेगोबेग त्यो मंजूर करून घेवंक तयार आसां

अशेंय उतर तांणी ह्या वेळार उलयतना दिलें.

हांगांचो लिपीचो वाद ही भाशीक मळावेली नवी गजाल न्हय. काश्मिरी आनी पंजाबी भासो धरून संवसारांतल्या कितल्याशाच भासांनी ही आडखळ आसा. ताचेर डायोग्राफिया नांवाचें एक पुरतकूय आयलां अशी म्हायती डॉ. सिंहान दिली. हो वाद सरकारान न्हय तर लोकांनी समजिकायेन सोडोवपाचो आसता अशेंय मत तांणी उक्तायलें.

ह्या वेळार उलयतना जेश्ठ साहित्यीक रवींद्रबाब केळेकारानय कसलीच तडजोड करनासतना देवनागरी लिपींतल्यान समेस्त कोंकणी समाजाक एकठांय करपाखातीर पावलां उबारचीं असो उलो मारलो. तडजोडवादी भुमिका आपणायल्या देखून फाटल्यो स पिळग्यो प्रयत्न करून लेगीत संवसारभर वचत थंय कोंकणी समाज फुटून पडला अशीय खंत तांणी उक्तायली. रोमांत लेगीत लोक रोमी लिपींत उलयना पूण आमचो चर्चिल आलेमांव रोमी लिपींतल्यान उलोवंक लागलो अशीं दोसां तांणी चर्चिलाक मारलीं तेन्ना सभाघरांत एकूच हांसो फुटलो.

कोंकणी ही आमच्या काळजाची भास

आनी आमचे संस्कृतायेचो श्वास हें स घेवन संवसारभर पातळिल्ल्या समाज एकठांय हाडून एक अखंड कोंकणी स तयार करूंक जाय अशें शिक्षणमंत्री लुई फालेरोन हे अकादमीचें दिवली पेट उक्तावण करतकीर म्हणलें.

देशांतल्या कोंकणी समाज एकठांय हाडचेखातीर माधव मंजु शानभागान कारवारा पयली परिशद घे फुडाकार घेतिल्लो. पयलें विश्व कोंकणी संमेलनूय मंगळूराच जाल्लें जाल्यार अ विश्व कोंकणी अकादमीय घडोवंक कर्नाट फुडाकार घेता ही खोशयेची गजाल अशें वेळार उलयतना गोवा कोंकणी अकादेम अध्यक्ष पुडलीक नायकान सांगलें. अ कोंकणी मनशांक एक कोंकणी चॅनल अशेंय मत तांणी उक्तायलें.

सुरवेक विश्व कोंकणी अकादेम अध्यक्ष बस्ती वामन शणैन येवकार दि गुरुदास प्रभून अकादमीच्यो नव्यो येवज सांगल्यो. व्यंकटेश बाळिगान उपकार मान प्रियदर्शनी तडकोडान मुत्रसंचालन केलें.

उदरगती खातीर
सैमाचेर आघात नाका
राज्यपाल
एस सी जमिर
हांचो उलो.

‘लोकेशन गोवा’ पुस्तकाचें प्रकाशन करतना राज्यपाल एस सी जमिर, दामोदर मावजो, मुखेल सचीव जे पी सिंग, म्हायती सचीव दिवानचंद आनी म्हायती आनी प्रसिध्दी खात्याचे मुखेल संचालक मिनीन पिरिस.

गोंयांत फिल्मी संस्कृताय मूळ धरपाक लागल्या. गोंयांत फिल्म सिटीचो आनी मनरिजवण पार्काचोय प्रस्ताव आसा. तशेंच २५ एकर जमनींत अॅनिमेशन स्टुडियो उबारपाखातीर एके कंपनीन फुडाराक घेतला अशें मुख्य सचीव जे पी सिंगान.

मारियो काब्राल इ सान संपादीत केल्ल्या ‘लोकेशन गोवा’ ह्या पुस्तकाच्या प्रकाशन सुवाळ्यांत सांगलें.

राज्यपाल एस सी जमिराचे हस्तुकीं ह्या पुस्तकाचें प्रकाशन जालें. ह्या वेळार माचयेर म्हायती आनी प्रसिध्दी खात्याचे संचालक मिनीन पिरिस, म्हायती सचीव दिवानचंद, नामनेचे लेखक दामोदर मावजो हाजीर आशिल्ले. ‘गोंयकारांचें हिंदी फिल्म मळाक योगदान’ ह्या विशयाक धरून नामनेच्या लेखकांकडल्यान आनी फिल्मांकडेन संबंदीत आशिल्ल्यांकडल्यान लेख बरोवन घेतल्यात. हें पुस्तक आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाच्या काळांत विकपाक दवरतले.

पृथ्वीराज कपुराच्या काळांत

गोंयांतल्या कलाकारांक फिल्मांत कशी संद मेळ्ळी तशेंच गोंयांत जाल्लीं फिल्मांचीं चित्रीकरणां आनी हेर गजालींचेर हें पुस्तक आदारून आसा.

गोंयकारांनी फिल्म उद्देगाक वाव दिवंक जाय आनी फिल्मांमदलो आपलो रस वाडोवंक जाय. गोंय आतां फिल्मांखातीर नवें न्हय. गोंयांन हे आदीं दोन आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव येसस्वी केले आनी हो तिसरो. फिल्म महोत्सवावांगडाच आतां गोंयांत फिल्मांकडेन संबंदीत उद्देग येवपाक लागल्यात. मजगतीं, मेळिल्ले म्हायती प्रमाण क्रॅस्ट अॅनिमेशन स्टुडियो गोंयात उबारपाखातीर कंपनीन प्रक्रिया सुरू केल्या. ते खातीर २५ एकर जमीन हे कंपनीन घेतल्या. मुखेल सचीव जे पी सिंग हाणीं दिल्ले हे म्हायतीचेर भाश्य करतना, पुस्तकाचें विमोचन केल्या उपरांत राज्यपाल जमिर हाणीं गोंयची उदरगत जांवचीच पूण उदरगतीच्या नांवान सैमीक साधन संपत्तीत राजकारण्याचो हस्तक्षेप चलता ताचेर ताणीं खंत उक्तायली. ते सैमाचेर आघात

करतात ते बेगोबेग थांबोवंक जाय. देवाचे कृपेन गोंयांक सैमीक देणें लाबलां. ताचो आस्वाद घेवंक देशविदेशी पर्यटक येतात. जर राजकारण्यानी गोंयची हिरवळ काबार केली जाल्यार गोंयांक तें म्हारग पडटलें. उदरगत करतना पर्यावरणाचो सांबाळ करप गरजेचें. गोंयांत फिल्मी संस्कृताय मूळ धरपाक लागल्या. अशा वेळार गोंयकारांनी ह्या सगळ्यांक येवकार दिवन गोंयांत धर्मीक सलोखो राखूंक जाय. प्रसार माध्यमांनीय हातूंत म्हत्वाची भुमिका करची अशेंय तांणी म्हणलें. म्हायती खात्याच्या संचालकान सगळ्यांक येवकार दिलो आनी मुख्यमंत्री प्रतापसिंग राणेन धाडिल्लो संदेश वाचून दाखयलो. श्री. दामोदर मावजो हाणें पुस्तकाविशीं म्हायती दिली.

□□□

आडवे

उबे

- १) पोसवण, वाडोवन वयर
- ५) एक रूच
- ६) तिसरो वा परको मनीस
- ९) इल्लिशी वाटली
- १०) राखण
- १३) मुसांचें XX पळोवन हांव भियेलों.
- १४) ल्हार, ऊर्मी
- १६) आल्याची एक जात
- १८) पांयाक ही तोंपली
- १९) नवें
- २१) पोशाख
- २२) आडखळ

- १) उमा
- २) दुस्वास
- ३) बाण (संस्कृत)
- ४) कागदांचें XX (पेळो) व्हरून लेखकाकडेन सोंपयलें.
- ५) ह्यो कृष्णाच्यो भक्त
- ७) देवाचो एक अवतार
- ८) एक संगीत वाद्य
- ९) लायकी, पात्रताय
- ११) वांटो
- १२) कोंवये पील
- १३) संगितांतलो राग
- १५) करमणूक
- १७) एक व्हड भारतीय क्रिकेटर
- २०) चवथीकडे आवयन धुवेक हें धाडलें.

१		२		३		
						७
६	७		८		९	
			१०			
१२		१३			१४	१७
१६				१७		
		१८				१९
	२१			२२		

दिवाळी अंकाच्या उतरकुवाड्याची जाप

शु	धट	ले	खा	न		ता	क
क		प		म	त	ल	वी
पु	धट		शी		थ्य		र
वय		ला	म	ला		सु	
ट	मा	ट		र	डा	र	ड
	न	क	सू	द		वा	फ
म	स		य		वय	त	
	शा	ला		हे	र		ग
अ	स्त्र		शी		मा	क	री
डो		स	र	वय	र		व

आमी दिसपट्टो रांदपाक

गॅस वापरतात

गॅस हो सैमीक वायु

ताचो स्त्रोत मर्यादीत

रांदपाचो गॅस सांबाळून वापरात

जाणवपी गॅस सर्वीस

झांत-इनेज, पणजी.

प्रो. प्रा.: श्रीराम बळवयकार
हांचेकडल्यान जनहिताय प्रस्तुती

३७ व्या चित्रपट महोत्सवात राजेंद्र तालकांचो 'अंतर्नाद'

३७ व्या भारतीय आंतराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाचें २३ नोव्हेंबराक उक्तावण जालें. महोत्सवा खातीर देश-विदेशांतले हजारांनी भेनिधी आयले. कला अकादमी आनी आयनोक्सच्यो चार स्क्रिनी त्या पांच थेटरांनी दिसाक पंचविसापरस चड चित्रपटांचें प्रदर्शन सुरू जालें. वेगवेगळ्या विभागा अंतर्गत दोनशीं चित्रपट ह्या महोत्सवांत प्रेक्षकांची संद मेळटा तेच बी वेगवेगळ्या भासांतल्या, वेगवेगळ्या पसिकतेच्या कलाकारांनी तयार केल्या.

पूण गोंयांत महोत्सव जाता त्या गोंयच्या भुर्येत तयार जाल्लो, जे भाशेंतलो चित्रपट पळोवपाची उमळशीक गोंयकारां वांगडाच हेर देशांतल्या रसिकांक आशिल्ली. ती गरज पुराय करपाचें काम राजेंद्र तालक ह्या गोंयच्या निर्मात्यान केलें.

२८ नोव्हेंबराक कला अकादमीच्या पडद्वार ५.३० वरांचेर राजेंद्र तालक क्रिएशन्सच्या 'अंतर्नाद' ह्या कोंकणी चित्रपटाचो प्रिमियर जालो.

'आलिशा' ह्या राष्ट्रीय पुरस्कार फाव जाल्ल्या चित्रपटा उप्रांत 'अंतर्नाद' हो राजेंद्र तालक क्रिएशन्सचो दुसरो चित्रपट. ह्या चित्रपटाक 'अंतर्नाद' हें नांव 'सावळी' अशें दिल्लें. पूण उप्रांत तें बदलून 'अंतर्नाद' दवरलें.

डॉल्बी डिजिटल पध्दतीचो वापर करून तयार केल्ल्या ह्या चित्रपटाचो कोंकणी चित्रपटाचें चित्रीकरण एका म्हयन्याभितर सोपोवन महोत्सवांत प्रिमियर दाखोवपाचें मान राजेंद्र तालकान घेतलो.

गोंयाक शास्त्रीय संगीताची व्हड परंपरा आसा. गोंयान मोगुबाय कुर्डीकार, किशोरी आमोनकार ह्या सारक्यो दिग्गज गायिका संवसाराक दिल्यात. शास्त्रीय गायकी ही पवित्र कला. ताचे फाटल्यान एक तपश्चर्या आसता. हेंच सूत्र घेवन 'अंतर्नाद' चित्रपटाची निर्मिती जाल्ली आसा.

नामनेची गायिका रमाबाय शिरोडकार आपले धुवेक सानिकाक भुरगेपणार सावन गायनाचे धडे दिता. आपले धुवेन गायकीची परंपरा मुखार व्हरची म्हूण एक गुरू शिष्येक जशें शिकयता तशेंच ती धुवेक शिकयता. खरें म्हळ्यार गुरू-शिष्य हें नातें वेगळें आनी आवय-धूव हें नातें वेगळें. रमाबाय धडे दितना फकत गुरूचे भुमिकेंत उरता पूण सानिका ती आपली आवय हें नातें कुशीक दवरून फकत शिष्य म्हूण भुमिका सांबाळूंक शकना. आपलो गळो गोड आसुनय लोक आपल्याक फकत रमाबायचें चली म्हूण

वळखतात ही खंत सानिकाक सतायता. जशें जशें सानिका व्हड जाता तशी ही खंतूय वाडटा. आपल्या अस्तित्वा खातीर ताच्या मनांत संघर्ष सुरू जाता. आवयच्या नांवार आपली वळख जावचे बदला आपलें नांव जावंचें, आपल्या नांवान आपल्याक वळखुचें अशें सानिकाक दिसता. झटपट नांव आनी दुडू मेळचे ही आयच्या काळावेली मानसिकता सानिका भितर रुजवणा येता. तर रमाबाय ही तपस्वी गायिका आसता.

शास्त्रीय संगितांत तपश्चर्या, मेहनत जाय थिल्लरपणां उपकरनांत. जर तपश्चर्या करप शक्य ना जाल्यार संगीत शिक्षण सोडचें अशें एक दीस सानिकाक सांगता. सानिका रागान घर सोडून वता. ताका विकी हो संगीताची आवड आशिल्लो तरनाटो मेळटा. ताचे लगाडीक लागून सानिका फ्यूजनांत घुस्पता.

विकीचे मजतीन सानिका आपलो पयलो आल्बम काडटा. पूण तातूंत यश मेळना. उग्रांत आवयच्या गायकीचे शैलीच

वापर करून गायता आनी ताची तोखणाय जाय. महोत्सवांत ताका पयलें बक्षिस मेळटा. सानिका आतां आपलें नांव गाजतलें पूण तेच दिसा रमाबायक पुरस्कार मेळटा आनी खबरांपत्रांचीं मुखेलपानां भरतात. सानिकाची बातमी खंयचेतरी कोनशाक सानिकाचो आवयविशीं द्वेष वाडटा. पूण आपले रमाबाय सानिकाची तोखणाय करता आनी तेन्नाच संघर्ष सोंपता.

यशस्वी गायिका जावपाक शास्त्रीय तपश्चर्या जायच हें अंतीम सत्य सानिकाक होलमता.

नामनेची अभिनेत्री रिमा लागून, गायिका र भुमिका केल्या. अमृता सुभाष (सानिका) प्रदीप (सानिकाचो बापूय), गायक स्वप्नील बांदोडकार अमिता खोपकार आनी उर्मिला कानिटकर हांचे वांग विजय थळी, डॉ. अजय वैद्य. संजय तळवडकर गोंयकार कलाकारांच्यो भुमिका आसात. वर्षा उ आनी 'आलिशा'ची नायिका प्रियांका बिडये सोयरी म्हूण येवन वतात.

चित्रपटाचें संगीत अशोक पत्की, पार्श्वगाय अंकलीकर, देवकी पंडीत, सावनी शेंडे, स्वप्नील ब आनी आरती नायक हांचें तर गीतां श्रीधर कामत हाचीं

राजेंद्र तालक हाणीं दिग्दर्शित केल्ल्या छयाचित्रण देबू देवधर हांणी केलां.

मर्तींत दवरात...
वाहन चलयतना मोबायल वापरुं नाकात
वाहन चलयतना सदांच सीट-बेल्ट बांदात

Issued in public interest by

वेगान वाहन चलौव नाकात
सांबाळून सायड मारात

Aim to reduce DEATHS & INJURIES caused by road accidents

O COQUEIRO

Decades of serving good food

आर्थिक वेव्हारांतलें गणीत चुकपाची शक्यताय ह्या म्हयन्यांत संभवता. ग्रहमान थोडें त्रासदायक आशिल्ल्यान खंयचेय काम करतना शादूर रावन काळजीदारपणान करचें. संयम, शांतताय, उजू मार्ग धरून जर काम करीत जाल्यार मनस्ताप जावचोना. खावपा-पिवपाचेर नियंत्रण दवरप गरजेचें.

कुटुंबीक जिवितांत आपल्या जोडिदाराक समजून घेवचें. नाका थंय आपलो नेट दाखोवंचो न्हय. आर्थिक वेव्हार विचारान करचो. मनाचेर नियंत्रण दवरचें. घरच्या जाण्ट्यांचो सल्लो घेवन फायद्याचें थारतलें. दुस्मानाचें पिडप त्रासदायक जातलें. तातूंत लक्ष घालून मनस्ताप करून घेवचे बदला कामांकडेन लक्ष थीर करप गरजेचें.

मन हें खंयूय उबूंक शकता. ताका ह्या म्हयन्यांत थीर दवरप गरजेचें. उतरां वापरतना मेजून मापून वापरचीं. आर्थिक नदरेन थोडी चणचण भासतली. वाहन चलयतना शादूर रावचें. चूक नासतना अपघात घडपाची शक्यताय आसा.

खंयचेय गजालीचो अतिरेक हो वायटूच आसता. देखून खावपा-पिवपाचो अतिरेक टाळचो. आर्थिक नदरेन साडेसाती त्रास दिवपी थारतली. शिक्षण, कला, साहित्य, संशोधन ह्या मळार उदरगत जातली.

आपले भोवतणचे लोक तुमच्या उलोवण्याक लागून, वागणुकेक लागून दुखावचेनांत हाची खबरदारी ह्या म्हयन्यांत घेवप खूप गरजेचें. कुटुंबांत त्रास संभवता. खर्चाचेर नियंत्रण दवरप गरजेचें. शनीची साडेसाती सुरू जाल्ल्यान भलायकेची काळजी घेवंची.

ह्या म्हयन्यांत यशां सहजपणान पदरांत पडटलीं. कुटुंबांतल्या लोकांकडल्यान बऱ्यो गजाली कानार पडटल्यो. उत्साह वाडटलो. येणावळ मोठ्या प्रमाणांत वाडटली. धार्मिक, सामाजीक कार्यांत वांटो घेवचो पडटलो. भलायकेची वेळार काळजी घेवप फायद्याचें थारतलें. मंगळ, गुरू, शुक्र ग्रहाची कृपानदर.

धनस्थान बळीश्ट आसा देखून सात्वीक मार्गान ते जोडपाचो यत्न केल्यार फायदो जातलो. अचानक धनलाभाफाटल्यान लागल्यार लुकसाण जातलें. व्हडल्या व्हडल्यांच्यो भेटी-गांठी जाल्ल्यान राजकारण, शिक्षण ह्या मळार नांव लौकीक जातलो. सरभोवतणी आशिल्ले हितशत्रू आपणाली नावाडगीपणां चालू दवरतलेच पूण ताचो कांयच परिणाम जावपाचो ना.

गुरू सयत आनी चार ग्रह ह्या म्हयन्यांच्या आरंबाकूच तुमचे राशींत भितर सरतात देखून योग अती उत्तम आसा. तुमच्या कर्तुत्वाक भरपूर वाव मेळून तातूंत भरपूर यश प्राप्ती जातली. नोकरी आसल्यार बदली आनी धंद्यांत बरकत जातली. जमनीचो वेव्हार मात सांबाळून करचो.

तुमचो निश्चेव तुमी केन्नाच बदलनांत हें जरी खरें आसलें तरी आयिल्ले परिस्थिती प्रमाण निर्णय घेवप शाणेपणाचें थारतलें. मनाचेर नियंत्रण दवरून भावूक जावप टाळचें. शेजारी, सोयरे हांचेकडेन वाद जातलो. कोणाक जामीन रावपाचे भानगडींत पडूं नाकात.

ह्या म्हयन्यांत कर्तुत्वाक योग्य वाव आसा. हातांत मनासारको पयसो खेळटलो. ताची योग्य अशी गुंतवणूक करप फुडाराक फायद्याचें थारतलें. आठवो शनी आशिल्ल्या भलायकेची काळजी घेवप गरजेची. कोणाचेरूय दोळे धापून विश्वास दवरचो न्हय.

कामांत येवपी आडखळीविशीं शादुरताय बाळगीत जाल्यार कामां सुरळीत मार्गाक लागतलीं. ग्रहयोग फाव सारके आसात. अध्यात्मीक मळावेल्यान मानसीक समादान मेळटलें. राजकारण, समाजकार्य हातूंत भितर सरपाचो काळ हो.

नोकरी व्यवसायांत बारीक सारीक आडमेळी येतलीं. योग्यतरेन नियोजन करीत जाल्यार तातुंतल्यान भायर सरप सहज शक्य आसा. आपल्या आंगातले कार्यक्षमते नेटार एखाद्रें नवें आव्हान पेलून दाखयतले. मान सन्मानाचे खुपशे प्रसंग ह्या म्हयन्यांत येतले.

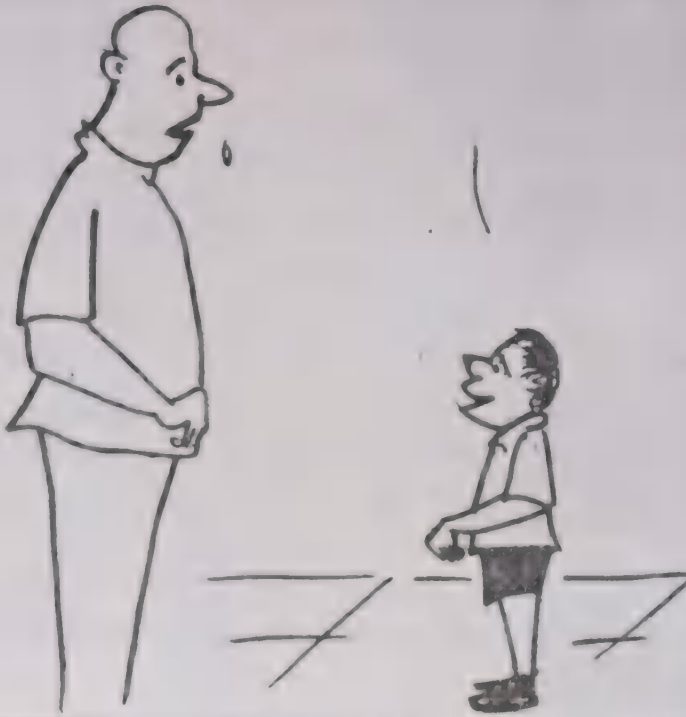
लग्नाचे म्हूर्त

१३ पुराय दीस, १४ (२५.२५ मेरेन) १६ (१३.४७ उपरांत), २९ पुराय दीस.

हट्याळी

खेवपाचें साधेंच पिस्तुल
हाड. एके ५६ हाडल्यार
अटक जातली!

चॅपेळाक काडून जावसकराक
कोच नेमल्यार भारत एके
रातीन बरो खेवपाक लागतलो!

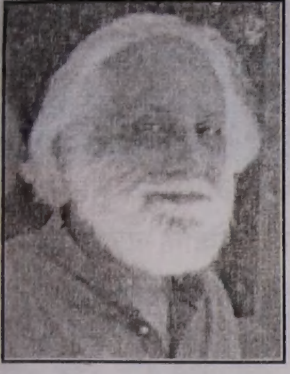

प्रतिनिधी पास ४०० रु.
केल्यार इम्फीक अंदू
इतलीच गर्दी
जातली रे बाबा?

देशांतले सगळे पुतळे
म्युझियमांत दवरल्यार
हालींच महाराष्ट्रांत
जालो तसो
हिंसाचार
जावचो ना!

म्हजी गांधीगिरी

लगे रहो मुन्नाभाई आयलो कितें आनी गांधीन परतून तकली वयर काडली कितें. सगळेंच अजापाचें!

गुंडागिरी करपी गांधीगिरी करूनय आपल्या वावरांत यशस्वी जातात हें पळोवन खुपश्या लोकांनी गांधीगिरीचो मार्ग आपणायलो.

हांव गांधीचीं तत्वां मानत आयिल्लों आनी गांधीक समजून घेवपाचोय हांवें थोडभोव यत्न केला. पूण एका पोल्यार कोणेय थापट माल्लें जाल्यार दुसरोय पोलो मुखार करपा इतली गांधीगिरी म्हज्यांत रिगूंक ना. दुसरो पोलो दुसऱ्याचो ही गुंडगिरीची विचार सरणी अजून म्हज्यांत तिगून आसा.

पूण जेन्ना गोंयांतूय गांधीगिरीचें वारें व्हावंक लागलें तेन्ना हांवेंय गांधीगिरी आपणावपाचें थारायलें आनी गांधीचें तत्वगिन्यान पचोवंक कठीन दिसलें तरी गांधीगिरी आपणावप सोपी आनी फायद्याची हाची खात्री जाली.

पयलीं म्हजी तकली ल्हान ल्हान गजालींक लागून सणकताली. ताका लागून मनस्ताप जातालो. अँसिडिटी वाडटाली. प्रेसांव चडटालें. पूण जे दिसा सावन गांधीगिरी आपणायली तेन्ना सावन हांव सामको नॉर्मल आसां.

म्हाका मनस्ताप जावपाक आरंभ जातालो तो सकाळच्यान.

हांव पर्वरी रावंक गेल्लों तेन्ना म्हजो शेजारी नवोच लग्न जावन आयिल्लो. ताचे बायलेन सकाळफुडें उठून भायर सारन मारप

आनी कोयराक उजो घालप. तातूंत चडश्यो प्लास्टिकच्यो पोतयो. तांचो धुंवर सगळो म्हज्या फ्लॅटांत. आतां प्लास्टीक ल्हासप वायट. त्या धुंवरांतल्यान जीं विखाळ द्रव्यां नाकांतल्यान पुलमावांत वतात तीं नश्ट जायनांत. तीं शरिरांत उरतात. तीं ताचे मार्फत ताच्या जल्माक आयिल्ल्या नव्या भुरग्यांच्या शरिरांत लेगीत रिगतात म्हणपाचें हांवें वाचिल्लें. म्हज्या भुरग्यांक तो भंय नाशिल्लो. हो नवोच लग्न जाला. ताका हातुंतल्यान मुक्त जावंक शादूर करचो म्हूण हांवें ताका म्हाका खबर आशिल्लें गिन्यान सांगलें आनी तें सांगतनाच बालदीभर उदक व्हरून त्या कोयराचेर ओतयलें.

पूण म्हजें गिन्यान ताका कितलें होलमलें हें खबर ना. पूण ताचो इगो दुखावलो. दुखावपाचोच. नवोच लग्न जाल्लो. ताणें उलोवप सोडलें आनी कोयराक उजो घालप चालूच दवरलें.

आतां हांगा गांधीगिरिचो वापर कसो करप? तो करता तें पळोवन फुलां भेटोवप काय जळामळाक आनीक प्लास्टीक आसा तें जमोवन हांवें त्या उज्यांत उडोवप? दोनूय शक्य नाशिल्लें. दोन दीस हांवें सोसलें. खूप मनस्ताप जालो. तिसरे दिसा हांव सकाळचो साडेपांचांक उठलो. बूट बीट घालून भायर सरलों. स वरांचेर तांची झाडूगिरी सुरू जाल्ली. हांवें तांकां गुडमॉर्निंग म्हणत गाडी स्टार्ट माल्ली. आल्तिन जॉर्गींग पार्कांत आयलों. अर्दवर झपाझप चल्लों. अर्दवर व्यायाम केलो थंयच. पेपर-बिपर घेवन साडेसातांक परतलों. तो मेरेन कोयर जळून शांत जाल्लो. मागीर म्हाका तो धुंवर बादना जालो. कित्याक हांव आल्तिनार. आतां म्हजें प्रेसांवूय नॉर्मल आसा आनी भलायकीय घटमूट आसा.

दुसरी गजाल गाडी घेवन रत्यार येतकच जावपी मनस्तापांची.

रस्त्यार वाहनां चलोवपी सगळे रोडटॅक्स भरपी. म्हणटकच तांकां रस्त्याचे सगळे नेम

मोडपाचो अधिकार आपसूक लाबता. कोण कानाक मोबायल लावन संवाद सूख घेता तेन्ना ताका जगाचें भान नासता. कोण जंय यू टर्न ना थंय मदींच गाडी घुंवडायता. कोण नो एन्ट्रींतल्यान येता. तर कोण मदींच नो पार्किंगच्या जाग्यार गाडी दवरून वता.

आतां हें सगळें कायद्या भायलें. ते चुको करतात. नेम मोडटात. आनी हें ते करतात हाची नोंद घेवपी कोण तरी एक जागरूक मनीस धर्तरेर आसा हाची जाणविकाय तांकां जावची देखून हांव तांकां कितें ना कितें करून, तुमचेर लक्ष आसा आं! म्हणपाची जाणविकाय करून दितालों. मागीर तांचें तें रागान पळोवप, वा कोणें तरी गाळ घालप. ताका लागून हांवें तिडकप. जालें. अँसिडिटी वाडप, तकली तापप.

आतां ह्या प्रत्येक मनशाक फुलां भेटोवप काय शक्य ना. गोंयांत तितल्या फुलांची आयात जायना. म्हणटकच हांवें दुसरो उपाय आपणायला तो तांची चूक मागपाचो! कोणूय मोबायलाचेर उलयत गाडी चलयता आनी रस्त्यार आडखळ हाडटा तेन्ना हांव नेटान हॉर्न वाजयतां. ताणें रागान पळयलें म्हणटकच हांव तोंडभर हांसो हाडून ताका हटकतां आनी म्हणटां, सॉरी आं! तूं मोबायलाचेर उलयता म्हणपाचें खबर नाशिल्लें! हें आयकून तोय हांसून हात हालयता. तीच गजाल हांव हेरांकूय करतां. तेय खूश आनी हांवूय. नातर पयलीं रागा वांगडाच भंयीय दिसतालो. हो गाडी थांबोवन म्हजें मुस्कट बी फोडिना मू? आतां मनस्तापूय जायना आनी भंयूय दिसना. वळखी मात वाडत आसात. ताकाच लागून म्हाका हालीं वेंचणुकेक रावपाचे वेद लागल्यात.

विलीगिरी आड गांधीगिरी

हालींची म्हजी गांधीगिरी विलीकडेन आनी मडकयकाराकडेन जाली. दोगूय मंत्री. तांचे कडेन म्हजीं कामां नासतात. पूण केन्नाय जायरात जाय पडटा बिम्बा खातीर. दिवाळी अंकाखातीर विलीकडेन गेलों. विलीन सांगलें दुरिज्माची जायरात भायर करपाची. म्हाका भायले दुरिस्त जाय. गोंयचे दुरिस्त गोंयांत म्हाका हाडपाचे नांत. ताचेंय बरोबर आशिल्लें. म्हाका तितलें तरी कळटा. तरी पूण दिवाळी अंकाचो खर्च निस्तारपाक दुरिजम खात्याचो हातभार लागचो आनी तो जायरात रूपान मेळचो म्हूण ती दिवंक जाय अशें हांवें विलीक समजायलें. पूण विलीच तो. समजून घेतल्यार विली कसलो! म्हणन दिसलें, दोतोर, इलेसावांक मतदारूय जर्मनींतल्यान घेवन यो. पूण तें गांधीगिरींत बसनाशिल्लें. म्हळें, दोतोर भायले दुरिस्त जायच. पूण गोंयचे मतदारूय जाय न्हय. ते पासत जायरात दी. तर म्हणूंक लागलो, तुज्या मतदारांची गरज ना रे आय वील मॅनेज.

दोतोर विलीन आय वील मॅनेज म्हळें पूण म्हजो ताचेर विस्वास नाशिल्लो. कितलोय जाल्यार आमचो मनीस. आमचो म्हळ्यार कोंकणिचो. ताका असो सोडूंक उपकारता? चितलें, साळगांवां जर्मन बी लोक खूप. इंगो बिगो बरो धंदो करतात. तांकांच रेशन कार्डां दिवन मतदार करप. विली आमकां फुडल्या इलेसावांक जायच. आमचो म्हूण एक मंत्री नाका? जायरात झक माल्ली.

म्हजे विचार आयकून विली निर्व्याज हांसलो. म्हाकाय बरें दिसलें.

सचिवाल्यांत आयलांच तेन्ना म्हळें मडकयकाराकूय मेळुया. परीकाराच्या मंत्रिमंडळांत आशिल्लो तेन्ना एकूय जायरात दिलीना ताणें. तातूंत ताची चूक नाशिल्ली. परीकारानूच बंदी घाल्ली. आतां मडकयकार आमचो मनीस. आमचो म्हळ्यार काँग्रेसीचो.

दारांत वचून रावलों. विनायक कुट्टीकारान आडायलो. हो विनायक शाळेंत म्हज्याच बाकार बसतालो. आयज पळय खंय पावलो!

‘दिलीप, कित्याक आयला रे?’

कोंकणी राजभास जावंची म्हण आमरण उपासाक बशिल्ले दिलीप बोरकार, दत्ता श्री. नायक आनी डॉमनिक दिनीज. तांकां तेंको दिवपी दोतोर विली.

विनायकान विचाल्लें.

‘आरे, दिवाळी अंकाक जायरात जाय.’

‘मागीर सांग मरे मिनिस्टराक.’

‘भितर वचूं?’

‘नाका, भितर मंत्री आमदार बसल्यात.’

इतल्यान कोणतरी दार उगडून भायर आयलो. तोच चान्स घेवन हांवें भितर पळयलें. भितर ढवळीकार, फिलीप नेरी, माथानी, सिल्वेर बी बसल्यात.

म्हजे परस तांचेर टेन्शन चड आशिल्लें.

गोंयचो राजकारभार तो! टेन्शन आस भितरल्यान मडकयकाराच नदर पडली. उठून भायर आयलो.

‘कित्याक आयिल्लो बोरकार?’

‘दिवाळी अंकाक जायरात’

‘आतां म्हजी गरज पडली!’

बरयता तेन्ना कळना?’

‘तें बरोवप तुमकां सुखातीर.’

‘आतां वालोर कळटा मंत्र्याचो.’

ताचीं तीं उतरां आयकून सणकली. एका काळार मंत्र्यांच्या कॅबिनेट दारार खोट मारून भितर मनीस हांव. आनी हाची ही पूण म्हळें तकली थंड गांधीगिरी.

ताका हांवें बिम्ब मासिक, दिवाळी अंक ताची गरज. जायरात म्हळ्यार सरकारान मासिक आर्थिक मदत दिवप. कोंकणिची सेवा करूंक अशी मेळ्ळ्या बी थंड आवाजान समजायलें. पूण ताका कळ्ळें आतां करप कितें? म्हळें, मतदार संघांत म्हजीं शंबर-मतां आसात. पयलीं तीं निर्मळ वतालीं. आतां तूं आमचो म्हळ्यार काँग्रेसीचो. आतां पन्नास लेगीत निर्णायक थारतात. वेंचणूक जाणांक टफ वतली.

हें म्हजें भाशण मात ताका कळ पयलें म्हजें शिक्षण, बिम्ब, साहित्य ह उलोवप करून हांवें म्हजो आनी ताचोय होगडायल्लो. हांवें डायरेक्ट राजकी हिशे सांगपाचो.

तरी काय नज दोन जायराती धाडून दिल्यो. हांवें त्यो छापल्योय.

जय गांधीबाबा!

गोंय सरकार म्हायती तंत्रगिन्यान उद्येग सुरु करपाक आनी ताका प्रोत्साहन दिवचेखातीर वचनबध्द आसा.

- पीपीपी मोडामार्फत राज्यभर कार्यजाळें.
- दोना पावलाची राजीव गांधी आय टी हॅबीटॅट आय टी, आयटीज, बीपीओ आनी केपीओ उद्येगांक दिवपाक तयार आसा.
- सुकूर गांवांतली आयटी पार्क आकार घेता.
- मांद्रें आयटी रिट्रीटचे काम सुरु आसा.
- म्हायती तंत्रगिन्यानातली एकेरी कार्यालयीन दरवटो निवासी प्रशिक्षण सुविधा तयार जाता.

पुरस्कर्तें:
म्हायती आनी प्रसिद्धी खातें
गोंय सरकार

GOA TILLARI IRRIGATION DEVELOPMENT CORPORATION

(A Government of Goa undertaking)

Participates in the Development of the State of Goa by speedy execution of the Tillari Irrigation Project, being a joint venture of the Government of Goa and Government of Maharashtra, which on completion will irrigate 16978 hectares including execution of the Command Area Development Works in the Command of the project, in the talukas of Pernem, Bardez and Bicholim of North Goa, in addition to supplying water for drinking and industrial purposes to the tune of 57.40 MCM to North Goa.

Issued by :

**GOA TILLARI IRRIGATION
DEVELOPMENT CORPORATION**

Junta House (Annexe), 5th Floor, Panaji-Goa